

בתי המשפט

פ 008783/99		בית משפט השלום תל אביב-יפו	
		כב' השופט דוד רוזן	בפני :

המאשימה	מדינת ישראל	בעניין:
	ע"י ב"כ עו"ד איריס שמואלי	
הנאשמים	נ ג ד	
	1. משה שוב	
	2. דליה שוב	
	3. "גאולת הכרד" בע"מ	
	4. ירון ישעיהו בע"מ	
	5. ישעיהו ירון	
	6. ניר ירון	
	7. דורון שגיב	
	8. יעקב הירשמן	
	ע"י ב"כ עו"ד ד"ר דרוקר בשם נאשמים 1,2,6	
	עו"ד אדרת ועו"ד בוקשפן בשם נאשמים 3,4,5	
	עו"ד שינמן עו"ד נגב ועו"ד סבאג בשם נאשם 7	
	עו"ד אמירה אדר בשם נאשם 8	

ספרות:

ע' דקל, מכרזים (2004)

חקיקה שאוזכרה:

[חוק העונשין, תשל"ז-1977: סע' 423](#)[פקודת מס הכנסה \[נוסח חדש\] - לא מרובד: סע' 220, \(1\)220, \(2\)220, \(4\)220, \(5\)220, א224](#)[חוק סדר הדין הפלילי \[נוסח משולב\], תשמ"ב-1982: סע' 162](#)

הכרעת דין**פתח דבר**

מר משה שוב (להלן-"**נאשם 1**"), אשתו, הגב' דליה שוב (להלן-"**נאשמת 2**"), החברה שבבעלותם, גאולת הכרך בע"מ (להלן-"**נאשמת 3**"), ירון ישעיהו בע"מ (להלן-"**נאשמת 4**"), מר ישעיהו ירון (להלן-"**נאשם 5**") מר ניר ירון (להלן-"**נאשם 6**") מר דורון שגיב (להלן-"**נאשם 7**"), ומר יעקב הירשמן (להלן-"**נאשם 8**") הואשמו בעבירה לפי **סי' 423 לחוק העונשין**, התשל"ז-1977 (להלן-"**החוק**"), וכן בשורת עבירות לפקודת **מס הכנסה** (להלן-"**הפקודה**") כדלהלן:

נאשם 1 : **סעיפים 1)220** (ארבע עבירות), **2)220** (שלוש עבירות), **5)220** (ארבע עבירות), **4)220** (שתי עבירות) לפקודה.

נאשמת 2 : **סעיפים 1)220** (שלוש עבירות), **2)220** (שתי עבירות), **4)220** (שתי עבירות), **5)220** (שלוש עבירות) לפקודה.

נאשמת 3 : **סעיפים 1)220** (שלוש עבירות), **2)220** (שתי עבירות), **4)220** (שתי עבירות), **5)220** (שלוש עבירות) לפקודה.

נאשמת 4 : **סעיפים 4)220**, **2)220**, **1)220**, **5)220** לפקודה.

נאשם 5 : **סעיפים 4)220**, **2)220**, **1)220**, **5)220** לפקודה.

נאשם 6 : **סעיפים 4)220**, **2)220**, **1)220**, **5)220** לפקודה.

נאשם 7 : **סעיפים 4)220**, **2)220**, **1)220**, **5)220** לפקודה.

נאשם 8 : **סעיפים 4)220**, **2)220**, **1)220**, **5)220** לפקודה.

נאשם 1 הינו עו"ד ואיש עסקים בתחום הנדל"ן. נאשם 1 יחד עם אשתו, נאשמת 2, הינם בעלים של נאשמת 3.

נאשמת 4 הינה חברה לבנין שנוסדה בשנת 1970 על ידי נאשם 5 ורעייתו.

נאשם 5 הינו מיסדה ובעל מניותיה של נאשמת 4.

בנו של נאשם 5, נאשם 6, הינו מנהלה הכללי של נאשמת 4.

נאשמים 7 ו-8 הינם רואי חשבון במקצועם. נאשם 7 היה מבקר דוחות הכספיים של נאשמת 4 ויועצה לענייני מיסוי. נאשם 8 היה כפוף בעבודתו לנאשם 7.

"ישיבת חסידי ספינקא בארץ ישראל" (להלן-"**ישיבת ספינקא**") הינה עמותה רשומה המוכרת על ידי נציבות מס הכנסה כ"מוסד ציבורי".

בשנת 1978 מכרה ישיבת ספינקא לנאשמת 3 זכויות מחלקת קרקע בפתח תקוה, גוש 6714 חלקה מס' 249 (להלן-"**קרקע פלדמן**"). על פי הסכם המכירה, נאשמת 3 אמורה היתה להעביר לטובת ישיבת ספינקא 10% מן הרווח העתידי בקרקע פלדמן.

בשנת 1981 הועברו 27% מן הזכויות בקרקע פלדמן מנאשמת 3 לבעלות נאשם 1.

ביום 2.7.87 התקשרו נאשמים 1 ו-3 עם נאשמת 4 בהסכם לפיו התחייבה לבנות נאשמת 4 על קרקע פלדמן מבנה מגורים בן 30 יחידות דיור. נאשמת 4 אמורה היתה להתחלק בדירות עם נאשמת 3. ליתר דיוק, מחצית מן התמורה שאמורה היתה לקבל מנאשמת 3 ממכירת 22 דירות. בתוספת מלוא התמורה ממכירת 4 דירות.

נאשם 1 היה אמור לקבל 4 דירות תמורת סך בשקלים השווה ל- \$156,000.

ביום 08/04/90, העביר נאשם 1 ארבע דירות שקיבל מנאשמת 3 לילדיו, ללא תמורה.

נאשם 1 הואשם בארבעה פרטי אישום. נאשמות 2 ו-3 הואשמו בשלושה פרטי אישום, ושאר הנאשמים הואשמו רק בפרט אישום רביעי. קודם אני בא לדון באישומים לפי סידרם עלי כתב האישום ראשון – ראשון, ואחרון – אחרון, ראוי להתייחס לנושא שהינו יסוד מוצק בכתב האישום. על פי כתב האישום רכשו נאשמים 1 ו-2, החל משנת 1990 את מחצית הבעלות והשליטה בחברה הנאשמת 4. רכישה זו בוצעה על ידי נאשמים 1 ו-2 באמצעות החברה שבבעלותם, נאשמת 3.

פרק א' - רכישת בעלות ושליטה בנאשמת 4:

על פי כתב האישום רכש נאשם 1, באמצעות נאשמת 3, בעלות בחברה, נאשמת 4.

הסכום בסך 2,000,000 ₪ שהועבר על פי ההסכם (ת / 5) מנאשמת 3 לנאשמת 4, לצורך סיום פרויקט פלדמן – הועבר לשם רכישת מחצית השליטה בנאשמת 4. התביעה סבורה שסכום זה, לא הועבר בשל הקשיים הכספיים שתקפו את נאשמת 4, אלא הועבר לצורך רכישת מניות בנאשמת 4 עבור נאשמים 1 ו-2.

רכישה זו של החברה, היוותה עבור נאשם 1 הטבה כספית. נאשם 1 קיבל מאת נאשמת 3 הטבה כספית כלכלית, מבלי שנדרש בהחזרתה. התשלום ששילמה נאשמת 3 עבור רכישת בעלות בחברה ניתנה לנאשם 1 כמענק מנאשמת 3. אשר כך, סבורה התביעה, צמחה לנאשם 1 הכנסה, הכנסה רעיונית.

פרקליטיהם המלומדים של נאשמים 1-6 עורכי הדין ד"ר משה דרוקר, עו"ד אורי דרוקר, עו"ד גיורא אדרת, טענו בסיכומים בכתב, כי הסכום של 2,000,000 ₪, שהועבר על ידי נאשמת 3 לנאשמת 4, הועבר מתוך אינטרס ברור של נאשמת 3 לעמוד בהתחייבויותיה כלפי רוכשי הדירות בפרוייקט פלדמן. הכספים הועברו לנאשמת 4 תוך פיקוח צמוד על סעיפי הוצאות גדולות עוד יותר, בין אם משום שהפרוייקט לא היה מושלם, נאשמת 3 בצעד זה, היו נגרמות לה הוצאות גדולות עוד יותר, כי שוויה של נאשמת 4 בתחילת או שהיה נשכר קבלן חלופי. לגישת הסניגורים המלומדים, ההגנה הוכיחה, כי שוויה של נאשמת 4 בתחילת שנת 1990, היה נמוך מאפס. נאשמת 4, לא היתה סחירה, אחרים לא היו מעוניינים לרוכשה, גם ללא תמורה, בשל מצבה הכלכלי. ת/7 לא שימש לדבר. התביעה לא הוכיחה, אליבא דפרקליטים מלומדים של נאשמים 1-6, כי כספים כלשהם הועברו מנאשמת 2, שקיבלה את המניות בפועל לשנת 1996 ליוכבד ירון, למרות ניסיון כושל לחבר סכומי כסף שונים, וביניהם משיכות כספים על ידי התביעה.

שיוותי לנגד עיני טענותיהם הנכבדות של פרקליטיהם המלומדים של נאשמים 1-6 ובאתי לבחון שאלת רכישת שליטה ובעלות בנאשמת 4.

המניע של נאשם 1 לרכוש את נאשמת 4 הינו בעקרו של דבר מניע כלכלי. שיקול כלכלי למהדרין. נאשמת 4 נשאה באותם ימים הפסדים ניכרים. לנאשם 1 היה אינטרס לרוכשה לשם קיזוז רווחים הצפויים לו, בהפסדי החברה, המותרים לצורכי מס. התובעת המלומדת, עו"ד איריס שמואלי, רשמה בסיכומיה הבסיס החוקי לקיזוז הפסדים (עמ' 99-100 לסיוכומים).

נאשם 1 אישר הדברים בעדותו הראשית בבית המשפט.

נאשם 1 תיאר את מגעיו עם גבי קול לשם קבלת חברה מפסידה: **"...שאתה יכול לנצל את ההפסדים שלהם מבחינה חוקית. זאת אומרת, אם אתה קונה את החברה, במקום להפעיל את גאולת הכרך אתה מפעיל את החברה המפסידה, ועד שאתה מכסה את ההפסדים שלה הקודמים, אתה לא משלם מס..."** (הדגשות שלי ד.ר. עמ' 5 שורות 10-6 ישיבה מיום 27.12.01).

גבי יפה קול העידה בבית המשפט על אותם מגעים.

צא ולמד, לנאשם 1 היה מניע כלכלי ממשי לרכוש את נאשמת 4. מניע זה מתחבר לכלל טעמיו האחרים של הנאשם לרכישת החברה.

כאמור, מצבה הכספי הבכי-רע של נאשמת 4, הינו נתון מוסכם.

כמו כן, אין מחלוקת בין הצדדים, שבשנים 1989-1990 התקיימו מגעים לרכישת נאשמת 4 על ידי נאשם 1. [ראה למשל מוצגים ת/43, ת/44, ת/45, (דפים שנרשמו בכתב ידו של רואה החשבון עצמון)]

ביום 14/2/90, העבירו נאשם מס' 5 ורעייתו, הגב' יוכבד ירון, מניותיהם לנאשמים 1 ו-2, בהתאמה. שטרי העברת המניות הינם מוצגים ת/7 ו- ת/8. נאשמים 1 ו-2 לא חתמו, כמקבלי המניות, על גבי השטרות במקום שיועד לכך.

ביום 20/02/90, נערך הסכם בין נאשמים 1, 3, ו-4 (ת/5).

על פי הסכם זה, תעביר נאשמת 3 לנאשמת 4 סך 2,000,000 מיליון ₪, לשם סיום פרויקט פלדמן. על פי ההסכם, הכספים הנ"ל ישמשו תחילה לבניית פרויקט פלדמן וכן: **"...לתשלומים למימון, לבניה, וכלליות, כולל ספקים שסיפקו לו סחורה."**

עינינו הרואות, מוצגים ת/7 ו- ת/8, כשלעצמם, מקימים מעין חזקה לפיה הועברה השליטה של נאשמת 4, מנאשם 5 ורעייתו לידי נאשמים 1 ו-2.

בעלי המניות של נאשמת 4 מעבירים את מניותיהן תמורת סך 1 ₪, לידי נאשמים 1 ו-2.

להדגיש, מניות נאשמת 4 מועברים לידי נאשמים 1 ו-2 ללא כל מסמך נלווה או הסכם בין הצדדים. שטרי העברת המניות נושאים עימם הצהרה רבתית העולה מתוכם -העברת הבעלות של נאשמת 4.

ועוד, מניות נאשמת 4 מועברים לידי נאשם 1 ו-2 ללא כל הסתייגות, וללא תנאי שהוא.

יש אמת בטענת התובעת המלומדת הגורסת, שלו היה ממש בגרסת נאשם 1, לפיה הועברו המניות, לשם הפקדה בלבד - היו אלה נמסרות לידי נאמן, ולא לידי בעל הדבר, נאשם 1.

חשוב להעיר, פרקליטיהם המלומדים של נאשמים 1-6 טענו בסיכומיהם הסדורים בכתב, בין השאר, ששטרי העברת מניות **ת/7** ו**ת/8** לא נחתמו בשנת 1990 על ידי מקבלי העברה (נאשמים 1-2), אלא, רק על ידי המעבירים (נאשם 5 ויוכבד ירון). רק ביום 11.3.96, חתמה הנאשמת 2 על שטר העברת המניות, והעברת המניות מיוכבד ירון לנאשמת 2 דווחה לרשם החברות ב-12.3.96 (ראה **ת/75**). נאשם 1, לא חתם מעולם על **ת/7**. הפועל היוצא מכך, אליבא דפרקליטים המלומדים 1-6: "...משה שוב עד עצם היום הזה, איננו בעל מניות בחברת ירון ישעיהו..." (סיכומים בכתב נאשמים 1-6 עמ' 25 סעיף משנה ו).

לגישת ההגנה **ת/7** ו**ת/8** לא נועדו להעברת בעלות, הבעלות לא עברה בשנת 1990, וכל המטרה היתה מתן בטוחה מסוימת למשה שוב לנוכח הזרמה 2 מליון ₪ לנאשמת 4, על ידי נאשמת 3 (סיכומים שם בעמ' 26).

לא אוכל לקבל המסקנה המשפטית הנטענת על ידי הפרקליטים המלומדים.

העדר החתימות כמו שלא השפיע על תוקף המניות כערובה ובטחון (לגירסת הנאשמים), כך העדר החתימות לא פגע בכוחה ותוקפה של העברת הבעלות.

רואה אני עין בעין עם התובעת. ניתוח המשפטי - על כלל האסמכתאות המשפטיות המצורפות - מקובל עליי.

העברת מניות כמות כעיסקה. הדרישה לחתימה אינה דרישה מהותית – אין מדובר בתנאי לקיומה של העיסקה. דרישת החתימה היא דרישה ראייתית להוכחת קיומה של עיסקה, להוכחתה של גמירות דעת. קיומו של חיוב יש לבחון בהתאם למהות, ולא בהתאם לדרישות פורמליסטיות צורניות (סיכומי תביעה עמ' 87). כמו כן, מרשם רשם החברות (בדומה לאישור בפנקס חברים), אינו נועד ליתן תוקף להעברות של זכויות בחברות. הסמכות של רשם החברות אינה משתרעת על בחינה של תוקף העברתן של מניות בחברה. הרישום ברשם החברות, של הזכויות בחברות הרשומות, אינו בעל כוח קונסטטטיבי. הרישום ברשם החברות מהותו דקלרטיבי, נועד להצהיר על זכות קיימת. הסנקציה על אי מתן הודעה לרשם החברות, היא סנקציה של קנס. היא אינה סנקציה של ביטול הפעולה (עמ' 89-92 לסיכומי תביעה).

לא זו אף זו, נאשמת 2 לא העידה בבית משפט.

הפרקליטים המלומדים הסבירו בסיכומיהם מדוע ולמה לא העידה נאשמת 2. הפרקליטים הניחו בפני, במהלך הסיכומים, תעודה רפואית המתארת מצבה הרפואי של נאשמת 2. אכן, מצבה הרפואי אינו מן המשופרים, בלשון המעטה. בחודשים האחרונים מתקשה הגב' שוב בהליכתה.

עם זאת, לא ניתן לטעון ברצינות, שהיתה מניעה אוביקטיבית להעדתה בבית המשפט בכל החודשים הארוכים בהם נפרשה פרשת ההגנה, ואף לאחר מכן.

נאשמת 2, לא הסבירה ונימקה פעולתה לשנת 96, להבדיל מעשייתה בשנת 90.

משמעות אי העדתה של נאשמת 2 על פי חוק נתונה וברורה.

הימנעותה של נאשמת 2 מהעיד עומדת לנאשמת 2 לרועץ. הימנעותה של נאשמת 2 מהעיד עומד לרועץ לקו ההגנה שנקט בתיק זה. [ראה [סעיף 162 לחוק סדר דין פלילי](#). ראה גם דברי כב' השופט קדמי והאסמכתאות המצויינות בסיכום הסוגיה בספרו, [על הראיות](#) (חלק ראשון עמ' 221)].

בדומה, לא העידה בבית המשפט הגב' יוכבד ירון.

הימנעות זו, עומדת בעוכרי ההגנה.

ההלכה המשפטית עקיבה ומושרשת. [ראה [ע.פ. 728/84 חרמון נ' מ"י](#) (פד"י מא, 3, 617 בעמ' 625; [ע"פ 112/82 גבוב נ. מ"ש פ"ד ז'](#) עמ' 251; [ע"פ 677/84 דוד נ' מ"י פ"ד מ"א](#) (4) 33, עמ' 48; [ע"פ 663/81 חורי נ' מ"י פ"ד לו](#) (2) 85].

ועוד, תיארתי לעיל המגעים שקיים נאשם 1 בבנק מזרחי לרכישת חברה מפסידה. הגב' יפה קול תיארה שיחה בה הודיעה נאשם 1:

"... שהם קבלו את הסכמת החברה לכך שהחברה תמכר לנאשם 1..."

(עמ' 194 שורה 18 ישיבה מיום 7.6.01)

לאמור, נאשם 1, באימרת חוץ – מאשש עמדת התביעה. נאשם 1 סיכם עם נאשמת 4 על מכירתה.

בעדותו בבית משפט טען נאשם 1, כי נטל את המניות לרשותו לשם הבטחון בלבד (עמ' 12 ש' 14 ישיבה מיום 27.12.01).

טענה זו תמוהה משהו נוכח דבריו הנחרצים של הנאשם בבית המשפט, שתיאר את נאשמת 4 כחברה חסרת ערך כלכלי ובלשונו: " ... התברר לנו שאין מה לקנות... ושהחברה לא שווה פרוטה אחת מבחינה כספית, מפני שהיא חייבת כספים, זה לא רק הפסדים, יש לה גם חובות כספיים" (עמ' 5 ש' 14-19 ישיבה מיום 27.12.01). ובהמשך: "...חבל לבזבז את הזמן. לא רק לא לקנות, אלא גם לא לקבל את המתנה. ומפני שהחברה היתה מינוס, היא שלילית..." (שם, עמ' 10 ש' 1-4).

אם אכן כן, היאך מצא במניותיה בטחון כלשהו?!

פרקליטיהם המלומדים של נאשמים 1-6 נשענו בסיכומיהם על דבריו של רואה החשבון של נאשם 1, מר שלמה עצמון, שהתייחס בעדותו לערכה של נאשמת 4.

העד אישר ההנחות שהניח בפניו עו"ד גיורא אדרת. העד אישר, כי לנאשמת 4 היה חוב מעבר לחוב לבנק מזרחי. כמו כן, מבחינה כלכלית "לא סביר ולא הגיוני", להשקיע 2 מיליון ₪ בחברה עם הפסדים כדי להיכנס בעלים שכן: "...שכן, אתה מזרים כסף ומיד כבעלים יכולים לתבוע אותך על חובות..." (עמ' 37 שורות 16 - 17 ישיבה מיום 15.11.00).

דברים אלה, מסבירים גם מדוע ולמה היה חשוב לנאשם 1 להסתיר את עובדת רכישתו את החברה, נאשמת 4.

נאשם 1 ביקש למנוע הגשת תביעות כלפי החברה בגין חובותיה. נאשם 1 ביקש לשפר מצבו במו"מ לסילוק אותן חובות, בכך שהסתיר את המצב החדש מנושי נאשמת 4. מצב בו החברה עברה לבעלות "בעל בית", בעל ממון ונכסים. מצב בו הבנק אינו יותר "בעל חוב", נושה מעיק ומאיים.

לאמור, מעל המניע של שיקולי מס, הבאים לכלל ביטוי בתיק זה. נאשם 1 עשה כל אשר לא ידו על מנת להסתיר ולכסות את עובדת רכישת בעלותו בנאשמת 4.

ועוד. נאשם 1 גרס, כמצוין לעיל, שנאשמת 4 לא היתה שווה פרוטה.

הנאשם לא הציג מסמכים בנושא, כמו גם לא חוות דעת מקצועיות של אנשי מקצוע העושים בקביעת שווי חברה עסקית פעילה.

אל יהא הדבר קל בעינינו.

טענתו זו של הנאשם, כי החברה לא היתה שווה דבר, שימשה אבן מאבני הפינה בהגנתו.

נראה, שהנאשם לא הציג מסמכים שיש בהם להוכיח קו הגנתו זה, מפני שלא ניתן היה להציגם.

כאמור, ביום 20.2.90 מסכים נאשם 1 להזרים, באמצעות נאשמת 3, סך 2,000,000 ₪, לנאשמת 4.

הנאשמים גרסו מתחילת החקירה ועד תום ההליכים, שמדובר בכסף שיועד לסיום פרויקט פלדמן, פרויקט שנקשר ובוצע על ידי נאשמות 3 ו- 4. הנאשמים תיארו את הקשיים הכספיים של נאשמת 4, קשיים שעמדו למוטטה, קשיים שהיה בהם למנוע קיום ההתחייבויות שנטלו נאשמות 3 ו- 4 בפרויקט פלדמן.

גירסה זו אינה מתיישבת עם מוצג ת/5.

על פי מוצג ת/5 סך 2,000,000 ₪ הוזרמו לנאשמת 4 למען תשתמש בהם לצורכי פרויקט פלדמן. אבל לא רק.

על פי ההסכם, רשאית נאשמת 4 להשתמש בסכום הכסף הנ"ל גם לתשלומים, למימון, לבניה, ו- "כלליות" וכלל ספקים.

ההסכם נותן בידי נאשמת 4 הלכה למעשה הכח להשתמש בסך 2,000,000 ₪ לכל צורך ומטרה.

נאשמת 4 רשאית להשתמש בכסף לתשלומים - לא מצויין, ולו ברמז, שמדובר בתשלומים הנוגעים לפרויקט פלדמן. נאשמת 4 רשאית להשתמש בכסף הנ"ל למימון - לא מצויין ולו ברמז, שמדובר במימון הנוגע דווקא לפרויקט פלדמן. נאשמת 4 רשאית להשתמש בכסף הנ"ל לבניה - לא מצויין, ולא ברמז,

שמדובר בבניה בפרויקט פלדמן. גדולה מכל אלה, נאשמת 4 רשאית להשתמש בכסף הנ"ל למטרות כלליות ולתשלום לספקים.

להדגיש, נאשמת 4 הינה חברת בניה הבונה בניינים בפרויקטים שונים במקומות שונים. נאשמת 4 הינה חברה פעילה בתחום הבניה מזה שנים רבות והתחייבויותיה לספקים ובעלי חוב אחרים, הינן מן העובדות שאינן במחלוקת.

נאשם 1, עורך דין וראש למשרד פרקליטים בתחום הנדל"ן, משפט מסחרי, ראשון לדעת, שעל פי ההסכם (מוצג ת/5) רשאית נאשמת 4 להשתמש בכספים הנ"ל לצרכי פרויקט פלדמן, ולכל מטרות וצורך נדרש אחר של החברה.

לו היה ממש בגרסת הנאשמים, נאשם 1 היה הראשון לחרוט באותיות קידוש לבנה בהסכם, שכל הכספים הנ"ל מיועדים, אך ורק לצורכי השלמת פרויקט פלדמן.

דבריו של נאשם 1 בחקירתו הנגדית בבית המשפט משלימים נקודה זו:

"ש. בחשבונות בין גאולת הכרד, וירון ישעיהו, במעבר הכספים לא היה, למרות שיהיה אמור להיות לפי ההסכם של פלדמן, לא היה שום חשבון נפרד שנוהל עבור פרויקט פלדמן.

ת. אני לא יודע.

ש. אני אומרת לך שלא היה שום חשבון נפרד?

ת. אני לא יודע. היה צריך להיות חשבון נפרד.

ש. היה אמור להיות חשבון נפרד אבל לא היה?

ת. אני מודה שאני עורך דין ואני מודה שאני לא השגחתי כראוי..."
משפט מיום 22.1.02 עמ' 93 שורה 16 עד עמ' 94 שורה 4.

לאמור, הנאשמים לא התכוונו להפריד בין הוצאות לפרוייקטים אחרים להוצאות ושימושים לצורכי פרויקט פלדמן.

גם נאשם 5 בחקירתו במס הכנסה ביום 05.02.96, מצייך, כי מתוך 2 מליון השקלים, שהועברו לחברתו על ידי הנאשם 1, שולמו חובות לספקים, בסך כולל של: **"כמיליון ₪ אולי יותר מיליון ומאתיים אלף ₪..."** (ת/19 עמ' 4 שורות 9-12).

על פי דברי נאשם 5 הכסף, שהוזרם לנאשמת 4 (על ידי נאשמת 3 - כסף אחר לא עמד לרשותה) שימש אותה לתשלום חובות לספקים, חובות מן העבר.

יושם אל לב, על פי עדות זו של נאשם 5, לא מדובר בסכום טפל ושולי. על פי עדות נאשם 5, הסכום ששולם לספקים בגין חובות היה סכום נכבד ועיקרי מסך 2 מליון השקלים, שהועברו לידי נאשמת 4.

באופן דומה העיד, מר צבי לוי, קבלן לעבודות אלומיניום. התובעת המלומדת הציגה לעד חשבוניות של חברתו, שהוצאו עבור עבודות, שביצע העד לנאשמת 4. העד סיפר על מגעים, שקיים עם נאשם 5, נאשם 1 בעניין כספים שהיו חייבים לו, ולענייננו:

"... משה שוב לאחר מכן נפגשתי איתו נדמה לי במשרדו כאשר שילם לי כסף עבור עבודות שעשיתי לירון ישעיהו בכל המקום כולל קריית מוצקין ומקומות אחרים. הוא אמר לי גם שאני הראשון שויתר ואמר לי תודה. בפרוייקט של קריית מוצקין מי ששילם לי זה היה רק אלי רוזנבלום וניר ירון, מראש קיבלתי את הכסף במספר שיקים".

(הדגשות שלי ד.ר. – ישיבה מיום 05.07.01 עמ' 276 שורות 5-13).

לאמור, נאשם 1 והאיש מטעמו נוהגים בחברה מנהג בעלים. לא מדובר בפרוייקט פלדמן. העד מר צבי לוי מתאר קבלת כספים, לסיכום חובו בנוגע לפרוייקטים אחרים, לאו דווקא פרוייקט פלדמן.

מר אלי רוזנבלום, העיד בנקודה זו:

"... בשנת 90 הפיקוח שלי על הזרמת כספים בחברת ירון היה גם לגבי פרוייקטים אחרים כמו פרוייקט גדול בקרית מוצקין. שוב מינה אותי לתפקיד אחד ויחיד, לשמור על כך שכספי החברה יגיעו אך ורק לפרוייקט של פלדמן, בשלב הראשון בשנת 90 ואולי 91, שהיו יתרות כספים, היות והוא המשיך לבצע איתם עוד פרויקט בניה במוצקין, דאגתי שכספים ילכו תחת ביקורת לפרוייקטים הנ"ל, במוצקין ... תפקידי היה לשמור על כך שהכספים שיוזרמו לחברה לא ילכו לחובות הסטוריים, אלא לאותם פרוייקטים שהם לגבי כל הסכמי הביצוע שהיו, לא זוכר את ההסכמים, כמו פלדמן, שהיה בשנת 90-91 לאחר מכן היה מוצקין והיו עוד ... כשפיקחתי על הזרמת כספים להשלמת פרוייקטים, איני זוכר אם הכספים הללו הוזרמו לגבי כל הפרוייקטים, גם איני זוכר אם לא היו חשבונות נפרדים לגבי כל פרוייקט ופרוייקט..."

(הדגשות שלי ד.ר. עמי 287 שורות 28-17 פרוטוקול מיום 05.07.01).

רוצה לומר, מר אלי רוזנבלום מציין בצורה ברורה, שהכספים הוצאו לאו דווקא לפרוייקט פלדמן.

רואה החשבון האישי של נאשם 1, מר שלמה עצמון, ביקש בעדותו בבית המשפט לעגן גרסת נאשם 1. התובעת המלומדת, שאלה את העד ב"רחל בתך הקטנה" לאן זרמו הכספים שהעמיד נאשם 1 לנאשמת 4. העד דיבר ודיבר, ולא ניתן היה להבין דבר מתשובתו.

לא מדובר בעד שדיבורו עילג. מדובר בעד משכיל ורהוט בלשונו. העד התעלג בעדותו – לא בכדי. במצב דברים זה, פניתי לעד בשאלת הבהרה, וזה השיב בצורה מובנת לכל. הכספים שהוזרמו לא היו עבור פרוייקט פלדמן, אלא לנאשמת 4 "כולה כגוף משפטי אחד" (עמי 27 שורות 10-25, ישיבה מיום 15.11.00).

רואה החשבון, מר שלמה עצמון, קבע כי סך 2 מליון השקלים יועדו להפעלת נאשמת 4, לאו דווקא לפרוייקט פלדמן.

ראה גם על העדר ההפרדה בין הפרוייקטים השונים ת/78 [סיכומי התובעת עמי 214 לסיכומי התביעה].

חשוב להעיר, הנאשמים לא הציגו בפני מסמכים או מוצגים, האמורים להיות נתונים בידם, להוכחת טענתם. טענה שהיתה נדבך מרכזי בהגנתם. המשמעות המשפטית ידועה.

[ראה למשל: ע.פ. 728/84 חרמון נ' מ"י (פד"י מא, 3, 617 בעמ' 625; ע"פ 112/52 גבוב נ' מ"ש פ"ד ז' עמי 251; ע"פ 677/84 דוד נ' מ"י פ"ד מ"א (4) 33, בעמ' 48; ע"פ 663/81 חורי נ' מ"י פ"ד לן (2) 85].

צא ולמד, סך 2 מליון השקלים, שהועברו על ידי נאשם 1, באמצעות נאשמת 3, לנאשמת 4 יועדו, לאו דווקא, לפעילות החברה בפרוייקט פלדמן.

נאשם 1 (כאמור ראש למשרד פרקליטים בתחום המשפט המסחרי) לא מגדיר מהות סכום 2,000,000 ₪ שהזרים לאמתחת נאשמת 4.

נאשם 1, לא העלה עלי כתב חוזה שמדובר בהלוואה, מענק או העברה חד צדדית מסוג אחר. כמו גם, העברה שתנאי החזרתה ו/או בטחונות לא נקבעו במפורש.

נאשם 1, לא ביקש לשנות את החוזה הבסיסי בינו לבין נאשמת 4. מדוע צריך היה להישמר חלקו בדירות, למרות שתרומתו לפרוייקט גדלה לאין שיעור!;

[במאמר מוסגר ניתן לפנות ולעיין במוצג ת/43, המדגים כיצד נאשם 1 ורואה החשבון מטעמו, ששקלו מתן הלוואה (כאמצעי רכישה) - ידעו היטב כיצד אפשר להבטיחה].

רוצה לומר, עיון פרטני בפירטי פרטיי העברת השני מליון ש"ח חדש מצביעה על פריכות גרסת ההגנה.

ראוי להדגיש, סך 2 מליון ש"ח הינו סכום נכבד, גם בהשוואה לסך ההשקעה של נאשם 1 (נאשמת 3) בפרוייקט פלדמן.

סעיף 5 ב-ת/4 קובע את חלוקת ההוצאות בין נאשמת 3 לנאשמת 4 בפרוייקט פלדמן. על פי ההסכם נאשמת 3 צריכה היתה להעביר מחצית הכנסות ממכירת הדירות לנאשמת 4, שהן למעשה הוצאות נאשמת 3 בפרוייקט פלדמן.

בדין וחשבון לשנת המס 1990 (ת/36) ניכתה הנאשמת 3 הוצאות בסך 5,497,166 ש"ח, כעלות קבלני משנה. סך 2,000,000 ש"ח הינו הסכום ששולם לנאשמת 4. דהיינו, סכום 2 מליון השקלים הינו כ- 60% מסך ההוצאות המדווחות על פי נאשמת 3, ללא ה- 2 מליון שקלים.

לאמור, נאשם 1, באמצעות נאשמת 3, "מגדיל השקעתו" ב- 60% בפרוייקט פלדמן - ללא תמורה שהיא.

יתר על כן, ללא חשבון של כדאיות כלכלית, ללא מסמך, שיכול לבסס סכום זה, ולא דווקא סכום אחר.

אמור מעתה, מוצג ת/5 מתיישב, איפוא, להפליא עם מוצגים ת/7 ת/8.

שישה ימים לאחר העברת המניות של נאשמת 4 לידי נאשם 1 ורעייתו, ללא תמורה. מוזרמים סך 2 מליון ש"ח לנאשמת 4, באמצעות נאשמת 3 - חברה בבעלות נאשם 1 ורעייתו - כספים לטובתה, לשימוש על פי שיקול דעתה.

התובעת המלומדת גרסה בסיכומיה שמוצגים ת/7 ת/8 ת/5 הינם מימוש התוכנית המגולמת במוצגים ת/43 - ת/45 (ראה עמ' 83 סיכומי תביעה).

סינווריהם המלומדים של נאשמים 1-6 מצטטים מדבריו של רואה החשבון האישי של הנאשם, מר עצמון, שאישר הצעת עו"ד גיורא אדרת בחקירתו הנגדית בבית המשפט, כי מוצגים אלה מבטאים אך רעיונות ותכנונים לעתיד (עמ' 36 שורה 27-28 ישיבה מיום 15.11.00).

מוצג ת/43 הינו: "הצעה לרכישת מניות בחברת ירון ישעיהו בע"מ", הצעה שנערכה על ידי רואה החשבון עצמון ונשלחה לנאשם 1, עו"ד משה שוב, ביום 11.10.89.

מוצג ת/44 הינו סיכום פגישה מיום 16.1.90. בפגישה זו, דנים בדרך לרכישת בעלות של נאשמים 1-2 בחברה, נאשמת 4.

מוצג ת/45 דן בהעברת 50% ממניות נאשמת 4 לחברה בבעלות נאשם 1 או למשפחת נאשם 1.

צא וראה, מוצגים אלה משקפים מחשבות וכוונות אצל נאשם 1 בתקופה הרלבנטית. בצדק העירה התובעת בסיכומיה (עמ' 82), שלמרות היות הפגישה (ת/44) חודש ימים בלבד לפני עריכת ההסכם (ת/5) - אין שום אזכור לפרוייקט פלדמן. מוזכרים קשייה הכלכליים של נאשמת 4, קשייה לעמוד בהסכמים. מוצגים ת/43 - ת/45 מלמדים על תוכניות הרכישה, שנידונו ולובנו. תוכניות רכישה תואמות, לא מעט, התוכנית שנתגבשה ויצאה אל הפועל.

זאת ועוד, גיורא שפילר הינו חתן של נאשם 5.

העד שימש מנהל ביצוע אצל נאשמת 4 במשך 20 שנים. העד פירט בעדותו את עבודות הבנייה, שביצעה נאשמת 4 במקביל לפרוייקט פלדמן. על פי עדותו בבית משפט, משנקלעה נאשמת 4 לקשיים כספיים נוצרה בינה לבין משפחת שוב שותפות: "...שותפות של משפחת שוב 50% שותפים בנאשמת 4..." (עמ' 19 שורה 11 ישיבה מיום 9.11.00).

העד ניסה להראות, כמי שלא יודע מתי נעשתה העברת הבעלות. לדידו: "הניהול המשיך להיות אותו ניהול, נכנס נציג ממשפחת שוב לנאשמת 4 והבניה המשיכה כסדרה" (עמ' 19 שורה 18 ישיבה מיום 9.11.2000). אלי רוזנבלום היה נציג בהנהלת נאשמת 4 כתוצאה מאותה שותפות. רק לאחר "רענון" זיכרונו מהודעתו בחקירה הסכים העד לאשר, כי מדובר בהסכם לשותפות, שסוכם מספר שנים קודם לשנת 96 (ראה עמ' 19 שורה 27 ישיבה מיום 9.11.00).

העד לא נחקר חקירה נגדית בנושא זה.

על פי עדותו של גיורא שפילר, נוצרה שותפות בין משפחת שוב לנאשמת 4. בעקבות השותפות הנ"ל פעל, מר אלי רוזנבלום, בהנהלת החברה, מטעם משפחת שוב.
הנה נא, בעל תפקיד בכיר בנאשמת 4, חתן נאשם 5, קבע מסמרות בדבר. עדותו נותרה בשלמותה ללא עורר.

לציין, על פי אימרת נאשם 5 בחקירתו במס הכנסה, גיורא שפילר, אינו רק איש שטח, אלא גם האישי לו זכות חתימה בחשבון הבנק. חשבון בנק המאפשר פעילות על פי חתימה אחת בודדת (ת/19 עמ' 3 שורה 14).

זאת ועוד, נאשם 5 בחקירתו במס הכנסה ביום 5.2.96 מתייחס לנושא. אביא את דבריו:

"... ברצוני לציין שזה היה לעו"ד שוב 50% מהבעלות והרווחים והרכוש של ירון ישעיהו בע"מ והיה מדובר שהמניות באופן רשמי יקבל רק אחרי תשלום החוב לבנק המזרחי, מר רוזנבלום ישב אצלנו כאמור משנת 1990..."

(הדגשות שלי ד.ר. ת/19 עמ' 3 באמצע).

נאשם 5 מציין, את חלוקת הבעלות של נאשמת 4 לבין עו"ד שוב. נאשם 5 מציין, שותפות בבעלות, וכלל הרווחים והרכוש של נאשמת 4. נאשם 5 מציין, שהשותפות הנ"ל תלבש לבוש פורמלי רק בהמשך, כמפורט שם על ידו.

השותפות הופחה חיים בהזרמת 2 מליון ₪ לנאשמת 4. סוכס בין הצדדים, כי על הלוש הרשמי של הגוף המשותף יוחלט בעתיד.

הנה נא, נאשם 5 משיב לשאלות חוקרו, ולפי תומו מאשש גרסת התביעה.

בהמשך אימרתו מיום 5.2.96 חוזר נאשם 5 על הדברים, ומציין כי כל המניות של נאשמת 4 נמצאות בנאמנות אצל נאשם 1, ו:

" ברצוני לציין כי כל האמור לעיל היה אמור להתבצע עם הכל התנהל כשורה כמו שהגענו לכך היום. כל המניות של ירון ישעיהו בע"מ נמצאות בנאמנות אצל עו"ד משה שוב. לי יש צילום של המניות אצלי, והמניות אצל משה שוב. ברגע שייחתם הסכם בין ירון ישעיהו ומשה שוב 50% מהמניות יוחזרו אלי".

(הדגשות שלי ד.ר. ת/19 עמ' 3 תשע שורות מלמטה).

לדברי נאשם 5 אמורות המניות של נאשמת 4 לחזור אליו בעתיד.

לאמור, נאשם 5 מאשר באימרתו, כי בעת הרלבנטית הועברה הבעלות של נאשמת 4 לנאשם 1. האחרון אמור להשיב 50% מן הבעלות, משיחתם הסכם בעתיד.

נאשם 5 בחקירתו בבית המשפט ביקש לסייג הדברים העולים מאימרתו. בעדותו בבית המשפט ביקש להתיישר עם עדותו של נאשם 1. לגישתו סוכס, שאם נאשמת 4 תתאושש יועברו 50% ממניותיה לידי נאשם 1 (ראה למשל עמ' 254 ישיבה מיום 7.2.02).

ניסיונו של נאשם 5 בבית המשפט להסביר את דבריו בחקירתו היה ניסיון דחוק וכמוש.

נאשם 5 דיבר על:

"... היתה לנו מטרה שאם החברה תתאושש ואם נוכיח שאנחנו אמינים והגונים ומביאים את החברה למצב טוב הבטחנו שניתן לו 50% מהמניות"

(ההדגשות שלי ד.ר. עמ' 254 שורה 21 – 22 ישיבה מיום 7.2.02)

כל בר בי רב יודע, קל וחומר איש עסקים יודע, שאמינות והגינות אינם תחליף להסכם, בטח אינם תחליף להתחשבות כלכלית.

הדברים מוחוורים בעליל בעניינו של נאשם 1. לא נאשם 1 הוא האיש שישען על "הגינותו" ו"אמינותו" של נאשם 5, ויבכרו על הסכם רשום וחתום.

במאמר מוסגר אציין, שנאשם 1 מפריך בבית המשפט דברי נאשם 5 על נדבך האמינות וההגינות, שעליו נתלו הצדדים (ראה עדות הנאשם עמ' 12 ש' 16 ישיבה מיום 27.12.01).

נאשם 1, לא הכיר את בני משפחת ירון, לא הכיר את הליכותיהם, וממילא לא יכל לסמוך על אופיים הטוב (כנטען על ידם), ש"ברוב הגינותם" יסכימו להתחלק בבעלותם על נאשמת 4 בשותפות, לאחר שנים, משהחברה תתאושש ללא כל הסכם כתוב ביניהם.

ועוד, נאשם 1 באמרתו במס הכנסה ביום 5.2.96 אישר את גרסת התביעה. אביא את דבריו:

"ש. מדוע חברת ישעיהו העבירה לך את מניותיה?"

ת. חברת ירון ישעיהו לא העבירה לנו שום דבר, הם הפקידו אישית שטרי העברת מניות אצלנו כדי ששנינו נראה מה יקרה, הם קבלנים גאולת הכרך לא, והיה סיכום בינינו בע"פ שהם עובדים ואם הם יאוששו יקבלו חצי מהחברה של ירון ישעיהו, אם לא יאוששו לא יודע מה נעשה. החברה המשיכה לפעול..."

(הדגשות שלי ד.ר. ת/16 עמ' 7 משורה 5).

נאשם 1 מבהיר באימרתו שהחזרת בעלות מחצית החברה לידי משפחת ירון ישעיהו תלויה בהתאוששות נאשמת 4. בעת הרלבנטית הבעלות עברה אליו.

לאמור, נאשם 1 מאשש באימרתו במס הכנסה גרסת התביעה. נאשם 1 מאשר, כי השליטה של נאשמת 4 הועברה אליו.

ועוד, נאשם 1 נשאל בחקירתו הנגדית מי היה אמור לקבוע אם החברה מתאוששת, ואיך היא מתאוששת:

"בחיים לא, אף אחד לא יכול לדעת אם חברה מצליחה או לא מצליחה, אם אתה עושה עסק טוב, או עסק רע אומרים הקדוש ברוך הוא נותן ברכה..."

(עמ' 93 ישיבה מיום 22.1.02)

הנאשם נשמע בבית המשפט "לא טוב". הנאשם 1 נראה כמי שנתפס בקלקלתו. חוזה עסקי המשליך על לא כלום. בסוף הנעת לשון על ריק, כאילו התעשת ונשען על: **"הקדוש ברוך הוא נותן ברכה"**.

נאשם 1 הסביר, חזור והסבר, ששטרי העברת המניות נמסרו לרשותו לשם ביטחון. לימוד עשייתו של נאשם 1, ומי מטעמו, בחברה, נאשמת 4, מצביע, שמרגע חתימת ההסכם ת/5, וההזרמה על סך 2 מיליון שקלים לקופת נאשמת 4, פעל נאשם 1 כבעלים משותף, לכל דבר וענין.

ציטטתי לעיל מדבריו של גיורא שפילר (עמ' 20-18 ישיבה מיום 09.11.00). אלי רוזנבלום סיפר בעדותו בבית המשפט על בדיקתו את מצבה של החברה טרם הזרמת הכספים, ולאחר ההסכם. בין היתר:

"... בשנת 90 הפיקוח שלי על הזרמת כספים בחברת ירון היה גם לגבי פרויקטים אחרים כמו פרויקט גדול בקרית מוצקין. שוב מינה אותי לתפקיד אחד ויחיד, לשמור על כך שכספי החברה יגיעו אך ורק לפרוייקט של פלדמן, בשלב הראשון בשנת 90 ואולי 91, שהיו יתרות כספים, היות והוא המשיך לבצע איתם עוד פרויקט בניה במוצקין, דאגתי שכספים ילכו תחת ביקורת לפרוייקטים הנ"ל, במוצקין ... תפקידי היה לשמור על כך שהכספים שיוזרמו לחברה לא ילכו לחובות הסטוריים, אלא לאותם פרויקטים שהם לגבי כל הסכמי הביצוע שהיו, לא זוכר את ההסכמים, כמו פלדמן, שהיה בשנת 90-91 לאחר מכן היה מוצקין והיו עוד ... כשפיקחתי על הזרמת כספים להשלמת פרויקטים, איני זוכר אם הכספים הללו הוזרמו לגבי כל הפרוייקטים, גם איני זוכר אם לא היו חשבונות נפרדים לגבי כל פרויקט פרויקט...".

(הדגשות שלי ד.ר. עמ' 287 שורות 28-17 פרוטוקול מיום 05.07.01).

צריך לזכור, מר אלי רוזנבלום הינו חתנו של משה שוב. מר אלי רוזנבלום הינו "עד תביעה", אבל יותר מכך הינו ענף איתן מעץ המשפחה. עדותו של עד זה הינה עדות שמן הדין לקוראה בעיון, ולפלגה על פי צורך.

העד ציין בבית המשפט, שלאחר הזרמת סך של 2 מיליון השקלים פיקוחו על הזרמת כספים היה כולל. העד לא פיקח רק על העסקאות והוצאות כספים הנוגעות לפרוייקט פלדמן. אדרבא, העד פיקח גם על פרויקטים אחרים בהם פעלה נאשמת 4 באותם ימים.

לאמור, נציג נאשם 1 בהנהלת נאשמת 4, מר אלי רוזנבלום, שולט ומפקח על הוצאת כספים בכל הפרוייקטים בהם פעלה נאשמת 4.

דברים דומים מסר נאשם 5. בחקירתו במס הכנסה ציין נאשם 5, כי לאחר הזרמת 2 מיליון השקל תפקידו של אלי רוזנבלום היה לחתום חתימה שניה על כל תיק פירוק יחד עם ניר ירון. זכות חתימתו של גיורא שפילר, בוטלה וזכות החתימה בבנק נותרה רק לנאשם 6 בתוספת לחתימתו של אלי רוזנבלום (ת/19 עמ' 3 החל משורה 9).

לאמור, על פי עדות נאשם 5, שליטתו של נאשם 1 על כלל פעילותה הכספית של נאשמת 4 הינה מוחלטת.

נאשם 1, בעדותו בבית המשפט מאשש שליטתו המלאה בחברה.

לדבריו, קיבל לרשותו שטרי העברת מניות לשם שליטה על מה שקורה:

"אני גם לא הכרתי את בני משפחת ירון, אני גם לא יודע מה הוא עושה בזמן שהוא נמצא בבעיות כאלה, אני רציתי לדעת שיש לי שליטה, שמחר, אם אני צריך, אני מוריד אותם מהנהלה. אולי הם חותמים שיקים, מה אני יודע?".

(פרוטוקול מיום 27.12.01 עמ' 12 שורות 20-16).

נאשם 1, בלשונו שלו, מאשר קבלת שליטה על נאשמת 4.

נאשם 1 מכיר בכוח שליטתו. לנאשם 1 האפשרות לפטר ולהעביר מנהל בחברה מהנהלת החברה, וכיו"ב.

ועוד, במוצג ת/42 מתנוסס שמה של רעיית נאשם 1, נאשמת 2, כבעלים משותפים של נאשמת 4 (ראה דו"ח שנתי להכנסות נאשמת 4 ליום 31.12.94).

יוכבד ירון, בעלת מניות לשעבר של נאשמת 4, לא נרשמה כבעלת מניות.

לא מדובר ב"טעות סופר". לא באה בקשה מגורם כלשהו לתקן הכרזה זו על גבי מסמך רשמי.

לא עוד אלא, התובעת המלומדת, עו"ד איריס שמואל, הציגה בסיכומיה בכתב תחת פרק: "הוצאות הבניה בפועל" (עמ' 218-222 לסיכומים) את רישומי הנאשמים המתישבים עם עמדתה.

להלן אסקור תמצית הטיעון:

מוצג ת/118 הינו כרטסת הנהלת חשבונות המשקפת את סך ההוצאות של נאשמת 4 בבניה של פרויקט פלדמן.

הגב' שלי לוי, עובדת כמנהלת חשבונות אצל נאשמת 4 משנת 1984. בעדותה בביהמ"ש התייחסה למוצג הנ"ל וציינה, שסך הוצאות נאשמת 4 לבניית פרויקט פלדמן הסתכם לסכום של 3,695,472 ₪ (עמ' 279 שורה 3) (לכל היותר, סך 4,137,192 ₪, ראה עמ' 218 למטה סיכומי תובעת).

הפועל היוצא מנתונים אלה, שדיווח של 5.4 מליון ₪ (ת/36 ביאור 13 עמ' 9) הינו דיווח הכולל בתוכו את סך 2 מליון הש"ח ששולמו עבור רכישת בעלות בנאשמת 4.

יתר על כן, ההפרש בין שני הסכומים (3.6 ל-5.4) הינו כ-שני מליון ₪. (ראה לעיל גם מוצג ת/74 המובא בשלמותו). 2,000,000 ₪ ששולמו עבור רכישת החברה.

בד בבד מוצג ת/118 הנ"ל מפריך גרסת הנאשם.

נאשם 1 טען, שסך 2,000,000 ₪ הוזרמו לנאשמת 4, כסיוע ועזרה, לאחר שזו עמדה בפני התמוטטות, שהיתה מונעת הימנה להשלים בניית הדירות בפרויקט פלדמן.

על פי מוצג ת/118 כל אשר הוציאה נאשמת 4 לבניית הדירות בפרויקט פלדמן עד לתחילת שנת 1990 הסתכם בסך 1.7 מליון ₪. כאשר עד אז הזרימה הנאשמת 3 לנאשמת 4 סך 2.5 מליון ₪. נאשמת 3 היתה חייבת (על פי ת/4) סכום המתקרב ל-2,000,000 ₪ לנאשמת 4 באותה תקופה. [סך ההכנסות 7.4 מליון (ראה למשל ת/74 לעיל) מחצית מסך ההכנסות כ-3.7 מליון ₪].

הילכך, לא נדרש, בשום פנים ואופן, הסכם נוסף להזרמת 2,000,000 ₪ לנאשמת 4!

התובעת חקרה בנושא זה את נאשם 1 בביהמ"ש. התובעת מציגה לנאשם 1 את הנתונים דק דק (חרף התנגדותו התקיפה של הסניגור, עו"ד דרוקר – והוא ידע למה. ראה עמ' 101 ישיבה מיום 22.1.02).

הנאשם ביקש להימנע מלהתייחס לנתונים. ליתר דיוק, הנאשם נמנע מלהשיב על שאלות התובעת.

הנאשם 1 התקשה להסביר הכיצד גורס הוא, שיש להזרים כספים לחברה, למניעת התמוטטותה – כאשר הנתונים החשבוניים מלמדים, שלא היה צורך, כל עיקר, להזרים את אותם 2,000,000 ₪. הסכם ת/4 היה בו כדי לכסות הוצאות נאשמת 4 לפרויקט פלדמן, על פי מכלול הנתונים והרישומים של נאשמת 4 עצמה.

להימנעותו של נאשם 1 להסביר הנתונים משמעות משפטית ברורה.

יותר מכך, הנתונים שהוצגו בביהמ"ש מדברים בעד עצמם. הנתונים שהוצגו בביהמ"ש מחזקים עמדת התביעה.

התובעת המלומדת מצאה גם בתשובות הנאשם לשאלותיה בנושא – משה החליט להשיב במשהו לשאלות – תמיכה בגישתה.

למשל: "…זה בתוך אותו 2 מליון ₪. לא נתתי 2 דברים. אמרתי שהמעליות שאנחנו ידענו שאנחנו מעבירים את הכסף לחב' ירון, שאנחנו שזה למעליות שלנו. היתה חברה, אני לא זוכר איזה חברת המגן מעליות אם אני לא טועה. אמרתי רבותי, הכל טוב ויפה, אבל יש לו חור. ירון חייבת לנו כסף ואת הכסף הזה אנחנו מזכים את חב' ירון בשביל פרויקט אחר. אבל אנחנו שילמנו אותו..." (עמ' 102 למטה ישיבה מיום 22.1.02). דהיינו, נאשם 1 אישר, כי הזרמת הכסף לאו דווקא לפרויקט פלדמן יועדה!

נאשם 5, בדומה לנאשם 1, לא ידע להשיב לשאלות התובעת בנקודה זו (ראה עמ' 257 החל משורה 20 ישיבה מיום 7.2.02)

רוצה לומר, הוצאות הבנייה בפועל על פי מוצג ת/118 (עדות מנהלת החשבונות, גבי שלי לוי) מתיישבות עם עמדת התביעה.

ההתקשרות בין נאשם 1 לבנק מזרחי באותם ימים משמשת נדבך נוסף בהוכחת השתלטותו של נאשם 1, באמצעות נאשמת 3, על נאשמת 4.
אתייחס עתה קמעה, ובהמשך ארחיב בנושא.

אין מחלוקת בין הצדדים, בשנת 1990 נסתבכו עסקיה הכספיים של נאשמת 4.
נאשמת 4 הגיעה אל סף פרוק. נאשמת 4 צברה חובות כספיים בבנק מזרחי, והבנק התכוון לנקוט בצעדים להשבת כספיו.

ביום 24.6.90 נחתם הסכם בין נאשם 1 לבנק מזרחי (ת/10).
בין היתר הוסכם בין הצדדים על העברה סך 480,000 ₪ מחשבונה של נאשמת 3 לחשבונה של נאשמת 4 בבנק. (סעיף 3ד').

הבנק התחייב לתבוע, בגין יתרת החוב של נאשמת 4, את הערבים בלבד (סעיף 6).
הבנק התחייב להעמיד לטובת נאשם 1 אשראי בסך 3,000,000 ₪ בתנאים ובבטחוונות שסוכמו בהסכם.

נאשם 5 בחקירתו במס הכנסה מציין את הדברים :

"...אז בנק המזרחי הציע שעו"ד שוב ו/או חברת גאולת הכרך יקנו את חברת ירון ישעיהו בע"מ וזה היה בתחילת שנת 1970 ואז בני ניר ירון אישר ההסכם עם עו"ד שוב ובכללי אני יודע שעו"ד שוב לקח על עצמו תשלום חלק מהחוב של חברת ירון ישעיהו בע"מ..."

במקביל להסכם בע"פ בין ירון ישעיהו בן עו"ד שוב שאמר לנו שהחברה ירון ישעיהו בע"מ בבעלותנו לא שווה לו והתחייבנו שאני וניר וגיאורא נמשיך לעבוד בחברה ולהפעיל אותה אחרת עו"ד שוב לא היה נכנס לעסקה עם הבנק – בנק המזרחי שלם תשלום של החברה ומעונין לקנות כאלו את החברה והבנק מאידך נתן לנו שנתיים אורכה לנסות להחזיר את החוב".
(הדגשות שלי ד.ר. ת/19 עמ' 2באמצע).

לאמור, נאשם 5 מתאר הסכם, הסכם בע"פ, בין נאשמת 4 לבין נאשם 1.
נאשם 5 מציין, כי ההסכם בע"פ היה הבסיס והמוביל למוצג ת/10, על פיו העביר נאשם 1 העברה חד צדדית בסך 480,000 ₪ לחשבון נאשמת 4 בבנק המזרחי.
הסכם בע"פ זה משמש יסוד בעתירת התביעה.

ציינתי לעיל את המניע הכלכלי של נאשם 1 לרכוש את נאשמת 4 – חברה בהפסד – לצרכי מס.
לא מדובר רק בשיקול תיאורטי.
השתלטות נאשם 1 על נאשמת 4 הניבה את פרי ה"קיוזו" המתוכנן.
בעקבות ההשתלטות העמידה נאשמת 3 לנאשמת 4 קרקע לבניה. על פי ההסכם, מדובר בפרוייקט בניה בקרית-מוצקין (ת/83), פרוייקט שצויין גם לעיל (העדים שפילר, רוזנבלום וכו'). על פי ההסכם בין נאשמת 3 לנאשמת 4, רוב רובן של ההכנסות נזקפו לזכות נאשמת 4. התוצאות בלטו במהרה.
בדוחות הכספיים ליום 31.12.1991 (ת/39) רווח חברת נאשמת 4 מפרוייקט מוצקין א' הסתכם ב- 3,836,297 ₪. רווח זה הינו הרווח הדומיננטי ברווחי החברה אותה שנה (סך הרווח 4,150,282 ₪).
בדומה, רווח חברת נאשמת 4 ליום 31.12.1992 (ת/40) מפרוייקט מוצקין א' הסתכם ב- 1,716,016 ₪, רווח זה הינו הרווח הדומיננטי ברווחי החברה אותה שנה (סך הרווח 1,681,153 ₪).
רוצה לומר, נאשם 1, באמצעות נאשמת 3, "קוטף" את פירות תוכניתו.

ועוד, הנאשמת 4 היתה שקועה בחובות כבדים. רכישת החברה על ידי נאשם 1 היתה מעמידה אותו מול נושי החברה. כמפורט לעיל, הסתרת רכישת החברה על ידו אפשרה לנאשם 1 להגיע להסדרים עם הנושים, הסדרים נוחים המתאימים לחברה מתמוטטת על סף פירוק (ראה למשל עדות רוזנבלום, עמ' 287 לשיבה מיום 5.7.01). ולתיאור נאשם 1 בבית משפט: "...להגיע למו"מ. הספקים ידעו גם כן שיש להם בעיות. זאת אומרת, יש להם, אין להם מאיפה לקחת כסף גם, אם לא יקבלו. אז מה שאותה החברה, אני אומר עוד פעם. זה לא אני עשיתי, אני רק הייתי מלמעלה בדברים האלה... אבל זה מה שהיה, שהספקים, אלף, יבטלו חלק מהחובות, יחתכו. בית. להגיע להסכמים..." (עמ' 6 החל מש' 1 ישיבה מיום 27.12.01) ובהמשך: "... אני זקוק הייתי שהחוב הזה ישאר תלוי ועומד, כדי שכל הספקים, כל הנושים האחרים ידעו שיש בנק שחייבים לו 1.5 מליון. עד אותו רגע הם יודעים שאין להם סיכוי להיפרע מהחוב שלהם. כל זמן שהבנק קיבל לא את שלו, גם הם לא מקבלים..." (עמ' 46 ש' 8-11 ישיבה מיום 27.12.01).

צא וראה, מעל "שיקולי מס" - הבאים לכלל ביטוי בכתב אישום זה - היה לנאשם 1 מניע להסתיר עובדת רכישתו את החברה, נאשמת 4.

הנאשמים גורסים, כי רק בשנת 1996 רכש נאשם 1 שותפות בבעלות נאשמת 4. רכישת נאשמת 4 בשנת 1996, חברה משגשגת ומצליחה, בוצעה ללא כל הסכם בכתב. היאך בעלים של חברה מצליחה, נושאת רווחים, מסכימים להתחלק בבעלותה עם אחרים, ללא בחינה ובדיקה כלכלית. העברת הבעלות נעשית ללא תנאים שהם. לאמור, עובדה זו כשלעצמה מעמידה את גרסת ההגנה באור אפולולי.

ועוד, על פי טענת הנאשמים נאשמת 4 נמכרה בשנת 1996 ללא כל תמורה. תמיהת התובעת המלומדת במקומה: "היעלה על הדעת כי חברה קבלנית לבניה, שבונה ברחבי הארץ, בעלת מוניטין של 25 שנה, תימכר ללא כל תמורה ועוד בשנה בה נאמר עליה שהיתה משגשגת?" (עמ' 118 לסיכומי התביעה).

צריך לזכור. הסיוע שהעניק נאשם 1, באמצעות נאשמת 3, לנאשמת 4 בשנות ה-90, נעשה ללא שקילה וניתוח מאזנה, כלל מצבה מול ספקים, לקוחות, הון עצמי, יתרת חובות וכיו"ב נתונים כספיים מהותיים. נאשם 1 הזרים סך 2 מליון ₪, ללא בדיקה אם יש בהזרמה זו כדי להעמיד את נאשמת 4 על רגליה, כך שתוכל להשלים פרויקט פלדמן. ניתן לומר על נאשם 1 הרבה דברים. אבל לא זה האיש שיזרים, כך סתם, שני מליון ₪, בלי ניתוח עיוני מדוקדק ובלי בדיקה כלכלית מיומנת.

ועוד. נאשם 5 בעדותו בביהמ"ש מיום 7.2.02:

"...לא ידעתי באיזה מצב עומד המו"מ, זה היה בשנת 96 כשהחברה התאוששה. לא ידעתי בדיוק מה קורה עם בנק מזרחי אבל ידעתי שזה הולך לקראת סיום. אם הכל היה נגמר בטוב לא היתה סיבה שמר שוב לא יקבל 50 אחוז מהמניות כפי שהבטחנו לו עוד בשנת 90 ללא תמורה בכלל. לא היתה שום תמורה. הוא הציל אותי והוא היה המלאך הגואל שלי, כי הייתי בתחתית הבור..." (הדגשות שלי, ד.ר., שם, עמ' 254 שורות 17-13)

נאשם 5 מתייחס לאותו הסכם בע"פ, העומד בבסיס עתירת התביעה. על פי אותו הסכם הובטחה לנאשם 1 קבלת בעלות על נאשמת 4. הבטחה זו, משום מה, לא הועלתה עלי כתב. שוב, ניתן לייחס לנאשם 1 הרבה דברים, אבל לא תמימות וערלות ראש. נאשם 1 לא וידא הסכם בכתב, הואיל ונאשם 1 רכש בעלות בחברה. החזיק במניותיה, נטל שליטה מלאה על תפעולה וניהולה של החברה. לאמור, רכישת נאשמת 4 ללא תמורה, מתיישבת עם עמדת התביעה.

ועוד, בשנים 93-94 החל נאשם 1 להרהר ולהיערך לקראת הנפקת נכסיו לציבור (ראה למשל עדותו הראשית של נאשם 7). רו"ח ורטהיימר, העיד בחקירתו בבית המשפט על ההתארגנות לקראת הנפקה בבורסה. לדבריו, מוצג ת/81 מתאר את רשימת הנכסים, שנמצאים בבעלות כזו או אחרת של נאשמת 3 ושל משפחת נאשם 1. המוצג נרשם על ידי רו"ח מר משה ורטהיימר על סמך דברים שמסר לו נאשם 1. (עמ' 101 שורה 27-28 ישיבה מיום 11.1.01).

עובדת בעלות משפחת שוב ב-50 אחוז מחברת נאשמת 4 מופיעה בתרשים הנכסים הנ"ל (ת/81).

לא זו אף זו. עמדתי לעיל על ההסכם (ת/4) ששמש בסיס לפרוייקט פלדמן. ציינתי, שסעיף 5 בהסכם קבע את החלוקה בין נאשמות 3 ו-4. נאשמת 3 נקבעה להיות "הקבלן" ונאשמת 4 נקבעה להיות "המבצע". חלוקת ההכנסות ממכירת הדירות נקבעה להיות זהה ושווה. מחצית ההכנסות ממכירת הדירות לנאשמת 3 והמחצית האחרת מן ההכנסות לנאשמת 4.

על פי ההסכם (ת/4) נאשמת 3 היא על מכירת הדירות. הוצאותיה הינן על כן מחצית מן ההכנסות ממכירת הדירות.

נאשמת 3 דיווחה על סך 6,463,627 ₪ כהכנסות מפרוייקט פלדמן.

מוצג ת/74 - חתום ע"י נאשמת 2 :

"חישוב המגיע לאגודת חסידי ספינקא על חלקם ברווח מבניין פתח-תקווה (גוש 6174 חלקה 365).

אלפי ש"ח

6,463	סה"כ התמורה ממכירת 26 דירות (עפ"י מאזן 31.12.90)
	התמורה התיאורטית ממכירת 30 דירות
7,457 =	6.463 X 30
	26
	סה"כ עלות המכירות (עפ"י מאזן 31.12.90)
2,000	ניכוי - עלויות חריגות
<u>3,805</u>	-----
3,652	רווח תיאורטי מהפרוייקט
====	
365,200	10% מהנ"ל - מגיע לאגודת חסידי ספינקא
<u>135,607</u>	בניכוי - שולם להם עד 31.12.90
229,593	יתרה לזכותם ל-31.12.90
====	
329,739	סה"כ היתרה הנ"ל מותאמת למדד של חודש דצמבר 93
	פחות - תשלומים בשנים 1991, 1992 ו-1993
<u>199,125</u>	מותאמים: לשקל חודש דצמבר 93 (עפ"י חישוב בגליון נפרד)
"130,614	יתרה לזכותם ב- 31.12.93

=====

מתוך סך 5,805 אלף ₪ עלות המכירות סך 5,497 אלף ₪ הינן עלות "קבלני משנה" (ראה ת/36 באור 13). מתוך סכום זה סך 2,000,000 ₪ מצוינות מול הכותרת: "ניכוי – עלויות חריגות".

הנה נא, נאשם 1 במסמך חתום ע"י אשתו, נאשמת 2, מנכה סך 2,000,000 ₪ מעלות המכירות המדווחת על ידו.

התחשבות נאשם 1 עם אגודת חסידי ספינקא מדויקת מהתחשבותו עם רשויות המס.

נאשם 1 בהתחשבותו זו, מגדיר את סך 2,000,000 ₪ כ- "עלות חריגה", עלות שאין לה קשר לעלויות ולהוצאות השוטפות בבניית פרויקט פלדמן.

לציון, ת/74 הינו העתק מודפס של ת/72. מוצג ת/72 נרשם על ידי ראה החשבון, ברזאני, על פי הנחיה של נאשם 1 (עמ' 69 שורה 23 – 24 ישיבה מיום 10.01.01).

פרקליטיו המלומדים של נאשם 1 גרסו, כי סכום שני מיליון השקלים לא נלקחו בחשבון לצורך חישוב רווחי ספינקא הואיל ו: "...ספינקא אינה צריכה להפסיד כתוצאה מהאילוץ של נאשמת 3 להעביר סכום נוסף של 2,000,000 ₪ להשלמת הפרוייקט". (ראה גם התייחסותו של נאשם 1 לנושא זה בחקירתו במס הכנסה ת/17 עמ' 4 ש' 14 מלמטה).

עם כל הכבוד הסבר זה, מוטב היה ולא ניתן משניתן.

נאשם 1 לא "נידב" את כספיו, גם לא כלפי אנשי ישיבת ספינקא. אלה תיארו את המגעים עמו. הדבר האחרון שניתן היה לומר שזה "הוסיף" סכום של 200,000 ₪ לטובת הישיבה בשל שיקולים, שלא ניתן לקבלם. אדרבא ואדרבא, מעדויות הנוגעות בהעברת הכספים לספינקא הובהר, שנאשם 1 שילם לספינקא את המגיע לה, ולא יותר.

מעל לזאת, לא למותר להעיר שדבריו של הנאשם בבית המשפט בנקודה זו נשמעו מופרכים בעליל.

אמור מעתה, קיזוז סך שני מיליון השקלים, כמפורט לעיל, משמש יתד תמיכה איתן בעמדת התביעה.

התייחסתי לעיל להעברת 480,000 ₪ מחשבונה של נאשמת 3 לחשבונה של נאשמת 4 בבנק, על פי ת/10. כאן, ארחיב בהשתלשלות זו ואבדוק משמעותה.

בשנת 1990 הסתכם חובה של נאשמת 4 בבנק המזרחי לסכום של 1.73 מליון ₪. (מסמך בנק לאומי מנהלת המחלקה ללווים מסווגים, הגברת יפה קול מיום 17.01.1990 ת/99 ו- ת/88, בעקבותיו, מיום 25.01.1990).

ת/9 הינו חוזה הסכם מיום 24.6.90 בין נאשמת 4, בנק מזרחי ומשפחת ירון ישעיהו (נאשם 5, אשתו, גיורא שפילר, ונאשם 6) המכונים בהסכם "הערבים".

על פי ההסכם מיום 24.6.90 (ת/9) חייבת נאשמת 4 סך 1,672,090 ₪ לבנק מזרחי (לא כולל חישוב ריבית והפרשי הצמדה ליום ההסכם). ערבים 1 ו-2 (נאשם 5 ואשתו) מעוניינים למכור את מניותיהם בנאשמת 4, לצד ג', אשר מתנה את העסקה במתן התייבות מצד בנק מזרחי לתבוע את חוב החברה מהערבים בלבד. תנאי לו מסכים הבנק.

כמו כן הוסכם בין הצדדים, בין השאר, כדלהלן:

"2. החברה מצהירה ומאשר בזאת כי היא חבה לבנק את מלוא סכום החוב.

3. הערבים מצהירים ומאשרים בזאת כי הם חייבים לבנק ביחד ולחוד את מלוא סכום החוב וכי חבותם זו הינה עצמאית, בלתי מותנית ובלתי תלויה בחובות החברה לבנק.
4. (א) בכפוף ומבלי לפגוע בכלליות האמור לעיל מצהירים הערבים ומתחייבים בזאת כי חבותם האמורה תמשיך לחול במלואה וכי היא לא תגרע ו/או לא תפגע אם הבנק יתחייב כלפי הקונה לתבוע את החוב מאת הערבים בלבד.
- (ב) הערבים מצהירים ומאשרים בזאת כי ידוע להם כי הסכמת הבנק להסדר מכירת המניות לקונה כאמור לעיל הותנתה בכך שחבותם דלעיל תמשיך לחול כאמור בסעיף קטן (א) לעיל.
5. למען הסר ספק, כל זכות הקיימת לבנק נגד הערבים בגין כתבי הערבות תמשיך לחול על הערבים גם בגין חבותם האמורה לעיל כלפי הבנק, אולם מודגש בזה כי הערבים לא יחובו כלפי הבנק לאשראי חדש נוסף שהחברה תקבל, אם תקבל מהבנק, לאחר מועד חתימת הסכם זה.
6. הערבים מצהירים בזאת כי אין ולא תהיה להם כל זכות לחזור ולתבוע מהחברה כל סכום שהוא אשר הבנק גבה ו/או יגבה מהם בגין חבותם האמורה כלפיו.
9. הבנק מצהיר בזאת כי בתוך שנתיים מיום חתימת הסכם זה הוא יתבע את הערבים או מי מהם ר אם יסתבר לו, על פי שיקול דעתו הבלעדי, כי לערבים או מי מהם יש רכוש ו/או נכסים ו/או הכנסה שניתן להיפרע מהם.
10. למען הסר ספק מובהר בזאת כי בשתיקת ו/או בהימנעות הבנק מתביעה ו/או מכל הליך אחר נגד הערבים או מי מהם במשך התקופה הנזכרת בסעיף 9 לעיל ו/או בכל זמן אחר, לא יהיה כדי להוות ויתור ו/או כדי לפגוע ו/או לגרוע מכל זכות הקיימת לבנק נגד הערבים בגין חבותם כלפיו כאמור בסעיפים 3,4 ו-5 לעיל ומוסכם בזאת כי הבנק יהא זכאי לנקוט בכל הליך ולקבל כל סעד ו/או תרופה להם הינו זכאי על פי כל הסכם ו/או דין..."
- הנה נא, על פי ההסכם משפחת ירון ישעיהו (הערבים) הם החייבים לבנק את החוב. חבותם זו הינה עצמאית, בלתי מותנית ובלתי תלויה.
- יתר על כן, על פי ההסכם משפחת ירון ישעיהו מוותרים על זכותם לחזור אל החברה סכום אשר הבנק יגבה מהם בגין חבותם האמורה כלפיו.
- לא זו אף זו. הסכם ת/9 אינו מסתיר הבסיס להסכם. רצון נאשם 5 ואשתו להעביר מניותיהם בחברה, נאשמת 4, לקונה "צד ג'".
- בד בבד מצהירים הערבים, כי חבותם לא תפגע אם הבנק יתחייב כלפי הקונה לתבוע את החוב מאת הערבים בלבד.
- הסכם זה הושלם בהסכם נוסף מאותו יום, 24.6.90, מוצג ת/10, בין נאשם 1 לבנק מזרחי.
- על פי ההסכם (ת/10) נאשם 1 מעוניין לכסות חלק מחוב נאשמת 4 (על סך 1,672,090 ₪ לא כולל חישוב ריבית והפרשי הצמדה) בסך 480,000 ₪ על ידי העברת הסכום הנ"ל מחשבון נאשמת 3 לחשבון הנאשמת 4 בסניף בנק מזרחי.
- נאשם 1 זוכה לאשראי (כנגד בטחונות).
- הבנק מסכים ומתחייב בסעיף 6 להסכם לתבוע את הערבים בלבד בגין יתרת החוב של החברה.
- על פי סעיף 5 ב' להסכם מתחייב הבנק לא לבצע הליכי מחיקת חוב נאשמת 4 ברישומי הבנק.
- רוצה לומר, על פי ההסכם המשלים, מוצג ת/10, הבנק מתחייב גם כלפי נאשם 1 לתבוע את יתרת חובה של נאשמת 4 מן הערבים בלבד.

עינינו הרואות, על פי הסכם ת/9, חוב החברה עובר, הלכה למעשה, מן החברה והלאה.
על פי ההסכם החברה אינה צד עוד לחוב.

ההסכמים ת/9 ות/10 מדברים בעד עצמם.

ההסכמים ת/9 ות/10 מדברים בשפה ברורה ומפורשת.

העובדה העולה ומזדקרת מהסכמים אלה, כי חובה של נאשמת 4 עבר, למעשה, בשלמותו לכתפי הערבים, דהיינו בני משפחת ירון ישעיהו.

נאשם 6 אישר, בפועל, את הדברים. בעדותו מיום 5.2.96 בחקירות מס הכנסה (ת/23 עמ' 2 באמצע) סיפר נאשם 6 – מנכ"ל בחברת נאשמת 4 – על הקשיים הכספיים וחובות של נאשמת 4 לבנק מזרחי בשנת 89' תחילת 1990. הנאשם חיפש משקיע, וזה נמצא בדמות נאשם 1:

"... הוחלט שאני אפקיד בידי בנאמנות את כל מניות החברה כדי שנושים לא ישתלטו על החברה. משה שוב הפך להיות האיש שניהל את המו"מ עם בנק מזרחי, הוא בעצם זה שישב איתם והכריח אותם בתנאי שאם הם לא יבטלו את החובות כלפי חברת ירון ישעיהו, יותר נכון לא יתבע את חברת ירון ישעיהו בע"מ בגין החוב אלא יתבעו את הערבים בלבד... ואכן משה שוב ובנק מזרחי הגיעו להסכמה שאכן יתבעו את הערבים לא לפני שנתיים ממועד ההסכם וישחררו את השיעבוד השוטף מחברת ירון ישעיהו בע"מ. לאחר שנתיים תבע הבנק את הערבים וזה הגיע עד לבית המשפט העליון והתביעה מתבררת עדיין בבית המשפט..."

בהודעה מאוחרת יותר מיום 27.6.96 (ת/25) הוסיף וציין נאשם 6 על כניסתו של משה שוב לחברה, נאשמת 4, ובלשונו: "שוב החליט להכנס לחברה, נערך חוזה נוסף לתוספת של 2,000,000 ₪" (ת/25 עמ' 2, ש' 9-10). ובהמשך בנוגע להסכמים:

"הסכם זה נחתם מכיוון שהוא פוטר את החברה מחובות כלפי הבנק והמצב של החברה הביא אותנו לחתום על החוזה. מצב החברה היה קשה, לפני פשיטת רגל."
(הדגשות שלי ד.ר. ת/25 עמ' 2, ש' 6 מלמטה).

מנהלת מחלקת לווים מסווגים בבנק מזרחי בשנים 89-96, הגב' יפה קול, עמדה על הדברים בעדותה בביהמ"ש. הגב' קול סיפרה על הפגישות עם נאשם 1 שהובילו לחתימת ההסכמים ת/9, ת/10. ההסכמים מבטאים בקשתו של נאשם 1, אליבא דמנהלת המחלקה, לרכוש את נאשמת 4 (עמ' 195 שורה 30 ישיבה מיום 7.6.01). אביא קצת מחקירתה הראשית:

"ש. מדוע ביקש הנאשם 1 שהבנק לא יתבע את הנאשמת 4?

ת. אני לא יכולה לדעת מדוע הוא ביקש. לא שאלתי מדוע הוא ביקש, והיה בעיני די טריוויאלי שמי שהולך לרכוש חברה לא רוצה שיתבעו אותה בעתיד.

ש. קיים תנאי נוסף בהסכם ת/10 לפיו החוב לא ימחק למשך שנתיים. זה בסעיף 5ב' סיפא לת/10, מי ביקש את הוספת הסעיף?

ת. למיטב הזכרוני, הנאשם 1 ביקש את זה. זה מקבל ביטוי גם במכתבים ששלחנו אח"כ לנאשם 1 שבהם אנו מציינים במפורש שהוא ביקש שלא נוכל למחוק את החוב לפני חלוף שנתיים ממועד חתימת ההסכם...

...

ש. איזה משמעות היתה לתשלום 480,000 ₪ מבחינת ביצוע ההסכם?

ת. שהבנק לא יוכל מכאן והילך לתבוע את הנאשמת 4, אלא אך ורק הערבים."

(הדגשות שלי ד.ר. עמ' 196 שורה 25-4 ישיבה מיום 7.6.01).

בחקירתה הנגדית לעו"ד אדרת צינה העדה, כי החוב היה קיים כלפי הערבים בלבד, והיתה התחייבות לא לתבוע את החברה (עמ' 204 שורה 1, 17, ישיבה מיום 7.6.01).

העדה אישרה לעו"ד אדרת, שכן בסופו של דבר הוגשה תביעה מטעם הבנק בשנת 93 נגד הערבים (ת/14). התביעה היתה על מלוא החוב כולל צבירת ריבית עד ליום הגשת התביעה (עמ' 205 שורה 3, ישיבה מיום 7.06.01). בעקבות התביעה זכה הבנק בפס"ד נגד הערבים על מלוא סכום התביעה (שם, שורה 20).

באופן דומה העיד הכלכלן, מר חיים ברמן, שעבד תחת פיקוחה של הגב' קול במחלקת לווים מסווגים:

"ההסדר היה שכנגד הזרמת סכום אם אני לא טועה, 480,000 ₪ לבנק, על חשבון חוב החברה של "ישעיהו בע"מ", הבנק תוותר על הזכות לתבוע את יתרת החוב מהחברה עצמה, אולם תשאיר לעצמה את הזכות לתבוע את יתרת החוב מהערבים בתנאים מסוימים..."

(הדגשות שלי ד.ר. עמ' 173 שורות 3-1 ישיבה מיום 13.5.01).

העד סיפר בביהמ"ש על התנגדותו לקבלת הצעת הפשרה בעקבות פס"ד בביהמ"ש המחוזי. העד נשאל ע"י התובעת מדוע לא המליץ לגבות את החוב מנאשמת 4, ותשובתו היתה חד משמעית: **"מכיוון שהבנק לא היה רשאי לתבוע את זה מהחברה"**. (הדגשה שלי ד.ר. עמ' 174 שורה 19, ישיבה מיום 13.5.01).

מר ברמן ציין, כי רק לאחר תשלום 670,000 ₪ ע"י נאשם 1, נפטרו גם הערבים מהחוב שהיו חייבים לבנק (שם עמ' 175 שורה 17).

הממונה על האשראי של בנק מזרחי באותה תקופה, מר אולמר דוד, תיאר בביהמ"ש את המגעים שהובילו לחתימת ההסכמים ת/9 ו-ת/10.

העד השיב בחיוב לשאלתי האם נאשם 1 התייצב אצלו והודיעו שהוא מוכן לקנות את נאשמת 4 (עמ' 153 למטה ישיבה מיום 22.3.01).

התובעת המלומדת שאלה את העד מה היה מעמד הבנק ביחס לחוב של נאשמת 4 לאור ההסכמים ת/9 ו-ת/10. תשובת העד:

"למעשה אנחנו פטרנו את חב' "ישעיהו" מהחוב"

(הדגשות שלי ד.ר. עמ' 156 שורה 23 ישיבה מיום 22.3.01).

ביום 27.12.91 פונה נאשם 1 לגב' יפה קול במכתב שבו הנדון: "הסרת שעבודים – ירון ישעיהו בע"מ". בין השאר, רושם נאשם: "בהסכם מיום 24.6.90 נקבע, כי החברה תפטר מחבותה לבנק עם תשלום 480,000 ₪ על ידי. והנה כבר מילאתי מצדי את ההסכם..." (ת/102).

במכתב נוסף לגב' יפה קול מיום 2.1.92, תחת אותו נדון, חוזר הנאשם ורושם, כי עמד בהתחייבותו ע"פ ת/10.

במכתב מיום 5.5.92 לגב' יפה קול, תחת אותו נדון, רושם נאשם 1 בין השאר: "...החברה איננה לוה של הבנק, ואף איננה חייבת לבנק דבר!..." (ת/102).

באופן דומה מצהיר הנאשם 1 במכתב לאחראי על סניפים בבנק מזרחי מיום 17.7.94 בנושא נאשמת 4: **"...החברה איננה חייבת לבנק דבר מאז שנת 1991..."** (הדגשה שלי ד.ר. ת/117).

ועוד, נאשם 6 בתצהיר שחתם נאשם 6 ביום 25.2.93 (ת/15), שהוגש לביהמ"ש המחוזי בת"א מצהיר הוא, בין השאר:

1. אני המבקש מס' 4 בבקשה זו, ושמשתי, יחד עם אבי, ירון ישעיהו,

כמנהל פעיל בחברת ירון ישעיהו בע"מ לפני מכירתה למר

משה שוב.

2. תקופה שלפני חתימת ההסכם למכירת החברה לשוב, ההסכם עם

הבנק, היתה החברה שקוע בחובות כבדים ואנו הערבים מכרנו את

רכושנו ופרענו מיליוני שקלים מחובות החברה לבנק, עד

שנותרנו ללא כל רכוש היכול לשמש לפירעון יתרת החובה.

...

6. במקביל לבדיקת החברה נהלנו שוב אבי ואני מו"מ עם הבנק

שבמהלכו הודיע שוב, כי הוא מוכן להיכנס למסגרת החברה אך ורק

אם לא יצטרך לשאת בעלות כלשהי של חובותיה כלפי הבנק, שכן

היקף החובות והתחייבויות האחרים, כבד דיו, וכל מחויבות נוספת

תהפוך את העסקה לבלתי כדאית מבחינתו.

7. את עיקר המו"מ ניהל שוב מול הבנק, ולבסוף הושג ההסדר הבא:

א) יחתמו שני הסכמים, האחד ההסכם הנספח לכתב התביעה

שהעתקו רצ"ב כנספח א' ובו נקבע כי חוב החברה לבנק הוא

1,672,000 ₪ וכי:

"הערבים מס' 1 ו-2 (יוכבד וישעיהו ירון – חורי) שהינם

בעלי המניות בחברה מעוניינים למכור את מניותיהם בחברה

לצד ג' (להלן: "הקונה") אשר מתנה את העסקה במתן

התחייבות מצד הבנק לתבוע את חוב החברה מהערבים

בלבד".

וכי:

"הבנק מוכן להסכים לתנאי זה בכפוף לכך שהערבים לא

יפטרו מחובתם האישית כלפיו כאמור לעיל."

ב. כל המסגרת הזו נקבעה, כפי שיוכח להלן כתרגיל מימוני לזמן

מוגבל שמטרתו היתה לאפשר מחיקת חובות של החברה והערבים

לבנק, בלא שיוצהר כך שהחובות אכן נמחקים.

...

10. כפי שאבהיר להלן ההסכם השני קבע מנגנון לפירעון כל החוב של החברה לבנק, מנגנון שבו

נטל על עצמו הבנק מחויבות כבדה כלפי עו"ד שוב ואף כלפינו, מחויבות שכנגד קיומה המלא אמור היה

עו"ד שוב לשלם לבנק את מלוא החוב של החברה, מבלי שהדבר יעלה לו עלות כלשהי.

...

12. ההסכם השני נספח ב', הוא הסכם חריג ביותר שאיננו מסוג

ההסכמים המקובלים בין בנק ללקוחותיו. מי שמעיין בהסכם זה

רואה מיד כי האמור בו נועד לאפשר לבנק למחוק את חובות החברה

כלפיו, מבלי לותר עליהם באופן פורמאלי, ומבלי לקבל תשלום

כלשהו מגורם חיצוני.

...

18. את כל מערכת ההתחשבות הכספית אמורים היו מאותה עת לסגור ביניהם הבנק ומשה שוב באופן עצמאי, וללא צורך והזדקקות לעזרתנו. שוב והבנק אף סיכמו כי משיקולים שונים, ולבקשת עו"ד שוב, לא ימחק חוב החברה לבנק.

...

29. ...עניין זה ידוע לי מידיעה אישית שכן לאחר שמכרנו את החברה לעו"ד שוב, המשכנו אבי ואני לעבוד בחברה, כשכירים, במטרה לאפשר לעו"ד שוב למצות את הפוטנציאל שהיה גלום בחברה.

...

31. ...כלומר הבנק מודה שאין המדובר בחוב לגביה, אלא בחוב רישומי זמני, ובכל זאת ניסה לחוץ על עו"ד לוותר על תביעותיו וזכויותיו בעניינים אחרים המפורטים באותו מכתב, באמצעות סירוב שרירותי למחוק בטחונות שמבטיחים חוב אשר על גבייתו ויתר הבנק בהסכם בכתב!..."

(הדגשות שלי ד.ר. ת/15)

באותו יום חתם נאשם 5 על תצהיר המאמץ את תצהיר בנו לעיל (ת/119).

צא וראה, בתצהיר שהוגש לביהמ"ש המחוזי בת"א מעגן נאשם 6 עמדת התביעה בנשוא ענייננו. נאשם 6 מציין בתצהירו את עובדת מכירת נאשמת 4 לנאשם 1. עורך דין שוב משיקוליו דרש הותרת חוב החברה לבנק כמפורט לעיל. (תצהירו של נאשם 6 – שלא העיד במשפט – הוגש בהסכמה).

אמור מעתה, במהלך רכישת בעלות בנאשמת 4, וידא נאשם 1 סילוק חובה של נאשמת 4 לבנק. נאשם 1 שילם סך 480,000 ₪ ע"מ להסיר "גבנון" כספי מחברה, בה רכש בעלות. הזרמת סך 480,000 ₪ - על כלל נסיבותיה, קשריה והמו"מ סביבה – מרשותו של נאשם 1 לטובת נאשמת 4 משמשת נדבך ראיתי להוכחת רכישת בעלות בנאשמת 4 ע"י נאשם 1. הנה כי כן, נאשם 1 רכש – באמצעות נאשמת 3 – שליטה ובעלות בנאשמת 4. נאשם 1 שילם סך 2 מליון ₪ עבור רכישתו זו.

מה משמעות המשפטית לקביעתי זו.

[סעיף 220 לפקודת מס הכנסה](#) קובע כדלהלן:

"אדם אשר במזיד, בכוונה להתחמק ממס או לעזור אחר להתחמק ממס, עבר אחת העבירות המנויות להלן, דינו...:

(1) השמיט מתוך דו"ח שנערך על פי הפקודה כל הכנסה שיש לכללה בדו"ח;

(2) מסר בדו"ח על פי הפקודה אמרה או תרשומת כוזבות;

(3) השיב תשובה כוזבת, בעל פה או בכתב, על שאלה שנשאלה, או על דרישת ידיעות שנערכה אליו על פי הפקודה;

(4) הכין או קיים, או הרשה לאדם להכין או לקיים, פנקסי חשבונות כוזבים או רשומות אחרות כוזבות, או שזייף או הרשה לזייף פנקסי חשבונות או רשומות;

(5) השתמש בכל מרמה, ערמה או תחבולה, או הרשה להשתמש בהן."

נוכח קביעתי דלעיל, המסקנה המשפטית בהירה להפליא. נאשם 1 קיבל, מאת חברה שבשליטתו סכום של 2,000,000 ₪. מדובר בהכנסה רעיונית, הכנסה החייבת במס. הנאשם 1 לא רק שלא דיווח לרשויות מס הכנסה על הכנסה רעיונית זו, אלא נקט בצעדים מצעדים שונים, כמתואר לעיל, כדי להסתיר ולהעלים הכנסה זו מעיני הרשויות. בד בבד, השמיט הנאשם את עובדת בעלותו בנאשמת 4 מהצהרת ההון שמסר לרשויות המס. הצהרת הון ליום 31.12.1991. הילכך, אין לי אלא לקבוע, כי נתמלאו יסודות העבירות המיוחסות לנאשם 1 בפרט אישום ראשון, עבירות לפי [סעיפים \(1\)220, \(2\)220, \(5\)220](#) לפקודה.

קביעתי לעיל, מובילה למסקנה משפטית נוספת. נאשמת 3 דיווחה על סך 2,000,000 ₪ כהוצאות בפרוייקט פלדמן. נאשמת 3 דיווחה על הוצאות כוזבות, ובכך הקטינה במישרין בסך 2,000,000 ₪ את הכנסתה החייבת במס. הילכך, נתמלאו עד תום יסודות העבירות לפי [סעיפים \(1\)220 \(2\)220 \(5\)220](#) לפקודה. הנאשמים 1 ו-2 אחראים על פי קביעתי, כמנהליה וכמי שפעלו מטעמה. ([סעיף 224א](#) לפקודה). (אישום שלישי סעיף א' 1 א', ראה להלן פרק ג').

פרקליטיהם המלומדים של נאשמים 1 ו-6 טענו בסיכומיהם לכפילות וסתירה באישומים. לגישת הפרקליטים לא ניתן לגרוס כי נאשם 1 לא דיווח על הכנסות שקיבל מנאשמת 3, ובה בשעה לטעון כנגד נאשמת 3 כי הקטינה הכנסותיה באותו סכום. על סך 2,000,000 ₪ הנ"ל. אין לשלם, גם אליבא דתביעה, כפל מס. בכל מקרה מדובר בסתירה, שאינה מתיישבת עם החוק. לא אוכל לקבל את גישת הסניגורים המלומדים. נאשם 1 עבר עבירות המיוחסות לו – בהקשר לסוגיה זו – בשלמותן. בדומה עברה נאשמת 3 העבירות שיוחסו לה בכתב האישום. כל אחד בחלקו כל אחד במקומו. יש לאבחן בין הרשעה בפלילים, לבין תשלום מס על פי שומה אזרחית. משהוכחו יסודות העבירות המיוחסים לנאשמים מורשעים המה בעבירות הנ"ל.

פרק ב' - פרט אישום ראשון ושני:

בפרט האישום הראשון הואשם עוד נאשם 1 בהשמטת הכנסות בסך 751,770 ש"ח (סעיף משנה 1 ב'). נאשמים 1 – 3 הואשמו בפרט אישום שני בהשמטת אותן הכנסות.

בסעיף משנה 1 ב' הנ"ל הואשם נאשם 1, כי בדין וחשבון על הכנסותיו לשנת המס 1990, אותו הגיש לפקיד שומה ת"א ביום 11.8.1991 השמיט הכנסות בסך 751,770 ₪ עלות שירותי בניה של 4 דירות בפרוייקט פלדמן, אותן קיבל מאת נאשמת 3, בלא תשלום תמורתן. נאשמים 1 – 3 הואשמו (פרט אישום שני), שבדו"ח הכספי של נאשמת 3 לשנת המס 1990, אשר הוגש על ידי נאשם 1 לפקיד שומה ביום 24.09.92, בסעיף הכנסות מפרוייקט פלדמן, רשמה נאשמת 3 הכנסות ממכירה של 26 דירות בלבד. בכך, השמיטה נאשמת 3 הכנסות נוספות, ממתן שירותי בניה של 4 דירות לנאשם 1, בשווי של 751,770 ש"ח, שהיה עליה לכלול בדו"ח.

כמו כן, הואשם נאשם 1 באישום ראשון (סעיף משנה 1 ג') בהשמטת הכנסות באותו דו"ח לשנת המס 1990 בסך 12,042 ₪, שווי רכישת חלקו בקרקע פלדמן, אשר שולם עבורו על ידי נאשמת 3.

תחילה אדון בהשמטת ההכנסות בסך 751,770 ₪.

כאמור, נאשמת 3 התקשרה עם נאשמת 4 ב"עיסקת קומבינציה" לפיה נאשמת 4 בונה על קרקע פלדמן 30 דירות. הסכם, שעוד יפורט בהמשך.

פרקליטיהם המלומדים של נאשמים 1 – 6 גורסים, כי השמטת ההכנסה משירותי הבניה בדו"ח של נאשמת 3 לשנת המס 1990 מקורה בטעות.

מדובר בטעות של רואי החשבון של נאשמת 3. הטעות נבעה בעיקרה ממחיקת באור, על ידי רואי החשבון, בדו"חות הכספיים של נאשמת 3 לשנת 1989. פועל יוצא מאותה תקלה, שארעה לרואי החשבון, הינו הטעות באי חיוב נאשם 1 בספרי החשבונות של נאשמת 3 בשנת 1990 בגין שירותי הבניה.

רואי החשבון קיבלו לידם את כל החוזים, לרבות ההסכם ששימש לעיסקת הקומבינציה. רואי החשבון, אליבא דפרקליטים המלומדים, היו מודעים לעובדה, שבפרוייקט פלדמן יש 30 דירות, כאשר בפקודות הנוספות שלהם היתה התייחסות ל – 26 דירות בלבד.

הסניגורים הדגישו בסיכומיהם, שבדו"חות הכספיים של נאשמת 3 לשנים 88 – 87, שהוגשו למס הכנסה, הופיע באור 9 בדבר התחייבות נאשם 1 לשלם לנאשמת 3 בגין שירותי הבניה סך 156,000 דולר. סכום זה היה אמור לקבל ביטוי חשבונאי עם גמר הבניה על קרקע פלדמן. רואה החשבון, מר יואלס, מצא למחוק את באור 9 בדו"חות הכספיים של נאשמת 3 לשנת 1989. מחיקת באור 9 על ידי רואי חשבון של נאשמת 3 נעשתה, לגישת הסניגורים, ללא ידיעתם וכמובן גם ללא מעורבותם של הנאשמים 1 ו – 2. הנאשמים אף לא ידעו על מחיקת באור 9. כתוצאה מכך הסך של 156,000 דולר שנקבע בהסכם, כתשלום בגין שירותי הבניה, לא נרשם בשנת 1990 בהכנסות נאשמת 3. בעקבות מחדל זה – לא חוייב חשבוננו של נאשם 1 בספרי הנהלת החשבונות של נאשמת 3 (עמודים 48 – 49 סיכומי נאשמים 1 – 6).

הסניגורים המלומדים שנו והדגישו בסיכומיהם, כי נאשם 1 לא היה מעורב בפרטי הרישום בספרי הנהלת החשבונות ובדו"חות הכספיים והסתמך על בעלי מקצוע, ולשם כך אף העסיק משרד רואי חשבון מכובד. לא הובאה כל ראיה על ידי התביעה, כך גורסים הסניגורים, כי נאשמים 1 ו – 2 ידעו ששירותי הבניה לא נכללו בדו"ח של נאשמת 3.

משדבריהם הנכבדים של הפרקליטים המלומדים נגד עיני. אבחן הסוגיה על כלל היבטיה.

הנאשמים לא כפרו, למעשה, בעיקרי העובדות. אכן, מדוח הכנסות לשנת המס 1990, נשמטו ההכנסות ממתן שירותי בניה של 4 הדירות, שנתנו לנאשם 1.

הנאשמים גרסו בתשובתם לאישום, כי רוי"ח הגישו תיקון לדוח הכספי לשנת 1990, בה כללו את ההכנסה האמורה. לגישת הנאשמים במאזן נאשמת 3 לשנת 1988 הופיע ביאור הנוגע להכנסות נאשמת 3 ממתן שירותי הבניה של 4 הדירות. ביאור זה לא חזר במאזניה הבאים של נאשמת 3. אשר כך, הושמטו ההכנסות הנ"ל, מחמת שגגה שנפלה בעריכת הדוחות הכספיים.

במאזן נאשמת 3 ליום 31.12.88 (ת/34) שהוכן במשרד רוי"ח מרון, סובל, שור ושות' צוין, בין השאר, בביאור 9, כדלהלן:

" ב. חלק מזכויות הקרקע שנרשמו על-שם החברה, המהוה 27% מהזכויות בחלקה אחת מתוך 2 חלקות קרקע הכלולות בסעיף זה, מוחזק על ידי החברה כנאמנה עבור בעל מניות בחברה שרכש אותן זכויות.

החברה התקשרה עם בעל המניות, בהסכם מיום 2 ביולי 1987, לפיו היא תבנה עבורו 4 דירות על הקרקע הנ"ל שבבעלותו, תמורת סך כולל שווה ערך ל-\$ 156,000.

הזכויות במקרקעין נרכשו מעיריית פתח תקוה כהחזר זכויות קרקע שהופקעה בעבר וזאת על פי הסכמים שהיו לה עם בעלי הזכויות המקוריים של הקרקע. לבעלי הזכויות המקוריים הנ"ל זכות לקבל 10% מהרווחים שיהיו לחברה ממימוש הקרקע."

בדו"ח כספי מיום 31.12.89 (ת/35) בביאור הבא תחת הכותרת "מקדמות מקוני דירות, בניכוי עלות הבניה והעבודות" – "נעלמה" הפסקה האמצעית. שהיא: **"החברה התקשרה עם בעל המניות, בהסכם מיום 2 ביולי 1987, לפיו היא תבנה עבורו 4 דירות על הקרקע הנ"ל שבבעלותו, תמורת סך כולל שווה ערך ל-156,000\$"**.

פרקליטיהם המלומדים של נאשמים 1 ו- 6 ציינו בסיכומיהם בכתב, שרואי החשבון של נאשמת 3 – לאור מערכת היחסים בין נאשם 1, שהיה מנהל של נאשמת 3 – מתוך זהירות, מצאו ליתן ביטוי להתקשרות בין נאשם 1 לנאשמת 3 בביאור לדו"חות הכספיים של נאשמת 3, החל משנת ההתקשרות, שנת 87 (ראה עמ' 53 סיכומי הגנה).

הנאשמים ביקשו לאחוז בביאור 9, כמי שמצאו "שלל רב". הטיעון, שאמצעי הזהירות היה בבחינת אבן נגף, הינו מעיקרו דדינא פירכא.

דווקא מחיקת הביאור היא הדורשת. מחיקת הביאור הינה פעולה משלימה להחלטה, שלא לשלם מלוא המס החייב בגין העסקה. ביאור 9 עלול היה לחשוף את העלמת המס. באור 9 הועבר מן הדוחות לסל הגריסה. הנאשמים ביקשו להעלים "נתונים בעיתיים" מעיני הרשויות.

השמטת הסעיף הנ"ל לא נעשתה בהיסח הדעת. רוה"ח הבכיר, שמואל יואלס, הסביר בביהמ"ש:

"...חלק מהביאור הוא רק בהסכמה עם השותף מאחר ובשנה שאין דיווח על רווח והפסד, אין צורך לתת את כל הפרטים של מערכת ההסכמים שיש בחברה, בייחוד שזה סעיף שנשאר כסעיף במאזן ואין לו השלכה על ההוצאות וההכנסות של החברה..."

ש: אך נאמר שהשמטת הפיסקה היא גרמה לכך או שהשפיעה שההכנסות מארבע הדירות האלה לא באו לידי ביטוי בדוח רווח והפסד של שנת 90.

ת: אני לא יודע. מי שאמר את מה שאמר סיבותיו עמו. לדעתי אין לזה השפעה. כי בשנה שפרויקט מדווח בדוח רווח והפסד, על המבקרים ובעלי החברה, ומנהלי החשבונות לבדוק שכל ההכנסות מהפרויקט הזה רשומות. זה לא קשור לביאור

...

אני לא יכול להגיד מה עלה במוחי לפני 10 שנים. הדבר העיקרי בדוח של 1989 לגבי הפרויקט פלדמן שלא היה סיום בניה בשנה הזאת. כל המלל שכתוב מסביב בדוחות הכספיים אין לו שום השפעה כי לא היה סיום בניה. אם רוצים להתלות בכך שמלל זה או אחר משפיע, אז זה סתם מילים.

(הדגשות שלי, ד.ר. ישיבה מיום 10.1.01 עמ' 88 למטה עד עמ' 89 שורה 25)

צא וראה, רו"ח שמואל יואלס, דוחה גישת ההגנה.

יתר על כן, ניכר היה בביהמ"ש, שרואה החשבון יואלס קורא את התמונה נכוחה, שמיד בהמשך הוסיף: **"... אני רוצה להוסיף שאני לא הייתי שותף במרון סובל ומי שבסופו של דבר קיבל את ההחלטה הוא ורטהיימר שהוא השותף"**. (ההדגשה שלי ד.ר. עמ' 90 שורה 15).

בצורה דומה ניסה השותף האחראי להרחיק טביעות אצבעותיו מן ההחלטה. השותף האחראי ורטהיימר ידע ידוע היטב, שמדובר ב"נחישות לוחטת פליליות", ועל כן, לא לו ההחלטה, אלא ליואלס:

"...לא ברור לי מדוע הושמטה הפסקה. כפי שהבנתי מבירורים שעשיתי בזמנו, לאחר שהתברר שהושמטה רישום מכירת הדירות, אני מניח שהפסקה נמחקה על ידי אחד משני אנשים אשר עסקו בתיק או יעקב שיבר או שמואל יואלס.

ש. מה הסיבה שלך ידוע כי הושמטה פסקה זו?

ת. כפי ששמעתי אז שמואל יואלס היה סבור כי אין צורך במתן הפסקה הזאת, ולכן השמיטה..."
(עמ' 98 שורות 5 – 9 ישיבה מיום 11.01.01).

בהמשך דבריו לשאלת עו"ד אדרת מאשר וקובע מר משה ורטהיימר: "באור כזה קשה לפספס אותו"
(עמ' 113 שורה 22 ישיבה מיום 11.1.01).

קשה לפספס. בבחינת קל וחומר, כשמדובר, אליבא דפרקליטים מלומדים, באמצעי זהירות.
לאמור, אם נמחק הבאור והועלם – לא בכדי נמחק.

זאת ועוד, רואה החשבון ורטהיימר מאשר בחקירתו הנגדית הצעות עורך דין ד"ר דרוקר:

"ש. לגבי ביאור 9, אחד השותפים במשרד ששמו אדון סובל, נכון שמדיניותו היא דווקא להרבות
בבאורים ודווקא בגלל זה באור 9 הוא זה שנרשם?

ת. אני חושב שכן.

ש. העדת שהתברר שיואלס השמיט את זה. זה התברר רק לאחר שהתברר שהסכום לא נרשם?

ת. אמת כתוצאה מהביקורת"

(עמ' 110 שורות 27 – 31 ישיבה מיום 11.1.01).

רואה חשבון והטהיימר כל כך ביקש לרצות את הסנגור המלומד עד שנדמה היה לרגע, שלדידו, רואה
חשבון יואלס השמיט הבאור מתוך איזה "גחמה משונה", למרות מדיניות ידועה של שותף בחברה, רואה
החשבון סובל.

נראה, שהשמטת הסעיף החל מת/35 והלאה שימשה יתד השענות להגנה. ברם, יתד התלוי על בלימה.
עם כל הכבוד, הביאור לדוח הכספי - אינו יכול לשמש כל בסיס שהוא לדיווח על הכנסות ו/או הוצאות.
הביאור בדוח הכספי נועד ליתן תמונה כוללת, להוסיף מידע על הנתונים החשבונאיים המוצגים בדוח.
הביאור הכספי אינו בא, בשום פנים ואופן, להחליף הצגת נתונים הוצאות והכנסות נכוחים בדוח הכספי.

דבריו של רו"ח יואלס מסכמים, איפוא, את הנושא: "...אם רוצים להתלות בכך שמלל זה או אחר
משפיע אז זה סתם מילים..."

זאת ועוד. טיעון זה, שהועלה על ידי ההגנה, לא נטען על ידי נאשם 1 ורו"ח ורטהיימר במהלך בדיקת
רו"ח של מס הכנסה, מר פרידמן. האחרון סיפר בביהמ"ש על הדיונים עם השניים, בהם אישרו, כי לא
נרשמה ההכנסה:

"...השניים מסרו לי שלא נמצא רישום הכנסה בגין 4 הדירות שבנתה נאשמת 3 עבור נאשם 1."

(ישיבה מיום 9.11.00 עמ' 9 שורה 6)

הסניגור המלומד, עו"ד דרוקר, חקר את רו"ח, מר פרידמן, לגבי ההשמטה מהביאור. העד ציין, כי
לאמור בביאור (בת/34) אין משמעות, הואיל ובהכנסות לא הופיע דיווח בנקודה זו (שם, עמ' 12 שורה 4).
העד לא זכר מה בדיוק הסבירו הנאשמים ונציגיהם בנושא: "...אמרו לי שזה נעשה בטעות ולא יודעים איך
זה קרה..." (שם, עמ' 12 שורה 14).

פרקליטיהם המלומדים של נאשמים 1 ו-6, הוסיפו וציינו בסיכומיהם, שרואי החשבון של נאשמת 1,
בסיום הביקורת שלהם, עורכים את הפקודות הנוספות ואף ערכו אותם לשנת 1990, כאשר בין הפקודות
הנוספות היתה גם פקודת יומן, לפיה העבירו לחשבון רווח והפסד את ההכנסות ממכירת דירות, לרבות
העברת החייבים ליום 31.12.00, הואיל ובמהלך השנה תשלומי הדיירים נרשמים על בסיס מזומן, כאשר

משום מה לא כללו בפקודות הנוספות את חיוב של נאשם 1 כאחד החייבים בגין שירותי הבניה וכתוצאה מכך הם לא כללו במקביל את ההכנסות משירותי הבניה כהכנסה בספרי הנהח"ש של נאשמת 3. לגישת הסניגורים, אילו היו כוללים בפקודות הנוספות גם את חיובו של נאשם 1 בספרי הנהח"ש של נאשמת 3, לא היה נשמט רישום שירותי הבניה כהכנסה בדו"ח של נאשמת 3 לשנת 1990 (ראה סיכומי הגנה עמ' 56 למעלה).

אכן, היא האומרת. לו היו הנאשמים מבקשים לדווח על ההכנסות כיאות – היו הרישומים מלאים ושלמים.

לגישת ההגנה, דבר מחיקת באור שירותי הבניה לא הובא לידיעת הנאשמים 1 ו- 2, ואלה לא היו מעורבים במחיקתה.

נראה, כי הסניגורים לא שתו ליבם לעדותו של רואה החשבון יואלס בתשובה לשאלת עורך דין ד"ר דרוקר (צוטטה על ידם בסיכומיהם):

"רואה החשבון מכין בצורה טכנית עבור הנהלת החברה, אבל הנהלת החברה היא שרושמת את הפקודות הנוספות, כיוון שהדוחות הכספיים הם של החברה ולא של רואה החשבון, שתפקידו מסתכם בדוח המבקרים ואם יש לו הערות על הדוח הכספי הוא צריך לרשום בדוח המבקרים"
(הדגשות של ד.ר. עמ' 91 שורות 19 – 21 ישיבה מיום 10.01.2001).

ועוד, היתממותו של נאשם 1 בביהמ"ש בלטה. הוא, לעצמו, אינו יודע ואינו שומע. מזל שקיים אגף מס הכנסה באוצר המדינה להודיעו:

"עד שלא שמעתי את זה במס הכנסה לא ידעתי על זה"

(נאשם 1 בביהמ"ש עמ' 25 שורה 20 ישיבה מיום 27.12.01).

נאשם 1 מקבל לרשותו 4 דירות, ללא כל תמורה. נאשם 1 לא דואג לשלם מס עבור אותן דירות. בכלל, על פי ה"תפיסה", שהוצגה על ידי נאשם 1 בביהמ"ש ניתן היה כמעט לסבור, שאנשי מס הכנסה הם ה"אחראים לאי הדיווח".

הפרקליטים המלומדים ציינו כאמור, שלא הובאה ראייה כלשהי המצביעה על כך, שהנאשמים 1 ו- 2 ידעו ששירותי הבניה לא נכללו בדוח של נאשמת 3 לשנת המס 1990. לגישת הסניגורים: "... ההיפך הוא הנכון, דהיינו שהנאשמים 1 ו- 2 לא ידעו כי שירותי הבניה לא נכללו בדוח של נאשמת 3 לשנת 1990, כפי שהעיד עד ההגנה, נאשם 1, משה שוב, ומאידך משה שוב הגיש לרואי החשבון את כל החוזים, לרבות ת / 4, כפי שרואי החשבון אף אישרו זאת בעדויותיהם..." (עמ' 59 סעיף 1.7 סיכומי הגנה).

לא למותר להזכיר, נאשמת 2 לא העידה בבית המשפט. נאשמת 2 לא מסרה גירסתה. הימנעותה מלהעיד יורדת ומכרסמת בשורשי טיעון ההגנה.

ועוד, נאשם 1 ציין בביהמ"ש, שאינו בקיא, כל עיקר, בדוחות:

"... שלא יראה חס וחלילה שאני מטומטם. לא. אבל מה שעושים החשבונאים, את כל הדברים שלהם, אינני יודע. אני כעורך דין יודע, יש לי הכנסות כנגד הוצאות, בסיס מזומנים, יודע מה זה שהרווחתי זה שהרווחתי, מה שהפסדתי זה הפסדתי. בכל העניינים של המאזנים, אני לא יודע איך קוראים לזה, אני לא יודע, כל ה – של החברות, שעל בסיס, איך הם קוראים לזה? "בסיס חשבונאי", השד יודע, אני לא יודע איך קוראים לזה מה שהם עושים"

(עמ' 22 שורות 9 – 16 ישיבה מיום 27.12.2001).

אמת, עורך דין משה שוב לא צריך להכיר תרגילים חשבונאיים, כאלה ואחרים – ולא אמרתי בכך, שעורך דין שוב, אינו מכיר את אלה – אבל, אבל גדול ורם, עורך דין שוב צריך לדעת ולהכיר בחובתו לשלם מס. עורך דין שוב קיבל 4 דירות. כל בר בי רב יודע, שעסקה כזו חייבת במס, ולא דווקא מס זעום ומבוטל. בטח ובטח עורך דין משה שוב.

סוגיית אחריותם של רואי החשבון הוארה בדיוני בית המשפט.
השותף רואה החשבון ורטהיימר נשאל ב"רחל בתך הקטנה", ותשובתו היתה נחרצת, כדהלן:

"ש: אתה רוצה לומר כי משרד רואה החשבון מרון סובל התרשל בלרשום ארבע דירות שנמסרו על פי חוזה ת/4 והביאור המופיע ב-ת/34?

ת: לא התרשלנו. הנתונים הכספיים הם של החברה. אנו המבקרים. במהלך הביקורת אין כיסוי בהליכי ביקורת רגילים ל-100% של החומר המבוקר. ותמיד קיימת אפשרות שהביקורת אינה מכסה או אינה עולה על נושאים מבוקרים מסוימים."
(ישיבה מיום 11.01.01 עמ' 98 שורות 15-20)

רואה החשבון ורטהיימר הוסיף וציין, כי הליכי הביקורת הננקטים על ידי משרדו הינם:
"... הליכים מקצועיים מקובלים אצל רואי החשבון..."

רואה החשבון ורטהיימר ציין בעדותו:

"אנו דורשים ומקבלים הצהרת מנהלים ממנהלי החברה. שבאה לענות על שורת עניינים שהם חלק מהליך הביקורת שלנו. על הצהרת המנהלים חתום נאשם 1. אנו לא חותמים על חוות הדעת לפני שאנו מקבלים את הצהרת המנהלים במקרה זה חתם עליה נאשם 1..."
(הדגשות שלי ד.ר. עמ' 94 שורות 4-7) (ראה ת/36 א' – חתום על ידי נאשם 1).

במאמר מוסגר יצוין, כי רואה החשבון ורטהיימר (כמו רואי החשבון האחרים ממשרדו, להלן) – לא נחקרו בחקירה נגדית בנקודה זו.

ביתר הדגשה לשאלות עו"ד ד"ר דרוקר השיב העד:

"ש. אילו ביאור 9 היה היית עושה פקודה נוספת לחייב את שוב ולזכות הכנסות מעבודות מאותו פרויקט?

**ת. לא. אני רוצה לומר, שפעולות שהן יותר טכניות אנחנו עושים, בדרך כלל, כדבר שבשיגרה בתיאום כזה או אחר עם הנהלת החשבונות של החברה. פעולה מהותית כזאת רישום מכירת דירות של שירותי הבנייה כפי שהיה בהסכם, לא היו רושמים ללא דיון או בירור עם הנהלת החברה. בהנחה שהיו אומרים אם החברה היתה מבקשת לרשום, אין ספק שהיינו רושמים".
(הדגשות שלי ד.ר. עמ' 108 שורות 15-20 ישיבה מיום 11.1.01).**

החרו החזיקו אחריו רואי החשבון שעשו במלאכה.
רואה החשבון, יעקב שיבר, עבד במשרד רואה חשבון מרון, סובל שור ושות' משנת 1986 – 1993. העד סיפר בחקירתו על נוהלי העבודה במשרד.

"... רואי חשבון הם מבקרים חיצוניים... הנהלת החשבונות של החברה, היא נעשית כל השנה בחברה... חתימת החברה חייבת כי אחרת הפעולות האלה לא הוצגו לנו בספרי החברה לכן נצרכת חתימת החברה כדי שיהיה אפשר לכלול אותם בתוך המאזנים..."

(ישיבה מיום 15.11.00 עמ' 44 שורות 9-2)

לנשוא ענייננו העיד רואה החשבון:

"ש: איך היו ה-4 דירות האלה היו צריכות להיות מדווחות לפי הכללים החשבונאיים?"

ת: על פי החוזים הראשוניים שהופיעו פה, מר משה שור, היה צריך לשלם לחב' גאולת הכרך 156,000 \$ וזאת היתה אמורה להיות ההכנסה מ-4 הדירות. להתווסף להכנסות מהפרוייקט. וזה לא נרשם.

ש: מדוע זה לא נרשם?

ת: זה לא נרשם לא בהנהלת החשבונות ולא במאזני החברה. זה לא נרשם בהנהלת החשבונות – זאת אני לא יודע כי אני לא אחראי על הנהלת החשבונות. מה שאני רואה, שנשאלה פה שאלה על ידי עוד בשנת 89, מה לעשות לגבי 4 הדירות האלה והאם לחייב את מר משה שוב ב-156 אלף דולר האלה. אני שאלת את עצמי קודם כל עוד בשנת 89 ולאחר מכן השאלה הזאת עברה הלאה לעובד הבכיר מעלי שנקרא שמואל יואלס – הוא רואה חשבון. אני רואה תשובה של מר שמואל יואלס ואני מצטט ממה שכתב: ' הבנין בפתח תקוה מחקנו את החלק שהחברה תבנה 4 יחידות מכיוון שיש התקשרות חיצונית של בעלי המניות עם הקבלן הבונה', זה מה שאמר לתיק. זאת אומרת שמרגע שנתקבלה תגובה זו לא יתייחסו יותר לגבי 4 הדירות של בעלי המניות, לא נרשמה שום הכנסה בגינן. אני לא יודע אם זה נכון מבחינה חשבונאית... הדיווח הוא של החברה משרד רואה החשבון הוא רק חווה דעה.

לשאלת השופט, אני מדגיש שהחובה היא על החברה לדווח, הדוחות הם של החברה, כל מה שאנו מחוייבים זה לערוך את הדוחות של החברה על פי כללי החשבונאות המקובלים."

(הדגשות שלי ד.ר. ישיבה מיום 27.12.00 עמ' 53 שורות 26-8)

רואה החשבון, יוסף ברזאני, עובד במשרד רואה החשבון מרון, סובל, שור ושות' משנת 69. העד סיפר כיצד הודע למשרד במהלך הכנת דו"ח כספי ליום 31.12.93 על ההכנסה שהיתה לנאשמת 3 על ביצוע עבודות בנייה בשנת 90, הכנסה שלא נרשמה בשנת 90.

לשאלה מפורשת:

"ש: מדוע נתונים אלה לא נכנסו לשנת 1990?"

ת: ההכנסה לא נרשמה בשנת 1990.

ש: מתוך הבדיקות לקראת ההצגה מחדש מהו הגורם שבעטיו לא נרשמה?

ת: אני לא יודע מדוע. בענין הזה הובא לידיעתי כי העובדה מוגמרת שעליה הייתי צריך לטפל בה.

ש: על סמך מה נרשמות בדו"ח הכספי של החברה הכנסות של החברה על סמך מה ובתור מה?

ת: כל חברה מנהלת ספרים, על פי חוק. בספרים שהיא מנהלת נרשמות ההכנסות שיש לה. על סמך רישום בספרים מדווחות ההכנסות בדו"ח הכספי שלה..."

(ההדגשות שלי ד.ר. ישיבה מיום 10.01.01 עמ' 67 שורות 26-20)

רואה החשבון ברזאני תיאר עריכת הדוחות הכספיים על סמך ספרי החשבונות של החברה.

העד הדגיש:

"... על סמך ספרי החשבונות של החברה, והאחריות לנכונותן, שלמותן של הדו"ח הכספי היא על הנהלת החברה. רואה החשבון הוא מחווה דעה על סמך החומר שהוגש לביקורתו. הוא מחווה דעה על הדוחות הכספיים, ועל כן כל דו"ח כספי חייב להיות חתום על ידי הנהלת החברה ואחריותו של רואה

החשבון באה לאחר אחריותם של המנהלים. בכפוף לכללים חשבונאים, שעל פיהם עובד רואה החשבון ובכפוף לכל המידע שהצטבר לרשותו במהלך עבודת הביקורת...

רואה החשבון דואג לכך כי הדו"ח יהיה חתום על ידי הנהלת החברה. כמו כן הוא מבקש כי הנהלת החברה תחתום על מסמך הצהרת מנהלים. (הוא לא חלק מהדו"ח הכספי. הוא מסמך שהרואה החשבון מקבל לניירות העבודה שלו). אני מתבונן באחת ההצהרות שאת מציגה בפני היא משנת 90. באותה הצהרה הצהירה הנהלת החברה כי ידוע להנהלת החברה שאחריות ראשונית על הדוחות הכספיים חלה על הנהלת החברה..."

(הדגשות שלי ד.ר. ישיבת יום 10.01.01 עמ' 68 שורות 10-29)

באופן דומה, העיד רואה החשבון ברזאני, נערך הדו"ח הכספי של נאשמת 3. הוכנו מס' טיוטות במשרד רואה החשבון, שהועברו להנהלת נאשמת 3, ולאחר מכן הוערו הערות על ידי נאשמת 3. ליתר דיוק, משה שוב (עמ' 69 שורות 18-22 ראה לשאלה המפורשת עמ' 70 שורה 31 – עמ' 71 שורה 12).

חרף עמדתם של רואי החשבון, כי האחריות הינה של החברה. דהיינו של נאשם 1.

רואי החשבון טרחו ופנו לנאשמת 3, אל נאשם 1, ושאלו בנושא.

למשל מסמך ת/48 מיום 21.03.91 הועבר בפקס למנהל החשבונות, יהודה צוברי שנתבקש להשלים חוזים: "...על מכירת חוזים למר שוב".

ביום 10.10.91 פקס אל יהודה צוברי בו נתבקש: "לצורך השלמת הדוחות הכספיים ליום 31.12.1190 נא להמציא הפירוטים וההסברים דלהלן... (בין היתר) נא להמציא העתק חוזה מכירת הדירות הנ"ל...".

שוב להעיר, מר צוברי נדרש להעביר את השאלות: "... לטיפולו של מר שוב". (ת/52).

בדומה ראה ת/66.

ביום 30.04.92 פונה השותף, רואה חשבון ורטהיימר, לנאשם 1 אישית:

"בהמשך לשיחתנו הטלפונית, מצורף בזה מכתב שהעברנו לצוברי בינואר 1992 וטרם נתקבלו תשובות ו/או חומר. נא הודיעני מי יטפל בכך".

(ת/67)

תשובות לפניות לא נענו. בוודאי, תשובות מספקות.

גדולה מזו, נאשם 1 העביר את 4 הדירות, שהועברו לבעלותו, לבעלות ילדיו.

נאשם 1 לא דיווח על העברה זו.

אביא מדברי השותף, רואה החשבון ורטהיימר, בנקודה זו:

"ש: טרם סיום ביקורת לדו"ח הכספי של נאשמת 3 לשנת 90 – מה ידעת על העברת הבעלות של 4 דירות שנבנו על ידי נאשם 1 לילדיו טרם הרישום בדו"ח?"

ת: לא ידעתי על כך.

ש: לא ידעת ולא ראית משחים של העברת דירות?

ת: לא.

ש: כיצד זה היה משנה את הביקורת שלך לו ידעת כי הועברו חודשיים לפני סיום הבניה – 4 הדירות לבניו של נאשם 1?

ת: אני מניח, שהייתי מוודא שההכנסות מהן נכללו בדו"ח הכספי בשנת 90"

(הדגשות שלי ד.ר. ישיבת יום 11.01.01 עמ' 97 שורות 2-9)

דברים כדרבונות.

לציון, העד לא נחקר נגדית בנקודה זו על ידי הפרקליטים המלומדים, עו"ד ד"ר דרוקר ועו"ד אדרת.

רואי החשבון פנו, לכאורה, פעם אחר פעם לנאשמת 3, אל נאשם 1, וביקשו ללמוד הנתונים הנכונים. רואי החשבון ביקרו את הנתונים, לכאורה, המה לא יכלו לדעת את שהוסתר מהם ולא הובא בפניהם. עובדת העברת הדירות, אופן העברת הדירות מעידים, גם כן, על התנהלותו ומחשבתו של נאשם 1. רוצה לומר, לא מדובר בטעות או בשגגה שנפלה אצל רואה החשבון. השמטת ההכנסות נעשתה בכוונה מתוך תשומת לב לפרטי הפרטים שדווחו בדוחות ובספרים.

במהלך המשפט ביקשה התובעת המלומדת להוכיח שהשמטת ההכנסות, עלות שירותי הבניה שקיבל נאשם 1 מאת נאשם 3, עבור ארבע דירות בפרוייקט פלדמן, מסתכמת לפחות לסך 751,770 ₪, ולא הסכום שנגקב על ידי ההגנה, סך של 156,000 \$.

סלע מחלוקת זו, בעיקרה אינה משליכה על יסודות העבירות המיוחסות לנאשמים בסוגיה זו. באי כוח הצדדים הקדישו במהלך המשפט ובסיכומיהם פרק נכבד למריבה זו, ועל כן ראוי להתעכב בנושא.

להזכיר, מוצג ת/4 שימש בסיס התקשרות לבנית בנין הדירות בפרוייקט פלדמן. אציין מספר סעיפים המשמשים תשתית לאישומים בנושא זה.

30 יחידות דיור נבנו בקרקע פלדמן על ידי נאשמת 4 על פי הזמנת נאשמת 3.

על פי סעיף 2.03 לחוזה, חלקו של בעל הזכות בנכס, משה שוב, יהא 4 דירות.

על פי סעיף 5.02 לחוזה, תמורת הקמת הפרוייקט על נאשמת 3 לשלם לנאשמת 4 כדלהלן: מלוא התמורה שתתקבל מרוכשי 4 יחידות דיור המסומנות א' בנספח הדירות. בנוסף 50% מהתמורה שתתקבל מרוכשי 22 יחידות דיור המסומנות ב' לנספח הדירות.

סעיף 5.03 לחוזה סעיף קטן ג' קובע, כי נאשמת 3 תשלם התמורה המוסכמת בחוזה: "על פי התקדמות עבודת המבצע".

מוצג ת/4 א' (נספח ט' להסכם) הינו תשריט מבנה הבניה.

התשריט מתאר כל דירה ומקומה בבנין. לגבי כל דירה נרשם שטח הדירה ומספר חדריה. לא פחות חשוב, התשריט (ת/4 א') מציין מחיר מינימום לכל דירה ודירה.

22 הדירות האמורות להמכר בשוק הפתוח, ותמורתן אמורה להתחלק בין נאשמות 3 ו-4, הינן הדירות שלא נצבעו בתשריט. 8 הדירות האחרות (4 דירות "ראיי" ל-4 הדירות האחרות), לגביהן לא צוינו מחירים – הושחרו בתשריט בשחור.

ס' 11 לחוזה קובע, שנאשם 1 ישלם לנאשמת 3 סך 156,000 דולר תמורת בניית 4 דירותיו.

על פי ת/6 סך שטח הדירות המיועדות לנאשם 1 מסתכם ב 438 מ"ר. הווי אומר, תמורת שטח בנוי זה יתחייב נאשם 1 לשלם לנאשמת 3 סך 156,000 דולר. כלומר, 356 דולר ל 1 מ"ר.

סך מחירי מינימום של 22 הדירות הסתכם בסכום של 3 מליון דולר. שטח כולל של 22 דירות הינו 2330 מ"ר. נאשמת 3 התחייבה, כמצוין לעיל, להעביר לנאשמת 4 מחצית התמורה. דהיינו, 1,500,000 דולר. הפועל היוצא מחישוב זה הינו, שנאשמת 3 משלמת לנאשמת 4 עבור בניה הדירות סך של 643 דולר לכל מטר בניה (1,500,000 דולר לחלק ל-2330 מ"ר).

השאלה הינה, מהן הוצאות הבניה בפועל, עבור 4 הדירות. סכום שהינו הכנסה רעיונית עבור נאשם 1.

להדגיש, התחייבותו של נאשם 1 לשלם סך 156,000 דולר לנאשמת 3, היתה ללא מועד.

נאשם 1 לא העביר עד כה הסכום הנ"ל לרשות נאשמת 3.

אבדוק, איפוא, עלות בניית ה-4 הדירות לנאשמת 3.

התובעת המלומדת, עו"ד איריס שמואלי, סבורה, שעלות הבניה של 4 הדירות מסתכמת לסך 751,770 ₪.

התובעת מגיעה לסכום זה על סמך סך ההוצאות (5.4 מליון ₪) שדיווחה נאשמת 3 בדוח הכנסותיה לשנת 1990 (ת/36, ראה ביאור 13) יחסית לשטח 4 הדירות שנמסרו בשלמותם לנאשם 1. התובעת נסמכת על חישוב החלופות השונות שערך עד התביעה, רו"ח יוסי פרידמן, מן היחידה הארצית לשומה (עמ' 9-10 ישיבה מיום 9.11.00).

מן העבר השני סבורה ההגנה, כי הצהרת הנאשם לעלות בניה של 156,000 דולר, הינה נכונה, ואפילו מחמירה עמו. על פי טענת פרקליטיהם המלומדים של נאשמים 1 – 6, יש כאמור לזכות הנאשמים מהשמטת שירותי הבניה בסכום שהוסכם על פי ההסכם (ת/4). טענה זו ותקבל משמיטה, כאמור, בסיס האישומים הנוגעים להכנסות הנ"ל.

עלות הבניה, על פי תחשיבי הנאשמים, מושתתת על מחירון בניה מטעם טכניון דקל, מחודש מרץ 1987. הראיה, סך של 156,000 דולר, שנקבע כמחיר של עלויות שירותי הבניה על פי מחירון דקל ס/35, היה גם בסיס להצעת רשויות המס לחתימת ההסכם עימם, אשר נוסח על ידם, על נייר המכתבים שלהם. לגישת הסניגורים, השוואת עלויות בין עלות שירותי בניה לפי הזמנת בניה בלבד לבין תוצאות בדיעבד של עיסקת קומבינציה, הינה השוואה בין מן שאינו מינו. אם ישנה מחלוקת לגבי עלויות שירותי הבניה, הרי שמקומה במישור האזרחי – שומתי, ולא במישור הפלילי. הפרשי מחיר עד 30% אינם אפילו עילה לתיקון שומה אזרחית, על אחד כמה וכמה אינו יכול להוות עילה לנקיטת הליך פלילי (עמ' 79 סיכומי הגנה).

על פי מחירון "דקל" מחיר מ"ר בנוי של בית מגורים מסתכם בסך 435 ₪. אשר כך, העלות של 438 מ"ר בנוי (בתוספות של מעלית, פיתוח חניה והורדת העדר תביעות) מסתכמת ל-127,959 דולר. הנאשם החמיר וחישב את עלות הבניה ל-156,000 דולר.

שמאי מקרקעין, מר יצחק סיון, אישש, לכאורה, חישוב ההגנה.

לא אוכל לקבל את חישוביו של שמאי המקרקעין, מר יצחק סיון.

מחירון "דקל" מבוסס על סטנדרט בניה של משרד השיכון, השונה בתכלית השינוי מסטנדרט הבניה של 4 הדירות.

התובעת המלומדת הציגה נתון זה בפני העד, והעד ביקש להסתייג ולמזער ההבדלים.

בסיום עדותו בנושא זה, הזדקר בעליל, כי ההבדלים הינם נכבדים וניכרים.

העד ציין שלהערכתו סטנדרט הבניה בנושא דיונו עולה בכ 20 או 25 אחוז על הסטנדרט של משרד השיכון, או לכל הפחות עד 10 – 15% (ישיבה מיום 1.5.02 עמ' 552).

יש ממש, בדברי התובעת המלומדת, כי לא צריך להיות מומחה ושמאי מקרקעין כדי לראות שהפערים והפרשי המחירים בין סטנדרט בניה של משרד השיכון ל-4 הדירות שקיבל הנאשם, אינם דומים ולו קצת שבמקצת. התובעת רשמה: "גורם ראשון לעדות של מומחיות, היא היותה ניתנת על סמך בדיקה וחקירה. קביעתו של העד על פער המחירים, זה שעל פי הסטנדרט לבין זה שבהזמנה אינה אמירה שקדמה לה חקירה ובדיקה..." (סיכומי התביעה, עמ' 138 למעלה). בהמשך לכך ציינה, בצדק, כי מומחה ההגנה לא ביקר בשטח פרויקט פלדמן, וממילא לא ערך שמאות עניינית במקום. כל שהביא העד בעדותו היו הרהורים של איש מקצוע בנושא אליו נדרש.

בדומה, יש לדחות גישת מומחה ההגנה, מר יצחק סיון, שקביעת עלות בניה על סמך מחירי פדיון אינה נכונה. מוצג ת/4, המשמש בסיס להתקשרות בין הצדדים בפרויקט פלדמן, שלעצמו, קובע את מחיר הפדיון כבריח התיכון לתמורה החייבת על ידי נאשמת 3 לנאשמת 4 עבור הדירות.

חשוב לציין בעניין זה (להבדיל מעדות עד ההגנה), מחירי הפדיון שסוכמו בין הצדדים אינם מושפעים ממחירי השוק. שכן, נאשמת 3 התחייבה במחירי מינימום בלי כל קשר למחיר השוק שייקבע במשא ומתן בין נאשמת 3 לדיררים. כמו כן, גם הוצאות המימון הינן מוגבלות נוכח ההסכם בין הצדדים, לפיו נאשמת 3 צריכה להעביר, בצורה שוטפת, על פי התקדמות הבנייה התמורה שנקבעה לדירות.

לא למותר לציין עוד, שמחירון "דקל" נועד למכרזים של משרד הבינוי והשיכון. המחירון אינו משמש כלי להזמנת בנייה מקבלן פרטי.

אולי הדגשת העד: "זה שיש יחסים מיוחדים ביניהם זה ברור..." (עמ' 555 שורה 11 ישיבה מיום 1.5.02). היא שניצבה לנגד עיניו. בכך זיל גמור...

הנה כי כן, במחלוקת הנטושה בין הצדדים בסכום עלות שירותי הבניה דעתי היא עם התביעה. קביעתי זו מאירה עוד את מחשבתו וכלל כוונתו הרעה של נאשם 1 בסוגיה זו.

בשולי נושא זה, ברצוני להתייחס בקצרה לטענה לפיה נאשם 1 עמד בחובתו על פי חוק בנושא הצהרת עלות שירותי הבניה, בכך שהצהיר בדין וחשבון, על רכוש והתחייבויות מיום 31.12.91. בנספח להצהרת הון לאותו יום, תחת ראש הפרק: "השקעות בתאגידים" מול נאשמת 3: קיים חוב אך טרם נערך מאזן ליום 31.12.91. (ת/33).

נבדוק אם אכן כך.

דוח רכוש והתחייבות מיום 31.12.1991 (ת/33) נערך על ידי רואה החשבון שלמה עצמון, רואה החשבון האישי של נאשם 1. העד העיד מטעם התביעה, ולאחר זמן לא ארוך ניכר היה, שמתקשה הוא להשיב לשאלות התובעת. התובעת המלומדת, ביקשה להכריז על העד, עד עוין, ובעקבות בקשתה הוגשה עדותו במס הכנסה (ת/46) בהסכמה, גם אם מסויגת משהו (ראה עמ' 29 שורה 12 ישיבה מיום 15.11.00).

בחקירתו בבית המשפט נשאל העד מדוע אין דוח על הכנסותיו של נאשם 1 עם קבלת שירותי בנייה עבור 4 דירות בפרויקט פלדמן?

רואה חשבון שלמה עצמון השיב: "זה לא קשור להכנסה של נאשם 1. אלא זה קשור להתחשבות ברישום הוצאות וההכנסות של נאשמת 3" (עמ' 31 שורה 7 ישיבה מיום 15.11.00).

לאמור, רואה החשבון האישי של נאשם 1 מאשש, למעשה, עמדת התביעה כי שירותי הבניה עבור ארבעת הדירות לא דווחו על ידי נאשם 1.

בהמשך חקירתו נותר העד בעמדתו, כי שירותי הבניה לא היו אמורים להיות מדווחים בדוחות נאשם 1 (ראה עמ' 31 שורה 17 ישיבה מיום 15.11.00). בכלל, הנושא קשור לנאשמת 3 ולא לנאשם 1 (עמ' 32 שורה 9 ישיבה מיום 15.11.00). כך גם בתשובה לשאלת עו"ד דרוקר (עמ' 32 שורה 31 ישיבה מיום 15.11.00).

רואה חשבון שלמה עצמון מוצא לאשר הצעת הפרקליט המלומד, עו"ד דרוקר, כי הנושא לא הועלם מהצהרת ההון ב-ת/33 (עמ' 33 שורות 3-1 ישיבה מיום 15.11.00).

בחקירתו במס הכנסה מיום 5.2.96 רואה החשבון שלמה עצמון אינו מכוון לאותה "פיסקה סתומה" ב-ת/33. רואה החשבון עצמון צמוד לעמדתו, שסך \$ 156,000 בגין 4 הדירות:

"בדוח שלו הכנסה לא היתה צריכה להיכנס גאולת הכרך היתה צריכה לפי הבנתי להקטין את הוצאות הבנייה ב-\$ 156,000 ולגמל את עו"ד שוב. זכות הוצאות בנייה וחובת עו"ד שוב. אני חושב שעשו את זה ב-1993.

ש. אבל סכום של \$ 156,000 היווה למעשה הטבה של החברה לבעל החברה והיה צריך להירשם להכנסה וקופה שצריכה להיות ממוסה, האם לא כך?

ת. השאלה הזו לא עלתה על הפרק בשנת 1990, אם הייתי יודע אז בוודאי שהייתי מציע לעשות את התיקון הנדרש אבל החברה לא היתה בפיקוחי..." (ת/46 עמ' 5).

לאמור, רואה חשבון שלמה עצמון, כמו בחקירתו הראשית, כך בחקירתו במס הכנסה אינו יודע על גילוי ההתחייבות בהצהרת ההון הנ"ל.

יתר על כן, הנאשם בחקירתו במס הכנסה, לא ידע לומר על הגילוי בהצהרת ההון של התחייבותו לשלם לנאשמת 3 בגין 4 הדירות.

הנאשם מאשר כי סך \$ 156,000 לא הועברו על ידו לנאשמת 3. סכום זה: **"אם לא שילמתי אני חייב או שהחברה תשלם על זה שנתנה לי מתנה..."**.

ולשאלה מפורשת מדוע החוב הנ"ל אינו מופיע בהצהרת ההון ליום 31.12.91 השיב נאשם 1:

"לא יודע, גם החוב וגם הדירות לא מופיעות, לדעתי כל העניין הזה היה טעות"
(ת/16 עמ' 4 שורה 16 מלמטה).

בחקירתו במס הכנסה חצי שנה אחר כך נשאל נאשם 1 האם רואה החשבון אשר הגיש את הצהרת ההון שלו ליום 31.12.91 ידע שהוא חייב \$ 156,000 בגין שירותי בנייה. תשובת הנאשם:

"קשה לי לענות לך ברגע זה אבל כל הסיכויים שהוא ידע על זה וזה משום שזה לא היה סוד".

בהמשך:

"אני מעיין בהצהרת ההון ואני רואה שבגוף הצהרת ההון אין החוב שלי לגאולת הכרך בסך \$ 156,000. בדף המסומן אק(2) מיום 5.2.96 בסעיף השקעות בתאגידים אני רואה שרשום גאולת הכרך בע"מ... 24 ש וגאולת הכרך בע"מ קיים חוב שאני לא יודע מה זה, ואין סכום שייך הסעיף הזה לשאלת החוקר אם זה קשור לסכום של \$ 156,000 אינני יודע אולי כולל עוד חוברות אולי יותר התחשבנויות אבל זה אני מבקש לשאול את רואה החשבון שלמה עצמון..." (ת/17 עמ' 2 למטה).

לאמור, בחקירתו במס הכנסה לא יודע הנאשם להישען על אותו "גילוי" בהצהרת ההון.

על יהיו הדברים קלים בעינינו. ה "גילוי" בהצהרת ההון הינו יתד איתן בהגנת הנאשם בסוגיה זו. הנאשם הינו עורך דין, בוודאי ובוודאי איש היודע את שלפניו. הנאשם היה ראשון הראשונים להיתלות במהלך חקירתו באותו רישום בהצהרת ההון – לו היה ממש בדבריו בבית המשפט. אסכם ואומר: ניסיון ההישענות על מוצג ת/33 – הינו ניסיון עקור מההתרחשות האמיתית.

הנה כי כן, נאשם 1 לא דיווח על הכנסות שהיו לו בפרוייקט פלדמן הכנסות בשווי עלות שירותי הבניה של ארבעת הדירות, שקיבל לרשותו מאת נאשמת 3, בלא כל תשלום. נאשם 1 הצהיר על הכנסותיו, ואת אלה השמיט, כלא היו. (ראה ת/31).

נאשם 1 לא הצהיר בהצהרת ההון התחייבותו לתשלום עבור שירותי בנייה שקיבל מנאשמת 3. (ת/33). נאשם 1 העביר את ארבעת הדירות לבעלות ילדיו. (ת/83). נאשם 1 הגדיל את נכסיו ב-4 דירות. ברם, בדיווחיו לא צוינו אלה, ולו בשמץ קצת.

הנאשם ידע למחוק מהצהרת ההון את בעלותו בקרקע פלדמן, על שום העברת הדירות לילדיו. באותו דו"ח לא מצא לדווח את התחייבותו לנאשמת 3 לשלם בגין הבנייה של אותן דירות.

הילכך, לא נותר לי אלא לקבוע, כי נתמלאו יסודות העבירות המיוחסות לנאשם 1 בהקשר ל-4 הדירות. עבירות לפי [סעיפים \(1\)220 \(2\)220 \(5\)220](#) לפקודה.

נוכח קביעותיי דלעיל, עברו נאשמים 1,2 ו-3 את העבירות המיוחסות להן בהקשר לעלות שירותי הבנייה עבור 4 הדירות בפרוייקט פלדמן. נאשמת 3 לא דיווחה על הכנסותיה ממכירה של שירותי הבנייה לנאשם 3. נאשמת 3 השמיטה הכנסות אלה מהכנסותיה המדווחות לרשויות.

פרקליטיהם המלומדים של נאשמים 1-6 טענו – כמו לעניין רכישת הנאשמת 4 לעיל – שמדובר בכפל ובסתירה. את שאמרתי שם (ראה פרק א') נכון לחזור ולומר כאן. יש לאבחן בין שאלת השומה האזרחית לבין הוכחת העבירות הפליליות. יסודות העבירות הפליליות הוכחו בפני.

נאשמת 3 מכרה לנאשם 1, על פי ההסכם משנת 87, שירותי בניה עבור ארבע דירות בפרוייקט פלדמן. נאשמת 3 דיווחה בשנת 1990 על כלל הכנסותיה מפרוייקט פלדמן. מהכנסות אלה השמיטה נאשמת 3 הכנסותיה ממכירת שירותי הבניה הנ"ל. השמטת הכנסה זו, שנעשתה במזיד הינה עבירה לפי [סעיף 220](#) לפקודה.

בד בבד, נאשם 1 קיבל בשנת 1990 שירותי בניה של ארבע דירות מבלי ששילם עבור אלה. נאשם 1 קיבל, מנאשמת 3 הטבה כספית, הטבה החייבת במס. נאשם 1 השמיט הכנסה זו מן הדוח שהגיש למס הכנסה. השמטת הכנסה זו, שנעשתה במזיד הינה עבירה לפי [סעיף 220](#) לפקודה.

הילכך, לא נותר לי אלא לקבוע, כי הוכחו כנגד נאשמים 1-3 יסודות העבירות לפי סעיפים [\(1\)220](#) ו-[\(5\)220](#) לפקודה.

כזכור, הואשם נאשם 1 בפרט אישום ראשון, גם בהשמטת סך 12,042 ₪, שווי רכישת חלקו בקרקע פלדמן, אשר שולם עבורו על ידי נאשמת 3.

על פי כתב האישום נאשמת 3 מימנה רכישת הקרקע עבור נאשם 1. מימון זה, מהוה על פי כתב האישום הטבה לנאשם 1, הטבה העולה כדי הכנסה רעיונית.

מוצג [ת/1](#) הינו ההסכם בין אגודת חסידי ספינקא לבין נאשמת 3 משנת 1978. על פי ההסכם חסידי ספינקא מעבירים זכויות בקרקע פלדמן לנאשמת 3. תמורת העברת הזכויות תשלם נאשמת 3 סך 5,000 לירות במעמד חתימת ההסכם וכן: "10% מכל רווח שיפול לידי החברה בגין חלקי הבעלים בחלקה אשר יועברו לזכות החברה".

ביום 8.5.81 הודיעה נאשמת 3 על העברת 27% מן הזכויות בקרקע פלדמן לבעלות נאשם 1 (העברה מנאמן לנהנה) ([ת/3](#)).

על פי [ת/1](#) נאשמת 3 היתה אמורה להעביר לאגודת חסידי ספינקא עבור רכישת הקרקע סך של 10% מן הרווחים שתישא מפעילותה בחלקה הנ"ל.

על פי דיווחי החברה, נאשמת 3, הכנסות מפרוייקט פלדמן הסתכמו לשנה שנסתיימה ביום 31.12.90 בסך של 6,463,627 ₪ (ראה [ת/36](#) עמ' 5). ההוצאות לפרוייקט (באור 13 לעיל) הסתכמו ב-5,571,569 ₪ (5,497,166 ₪ + 74,403 ₪, באור 13 הנ"ל) לאמור, ההכנסות הסתכמו בשנה זו בסך 892,058 ₪.

על פי נתוני דו"ח כספי זה של נאשמת 3 ([ת/36](#)), עלות רכישת קרקע מאגודת חסידי ספינקא הינה 89,205 ₪.

חלקו של נאשם 1 בקרקע הכוללת הינו 13.5% ועל כן ההכנסה שצמחה לו מכך, אליבא דתביעה סך של 12,041 ₪.

חולשת טיעון זה הינה, שנאשמת 3 דיווחה על הכנסות מ-26 דירות, בלבד, בפרוייקט פלדמן. נאשמת 3, לא דיווחה על כלל הכנסותיה בפרוייקט, כמצוין לעיל, ואשר כך, נאשמת 3 לא שילמה עבור רכישת חלקו של נאשם 1 בקרקע ספינקא.

נאשמת 3 שילמה לספינקא 10% מרווחיה, ללא כל קשר לחלקו של נאשם 1. נאשמת 3 שילמה רק את שהתחייבה לספינקא.

בכל מקרה, לא הוכח בפני אחרת. לא הוכח, כי נאשמת 3 שילמה לספינקא עבור רכישת הקרקע סכום הכולל בתוכו גם את חלקו של נאשם 1.

הפועל היוצא: נאשם 1 לא שילם, לכאורה, לספינקא עבור הקרקע. זה ותו לא.
נאשם 1 לא דיווח על הכנסה, שווי רכישת חלקו בקרקע פלדמן. שכן, זו לא צמחה לו.

פרק ג' - אישום שלישי:

כאמור, הוכחו יסודות העבירות המיוחסות לנאשמים 1-3 בפרט אישום שלישי בכל הנוגע לסך 2,000,000 ₪ שנרשמו על ידי נאשמת 3 כהוצאה בפרוייקט פלדמן, למרות שסכום זה שולם לרכישת בעלות בנאשמת 4.

עתה אדון בעבירות הנוספות המיוחסות לנאשמים.

על פי כתב האישום, הואשמו נאשמים 1, 2 ו-3, כי בדין וחשבון על הכנסות נאשמת 3 לשנת המס 1990, אשר הוגש על ידי נאשם 1 לפקיד שומה ת"א 4, ביום 24.9.92, (ת/36) רשמה נאשמת 3 הוצאה בסך של 5,805,476 ₪, כעלות מכירות פרוייקט פלדמן. על פי כתב האישום סכום זה כולל סך 2,144,702 ₪, שאינם הוצאות כלל.

2,000,000 ₪ שולם על ידי נאשמת 3 לשם רכישת בעלות בחברה, נאשמת 4, ע"י נאשמים 1 ו-2. סך 144,702 ₪ הינו תרומה לשיבת ספינקא. סכום זה רשמה נאשמת 3 כהוצאה לשם רכישת זכויות בקרקע פלדמן מאת ישיבת ספינקא. בפועל, על פי כתב האישום, היה סכום זה תרומה לשיבת ספינקא. עוד הואשמו הנאשמים הנ"ל, כי בדו"ח לשנת המס 1991 אשר הוגש לפקיד שומה ת"א 4 ביום 21.7.93 רשמה נאשמת 3 סך של 65,014 ₪ כהוצאה, כאשר בפועל מדובר היה בתרומה לשיבת ספינקא.

קבעתי לעיל: העברת 2,000,000 ₪ ע"י נאשם 1 לנאשמת 4, באמצעות נאשמת 3 היתה עבור רכישת שליטה ובעלות בחברה, נאשמת 4. קביעה זו הובילה להרשעת הנאשמים
1 – 3 בעבירות שיוחסו להם בפרט אישום שלישי. עבירות לפי סעיפים [\(1\)220](#), [\(2\)220](#), [\(5\)220](#) לפקודה.
עתה אדון בעניין ההוצאות לרכישת הזכויות בקרקע פלדמן מאת ישיבת ספינקא.

בדו"ח הכספי ליום 31.12.90 (ת/36) ניכתה נאשמת 3 סך 233,907 ₪ כהוצאות עלות (ראה באור 13 עמ' 9 לדו"ח). בדו"ח כספי ליום 31.12.91 (ת/37) ניכתה נאשמת 3 סך 65,014 ₪ כהוצאות עלות לפרוייקט פלדמן (ראה באור 13 עמ' 10 לדו"ח). דהיינו, נאשמת 3 ניכתה כעלות רכישת קרקע מאגודת ספינקא סך של 298,921 ₪.

על פי ת/1 נאשמת 3 היתה אמורה להעביר לאגודת חסידי ספינקא עבור רכישת הקרקע סך של 10% מן הרווחים שתישא מפעילותה בחלקה הנ"ל.

על פי דיווחי החברה, נאשמת 3, הכנסות מפרוייקט פלדמן הסתכמו לשנה שנסתיימה ביום 31.12.90 בסך של 6,463,627 ₪ (ראה ת/36 עמ' 5). ההוצאות לפרוייקט (באור 13 לעיל) הסתכמו ב-5,571,569 ₪ (5,497,166 ₪ + 74,403 ₪, באור 13 הנ"ל) לאמור, ההכנסות הסתכמו בשנה זו בסך 892,058 ₪.

על פי נתוני דו"ח כספי זה של נאשמת 3 (ת/36), עלות רכישת קרקע מאגודת חסידי ספינקא הינה 89,205 ₪.

אליבא דתביעה, נאשמת 3 היתה אמורה לנכות כהוצאות סך 89,205 ₪. נאשמת 3 ניכתה כהוצאות רכישת קרקע סך של 298,921 ₪.

על פי כתב האישום הגדילה נאשמת 3 את הוצאותיה ע"י רישום תרומות בישיבת ספינקא, כהוצאות לרכישת הזכויות בקרקע פלדמן.

עקת טיעון התביעה הינה קביעתי דלעיל. משקבעתי שסך 2,000,000 ₪ שולמו על ידי נאשמת 3 לשם רכישת בעלות בחברה, ולא כנטען על ידי הנאשמים, אזי הפועל היוצא, שהוצאות נאשמת 3 בפרוייקט פלדמן היו נמוכות ב – 2,000,000 ₪. באופן ישיר רווחי נאשמת 3 היו גבוהים ב – 2,000,000 ₪, וכך בהתאמה הוצאות לרכישת קרקע פלדמן היו אומרים להסתכם בסך 289,205 ₪.

נאשמת 3 ניכתה בדוחותיה הכספיים עבור עלות רכישת קרקע מאגודת ספינקא סך של 298,921 ₪. העלות הצריכה על פי הדוחות הינה 289,205 ₪. ההפרש הינו, מסתמא, הפרש הנובע מהפרשי ההצמדה (תשלום 65,014 ₪ שולמו בשנת 1991).

אמור מעתה, נאשמת 3 ניכתה בדוחותיה הכספיים עבור עלות רכישת קרקע מאגודת ספינקא סכום מתאים להוצאותיה בנושא זה.

זאת ועוד, על פי העדויות והראיות שהונחו בפני לא ניתן לקבוע, בטח לא במידת הוודאות הנדרשת במשפט פלילי, שההוצאות לשם רכישת זכויות בקרקע פלדמן, מאת ישיבת ספינקא, היו בפועל תרומות לישיבת ספינקא.

התמונה העובדתית שהצטיירה מעדויות עדי התביעה וההגנה מתיישבת יותר עם גרסת ההגנה מאשר עם עמדת התביעה. עם כל הכבוד לנאשם 1, לא ניתן לייחס לו, על פי העדויות בפני, מתן תרומות ברציפות ובסדר גודל הנטען. הסכומים הועברו לספינקא על פי ההסכם **1/ת**.

להלן אביא מעט מהעדויות בנושא.

הרב ישראל חיים וייס באימרתו בחקירות מס הכנסה מיום 25.06.96, (האימרה אומצה, למעשה, על ידי העד בחקירתו בבית המשפט ראה עמ' 220 שורה 7 לישיבה מיום 20.06.01).

לדברי העד כל כסף שקיבל רשם כתרומה:

"ש.ת. – אני ספרתי לרו"ח רוזנצויג שיש פיצוי עבור המגרש בפ"ת, אך לא היו לי מסמכים לתת לו ולכן לא נרשם במאזן פיצוי עבור מגרש עד רגע זה לא ידעתי על המגרש פרטים כמו בחוזה.

ש. - האם משה שוב היה תורם לעמותה סכום של 2,000 \$ לחודש בלי קשר לקרקע בפ"ת?

ת. - לא, אף אחד לא נותן כאלו תרומות.

ש. - עד מתי הוא ימשיך לתרום סכומים כאלו כפיצוי עבור המגרש?

ת. - אני מתפלל שהוא ימשיך.

ש. - האם האגודה תדווח על ההכנסות ממכירת המגרש למס שבח?

ת. - מה שמר רוזנצויג יגיד לי אנחנו נעשה.

ש. - בחוזה כתוב שמגיע לאגודת ספינקא 10% מהרווח שיהיה מהמגרש, האם כל התרומות שקיבלתם עד היום הם בגין המגרש או תרומות לשם שמיים?

ת. - כל התרומות הן בגין המגרש ולא לשם שמיים, כך הוא אמר לי שיש חשבון איתו.

ש.ת. – אני לא יודע אם התשלומים ששילם לי עד היום הם 10% מהרווח שלו? "

(הדגשה שלי ד.ר. ס/21 עמ' 22).

מר הרצל חיאל העיד מטעם ההגנה וסיפר על התשלומים ששילם נאשם 1 בגין הקרקע.

לדבריו נקבע בינו לבין נאשם 1 סכום של 2,000 \$ לחודש (עמ' 543 שורות 19-13 ישיבה מיום 01.05.02).

רואה החשבון, אברהם רוזנצויג, משמש כרואה חשבון של ישיבת ספינקא משנת 1991.

עד תביעה זה אישר לעורך דין ד"ר דרוקר, שבישיבת ספינקא לא היו קבלות, אלא כמו אלה ב-ת/84, ("קבלות תרומה"). ביתר תוקף: **"... לא היו קבלות אחרות"** (עמ' 130 שורה 17 ישיבה מיום 22.3.01). רואה החשבון רוזנצויג נחקר חקירת שתי וערב מיומנת על ידי הסניגורים. לדבריו הוא אינו "בולש" לא בודק

במס הכנסה, ולא עם משה שוב. (ראה בעניין זה ניתוח עדות רוזנצווייג על ידי הפרקליטים המלומדים עמודים 37 – 39 סיכומי הגנה). יש ממש בתמיהת הסגורים, שגם אליבא דתביעה סך 89,000 ₪ הינם בגין רווחי הפרוייקט "היכן הקבלות בגין הרווחים מהפרוייקט – שאינן שנויות במחלוקת – שהוצאו על ידי ספינקא?!" (עמ' 39 סיכומי הגנה).

ועוד, התובעת המלומדת נסמכת על עדותו של רואה החשבון רוזנצווייג. הצרה, שמדובר בעד מעורב, כדי לא לומר נגוע באינטרסים.

רואה החשבון רוזנצווייג צריך היה בחקירתו להסביר מדוע דיווח על הכספים שקיבל מנאשמת 3 כתרומה, ולא כהכנסה החייבת במס. בכך זיל גמור...

הסניגורים המלומדים ציטטו בסיכומיהם בכתב, בצדק רב, מעדותו של הרב חיים וייס בחקירות מס הכנסה (ס' / 21).

הרב וייס ציין, בין השאר:

"אני סיפרתי לרואה חשבון רוזנצווייג שיש פיצוי עבור המגרש בפתח תקווה, אך לא היו לי מסמכים לתת לו ולכן לא נרשם במאזן פיצוי עבור מגרש עד רגע זה לא ידעתי על המגרש פרטים כמו בחוזה".

(ס' / 21 עמ' 2 באמצע).

ובהמשך:

"ש. האם משה שוב היה תורם לעמותה סכום של \$2,000 לחודש בלי קשר לקרקע בפתח תקווה. ת. לא, אף אחד לא נותן כאלה תרומות

...

כל התרומות היו בגין המגרש ולא לשם שמים, כך הוא אמר לי שיש חשבון איתו...

(הדגשות שלי ד.ר. ס' / 21 עמ' 2).

הנה כי כן, לא ניתן לקבוע כי נאשמים 1-3 רשמו תרומות שניתנו לשיבת ספינקא, כהוצאות לרכישת זכויות בקרקע פלדמן.

משכך, אין לי אלא לקבוע: לא הוכחו העבירות המיוחסות לנאשמים 1-3 בפרט אישום שלישי סעיף 1ב1-2.

כאמור, הנאשמים הורשעו בכל עבירות שיוחסו להם בפרט אישום שלישי סעיף 1א (ראה פרק א). הרשעה זו כוללת בתוכה גם את הדיווחים, התרשומות, והרישומים החשבונאיים הכוזבים, שנעשו על ידם בנשוא ענייננו, כאן.

פרק ד - אישום רביעי:

על פי כתב האישום מחל בנק מזרחי לנאשמת 4 על חוב בסך של כ- 1,700,000 ₪. נאשמת 4 לא דיווחה הכנסה נוספת זו בדוחותיה הכספיים.

ביום 17.01.96 נערך על פי כתב האישום הסכם כוזב בין בנק מזרחי לבין נאשמת 3, לפיו מכר בנק מזרחי לנאשמת 3, חוב שכביכול חבה נאשמת 4 לבנק, בסך של 3,263,961 ₪.

בספרי החשבונות של נאשמת 4 לשנת המס 1994 נרשם על פי כתב האישום רישום כוזב לפיו חבה נאשמת 4 לנאשמת 3 סך 2,619,299 ₪. חוב אשר נרכש על ידי נאשמת 3 מבנק מזרחי.
נאשמת 4 רשמה בדו"ח מיום 31.12.94 – דו"ח שנערך על ידי נאשמים 7 ו-8 – רישום כוזב על החוב הנ"ל לצד קשור לפירעון בשנת 02 על סך 2,619,000 ₪.
נאשמת 4 רשמה בספרי חשבונותיה לשנת 1994 כי חבה בהוצאות מימון בגין חוב זה בסכום של 1,136,830 ₪ (הוצאות מימון לשנת 94 – 223,463 ₪ ועוד הוצאות מימון בשנים קודמות בסך 913,394 ₪).

כאמור, על פי כתב האישום נערך ביום 17.1.96 הסכם כוזב בין בנק המזרחי לבין נאשמת 3, לפיו מכר בנק המזרחי לנאשמת 3 חוב, שכביכול, חבה נאשמת 4 לבנק בסך של 3,263,961 ₪.

ראשית לכל ההסכם. הסכם בין בנק מזרחי לנאשמת 3 (ת/12).

על פי ההסכם מצהירים הצדדים לו, כי חובה של נאשמת 4 לבנק על פי תיק הוצל"פ שנפתח כתוצאה מפס"ד הנוגע לתביעה של 2,004,150 ₪ (ת/14) מסתכם בסך של 3,263,961 ₪ כולל הפרשי הצמדה ושכ"ט. הואיל ונאשמת 3 העבירה לבנק סך של 670,000 ₪ ע"מ לרכוש מהבנק את החוב של נאשמת 4, לפיכך, הוסכם:

1. יתרת – ההלוואה של ירון ישעיהו לבנק מועברת בזה מהבנק לגאולת הכרך ו/או למי שגאולת הכרך תורה בתמורה לכסף אשר שולם לבנק על ידי גאולת הכרך.

2. עם העברת יתרת ההלוואה כאמור לעיל תהא גאולת הכרך בלבד ו/או כל מי שהיא תורה זכאית לכל זכות ו/או לתשלום מירון ישעיהו, בגין יתרת-ההלוואה.

"...

על ההסכם חתומים מטעם הבנק הגב' יפה קול ומטעם נאשמת 3, הגב' דליה שוב, נאשמת 2.

הגב' יפה קול התייחסה בביהמ"ש להסכם זה:

" מציגה לך את ת/12. כיצד הוא תואם את ההסדר בת/94?

ת. אני לא זוכרת שבשנת 94 סוכם שנעביר את יתר החוב של הנאשמת 4 לנאשמת 3. למיטב זכרוני מה שסוכם בשנת 94 היה תשלום של 670,000 ש" כדי לפטור את הערבים. לא זכור לי שנאמר משהו על העברת יתרת החוב.

ש. מה לגבי מכירה?

ת. לא זכור לי שנאמר משהו על מכירה או העברת יתרת החוב של הנאשמת 4 לנאשמת 3.

ש. מתי לראשונה שמת ליבך לכך שבת/12 מדובר על העברה של יתרת החוב לחברת הנאשמת 3?

ת. לא שמתי לב לכך, התייחסתי יותר למספרים. נכון שעל החוזה אני חתומה, אך הכין את זה עו"ד סלפוי. אני סמכתי עליו. אני לא יודעת איך זה קרה. אך לא שמתי לב. אני חתמתי על ת/12. לא שמתי לב שמדובר בהעברת החוב.

ש. מה מהדברים שכתובים בת/12 נדונו במו"מ בשנת 94?

ת. בשנת 94 – עד כמה שזכור לי, זה היה נושא של הפטר הערבים ומחיקת החוב.

לשאלת השופט: מה שאת אומרת לנו שת/12 את חתומה עליו, אך למעשה מה שרשום פה זה לא היה על דעתך ואת לא שמת לב על מה את חותמת?

ת. נכון.

ש. אני מבין שאת היית בטוחה שההסכמים בין בנק מזרחי עם הנאשמת 3 זה הסכם שונה לחלוטין. הסכם אותו פרטת עד כה על הפטר הערבים ומחיקת החוב. רק בדיעבד התברר לך, לאחר חתימתך, שנתת ידיו בעצם להסכם שונה לחלוטין?

ת. נכון.

ש. מי הוביל את כל המהלך הזה?

ת. אני ומסנברג חתומים.

העדה ממשיכה:

ש. מה גרם לך לבלבול הזה?

ת. לא חשבתי שזה בדיוק ההסכם של 94. מה שבלבל אותי כאן זה מראה הנושא הראשון של מכירת החברה. באיזה מקום אני לא בקיאה בדברים האלה, באיזה מקום התערבבו אצלי המושגים של מכירת הנאשמת 4 לנאשם 1 והעברת החוב. לכן הייתי בטוחה שמבחינת עצם העסקה זה תקין כי הייתי בטוחה כי סלפוי עובר על המסמכים האלה. מבחינת הסכומים הערתי מה שהערתי...

השופט: מה שאת אומרת למעשה שכל ת/12 זה פיקציה?

ת. אני אומרת שזה לא מה שסוכם למיטב זכרוני בשנת 94.

ש. ת/12 יש לו איזה בסיס במציאות? בפעולות שננקטו בבנק? הוא לא מייצג דבר שנעשה בבנק?

ת. נכון.

ש. אני אומר לך שזה פיקציה.

ת. נכון. זה ביטוי קשה.

העדה ממשיכה:

ת. חל אצלי בלבול בגלל הנושא הראשון שהנאשם 1 בא עם בקשה לקנות את הנאשמת 4. הכל נוסח על ידי עו"ד, אני כבר בקושי טיפלתי בתיק הזה מאז שקיבלתי את ה-670,000 ₪. מה שהיה חשוב לי זה הנושא של המספרים והסכומים, על כל השאר סמכתי על עוה"ד סלפוי.

ש. מה ידוע לך על מקור הטיטות של ס/16. ממי הגיעו הטיטות לעומת ת/98?

ת. הסבו את תשומת ליבי בחקירה שס/16 הגיע בפקס מהמשרד של הנאשם 1. למרות שהוא הועבר אלי מסלפוי.

ש. מציגה בפנייך ס/15. את זוכרת את הטיטות הזו?

ת. לא. לא ראיתי את זה עד לחקירה הסופית.

ש. מתי שמת ליבך לכך לתוכן ת/12 שמדובר למכירה של החוב?

ת. לא שמת ליב, כשהתחילו לחקור אותי על ידי מס הכנסה, התחילו לשאול אותי שאלות."

(עמ' 200 ש' 5 עד עמ' 201 ש' 25).

להשלמת התמונה נחתם ביום 18.2.96 הסכם בין נאשמת 3 לבין נאשמת 4 (ס/8). אביא להלן את עיקריו:

"הואיל ובנק מזרחי המאוחד בע"מ (להלן – "הבנק") העמיד במהלך השנים לירון ישעיהו בע"מ כספים, הלוואות, ערבויות ואשראים אחרים אשר בגינם הוגשה תביעה ע"ס – 2,004,150 ₪ נכון ליום 16.12.92, שיתרתו לתאריך רכישת החוב הינו סך של – 2,619,299 ₪:

והואיל ובין הבנק לבין גאולת הכרך בע"מ נחתם הסכם לפיו רכשה גאולת הכרך בע"מ את כל יתרת ההלוואה של ירון ישעיהו בע"מ מהבנק בסך – 670,000 ₪;

והואיל וברצון הצדדים להסדיר היחסים ביניהם:

לפיכך הסכימו הצדדים כדלהלן:

1. א. בגין חוב חברת ירון ישעיהו בע"מ יהיה אגרת – חוב לטובת גאולת הכרך בע"מ.

ב. אגרת החוב תפרע לא לפני יום 31.12.2002 בסך נומינלי של – 2,619,299 ₪ (המבוסס על קבלת ריבית שנתית של 17.4% (שבעה עשר אחוזים וארבע – עשריות האחוז).

2. לאחר פירעון אגרת – החוב לא תהא לגאולת הכרך בע"מ כל טענה ו/או תביעה בגין חובות ירון ישעיהו בע"מ – שנרכשו כאמור במבוא להסכם זה.

3. ח"ה ישעיהו ירון, יוכבד ירון, ניר ירון וגיוורא שפילר יהיו ערבים אישית להתחייבויות ירון ישעיהו לגאולת הכרך בע"מ...".

התובעת המלומדת, עו"ד איריס שמואלי, גורסת כי בנק מזרחי ויתר עוד בשנת 1990 לנאשמת 4 על חובה, חוב אשר מקורו בהלוואות הבנק לנאשמת 4. נאשמת 4 לא דיווחה, על ההכנסה, שנוצרה לה מן המחילה שמחל לה הבנק על החוב. בדוח לשנת המס 1994 רשמה הנאשמת 4, כי היא חבה לנאשמת 3 חוב בסך 2,619,000 ₪, אשר נרכש על ידי נאשמת 3 מאת בנק מזרחי. בספרי חשבונוניה רשמה הוצאות מימון בגין חוב זה. מדובר – לגישת התביעה – ברישומים ודיווחים כוזבים של נאשמת 4, שנעשו על ידי הנאשמים במזיד ובתוך כוונה להתחמק ממס (עמ' 249 סיכומי תביעה).

התובעת המלומדת, יצאה חוצץ כנגד ההסכם ת/12. לגישתה, הסכם זה במחורב למשלימו ס/8 הינו הסכם כוזב ומכוזב.

התובעת בלמדנותה ניתחה עד דק ההסכם ת/12 על כלל מרכיביו והסתעפויותיו בדרכה לשכנע, כי מדובר בהסכם פיקטיבי. הסכם האומר שקר על פניו.

לשיטתה, טיוטות ההסכמים ס/15, ס/16 אין בהם ממש. לדוגמא ב-ס/16 מצוין, שיתרת חובה של נאשמת 4 לבנק עומדת על סך של 3,253,573 ₪. סכום שגב' קול תיקנה לסך 947,308 ₪ (ראה עמ' 199 – ישיבה מיום 7.6.01). מוצגים ס/15 ו-ס/16 יצאו ממשרדו של נאשם 1. חרף זאת, זה לא היה מוכן להכיר בהם.

התובעת המלומדת נשענה בסיכומיה על ספרי הנה"ח של נאשמת 4. עפ"י ספרי נאשמת 4, עמד חובה לבנק מזרחי פ"ת ביום 31/12/91 על סך 1,482,469.08 ₪ (ת/104).

אותו סכום בדיוק, 1,482,469.08 ₪ נרשם במאזן בוחן של נאשמת 4 בחודש אוגוסט '95 ובחודש ינואר '96 (ת/108, ת/109).

עפ"י ספרי נאשמת 4, לשנת 94 (ת/106), חובה של החברה לבנק מזרחי הסתכם כדלהלן:

יתרת פתיחה ליום 31/12/93 - 1,482,469.08 ₪.

הוצאות מימון שנים קודמות - 913,394.00 ₪.

הוצאות מימון שנת 94 - 223,436.00 ₪

סה"כ חוב ליום 30/6/94 2,619,299.00 ₪

נתונים אלה אינם תואמים לספרי בנק המזרחי (ראה עמ' 283, 284 סיכומי תביעה). יתרת החוב של נאשמת 4 לבנק עמדה בסוף שנת 1994 על סך 849,000 ₪.

התובעת הציגה "נפתולי" העברת סך 480,000 ₪ מאמתחת נאשם 1 לטובת חשבון נאשמת 4 בבנק. סכום זה הביא למחילת חובה של נאשמת 4 בבנק. התובעת המלומדת סבורה, שמדובר במעשה שלא ייעשה. לדידה, חוב נאשמת 4 היה כלא היה, נמחל, ואיננו עוד. הנאשמים אחראים בפלילים, משלא נקטו בצעדים המתחייבים ממחיקת החוב.

מחיקת החוב של נאשמת 4 בבנק מאיינת אכסיומתית קיום הסכם ת/12. חוב שאיננו קיים, חוב שעבר מן העולם – לא ניתן לרכוש בתרגיל מימוני כזה או אחר.

אליבא דתובעת המלומדת, נאשמת 4 לא נשאה בפועל בהוצאות של מימון או שחוייבה בריבית, שעל פיה נגזר גובה חובה. המהלך היה הפוך – קודם נקבע גובה החוב של הנאשמת 4 ובהתאם לו נרשמו הוצאות המימון. לגישת התובעת, לא יכלה נאשמת 4 לרשום הוצאות מימון אם לא התחייבה בהן בפועל. מדובר בהתערבות בדיעבד בספרי החברה. התערבות כוזבת (ראה עמ' 285-286 סיכומי תביעה).

לגישת התובעת המלומדת **ת/12** אינו משקף גמירות הדעת, ורצון הצדדים הקשורים בו.

נאשמת 2, שחתמה על ההסכם מטעם נאשמת 3, לא העידה בבית משפט.

גב' קול דיברה בחקירתה הראשית על העדר בקיאותה ברשום במסמך.

התובעת המלומדת, כמו בסכין מנתחים מבתרת עדויות הנאשמים בשאיפתה להבליט את הסתירות, כמו גם את הנתונים המשמשים בסיס **לת/12** (ראה עמודים 303-300 סיכומי תביעה). לגישת התובעת המלומדת **ס/8**, נרשם לאחר פתיחת של החקירה, נשוא תיק זה. **ס/8** נמצא רק בניירות עבודתו של מבקר הדוחות הכספיים של נאשמת 3, והומצא ממנו למשרדי התביעה לאחר הגשתו של כתב האישום (עמ' 305 סיכומי תביעה). רישום איגרת החוב בדוח הכספי של נאשמת 4 לשנת מס 1994 הוא פיקציה, הוא רישום שיקרי, שנתמך על לא כלום. לטענות התובעת, כל אחד מן הנתונים שהציג נאשם 7, אינו משמש בסיס לרישום הדוח. הנאשם 7 הציג מצג שקר. בספרי נאשמת 4 אין ולא נמצאה שום אסמכתא מהותית או ראייתית, לרישום איגרת החוב (עמ' 288 סיכומי תביעה).

פרקליטיהם המלומדים של נאשמים 1-6, ציינו את ההסדר של נאשמת 3, באמצעות נאשם 1, עם בנק מזרחי, לפיו התחייב הבנק לתבוע את הערבים בלבד, בגין יתרת חובה של נאשמת 4 לבנק. בנק המזרחי, למרות ההסדר, לא הסיר את השיעבוד הצף שרבץ על כל נכסי נאשמת 4, דבר שהפריע לפעילות העסקית של נאשמת 4. בחודש ינואר 93, תבע הבנק את יתרת חובו בהליכים משפטיים שפתח כנגד בני משפחת ירון, ביניהם מנהלי נאשמת 4. ביום 17.1.96 נחתם ההסכם (ראה לעיל **ת/12**) לפיו רכשה נאשמת 3 מהבנק חובה של נאשמת 4. במקביל הוצאה על ידי נאשמת 4 איגרת חוב, שזמן פרעונה בסוף 2002, לטובת נאשמת 3.

לגישת הפרקליטים המלומדים, אין כל הבדל בהוצאות המימון שנאשמת 4 הייתה נושאת בהם, בין אם יתרת החוב הייתה משולמת על ידי נאשמת 4, ובין אם שולמה על ידי נאשמת 3 במסגרת רכישת החוב מהבנק והוצאת איגרת חוב על ידי נאשמת 4 לטובת נאשמת 3. אין כל הפחתת מס כתוצאה מהוצאת איגרת חוב והריבית המשולמת בגינה. דבר זה משמיט את הבסיס לאישום נגד הנאשמים. נאשמת 3 רכשה מהבנק את יתרת החוב של נאשמת 4 לבנק, על פי הסכמים עם הבנק, שנחתמו על ידי הגורמים המוסמכים בבנק, במסגרת פעילות עסקית. נגד הבנק לא ננקטו כל הליכים בעקבות ההסכמים שנחתמו עם הנאשמים. לא הובאה כל ראיה, שהרישומים ו/או רכישת החוב מבנק מזרחי לוקים בפגם כלשהו. (ראה עמ' 90-93 סיכומי הגנה נאשמים 1-6).

פרקליטיו המלומדים של נאשם 7, עורכי הדיון, דן שינמן, עו"ד נות' נגב, עו"ד איריס סבאג, גרסו בסיכומיהם שבכתב, כי כל כתב האישום יוצר עיוות בדרך עשיית הצדק במשפט. התביעה בתיק זה חסרה תיזה. התביעה חייבה את הנאשם להניח קיומן של אשמות, ולהציג את הגנתו כנגד הנחות אלה.

טענת ההגנה המרכזית של נאשם 7, הינה, שכל מערכת העובדות שהיתה בידיעתו הצביעה באופן חד משמע על כך, שקיים חוב של נאשמת 4 לבנק מזרחי, וכי חוב זה נרכש על ידי נאשמת 3. פרקליטיו של הנאשם 7 גורסים: לנאשם לא היתה כל סיבה להטיל ספק בקיומו של חוב זה.

כבר בפגישתו הראשונה של נאשם 7 באוקטובר 1994 עם אנשי נאשמת 4, הוצג לו כי קיים חוב של החברה לבנק מזרחי, וכי מדובר על רכישת חוב זה על ידי חברה בבעלות נאשם 1. כלומר, מבחינתו של נאשם 7, מהות העסקה כעסקה של רכישת חוב היתה עובדה נכונה, אשר סוכמה עוד בטרם נכנס לתמונה. בהמשך התברר לו עוד, שבחודש יוני 1994, בטרם הכיר את החברה ואנשיה, שילמה נאשמת 3 לבנק מזרחי סך 670,000 עבר רכישת החוב. החוב של נאשמת 4 לבנק מזרחי הופיע בספרי החשבונות של נאשמת 4 וכן בדוחות הכספיים הקודמים של החברה. כך גם העובדה שבנק מזרחי החזיק בשעבודים על נכסי החברה, אותם סירב להסיר עד לחתימת הסכם שני לרכישת חוב החברה ממנו. לפני חתימת המאזן של נאשמת 4 לשנת 1994, נמסר למשרד בבלי ההסכם בין גאולת הכרך לבנק המזרחי, לרכישת החוב של נאשמת 4 **ת/12**. מדובר, בהסכם עם בנק. מדובר בהסכם המהווה אסמכתא ברורה, שאליבא דפרקליטיו המלומדים של נאשם 7 אין כל מקום להרהר אחריה. נאשם 7 לא היה מעורב לפני אוקטובר 1994 ביחסים שבין נאשמת 4 לבנק מזרחי. לנאשם 7 לא היה כל קשר עם בנק מזרחי ואנשיו. נאשם 7 לא ראה את המסמכים הפנימיים של הבנק ולא את דפי הבנק. ההסכם עם הבנק **ת/12** היווה מבחינתו אסמכתא מלאה לכך, שהיה קיים חוב של נאשמת 4 לבנק, לגובהו של החוב, ולכך שחוב זה נרכש על ידי נאשמת 3.

שיערוך החוב, צבירת הריבית בגין החוב היה מחוייב במציאות.

הסניגורים המלומדים טענו בסיכומיהם, שלאחר רכישת החוב על ידי נאשמת 3, כפי שהוסכם בת/12 – היה צריך להסדיר את היחסים בין חברת ירון ישעיהו לבין נאשמת 3 ולעגן אותם בהסכם. נאשם 7 היה שותף לקביעת עקרונות ההסכם בין שתי החברות ס/8. הרישום בדוחות הכספיים של נאשמת 4 לשנת 1994 בדבר החוב היה רישום ששיקף את המצב הכספי של החברה בצורה אמיתית ומדויקת. הנאשם 7 העיד בבית המשפט עדות מפורטת. עתירת הסניגורים ליתן משקל מלא לעדותו. (עמ' 6-11 סיכומי נאשם 7).

פרקליטיו המלומדים של נאשם 7 עמדו בסיכומיהם על השינויים והתוספות שעברה התביעה במהלך המשפט, המעידים לשיטתם על חוסר גיבוש וחוסר ביסוס טענות התביעה. כתב האישום הוגש, שלא כל המסמכים הנוגעים לרישום רכישת החוב בספרי ובדוחות נאשמת 3 היו ברשות התביעה. למשל, ס/8 – מסמך שאין חשוב ממנו להבנת התיק – לא היה בידי החוקרים במהלך החקירה, ולא הוצג לעדים ולנאשמים בחקירותיהם. המסמך גם לא היה בפני התביעה בעת שהוגש כתב האישום וגם לא בעת שתוקן כתב האישום. לגישת הסניגורים לאור ס/8, שלעצמו, היה על התביעה לחזור מכתב האישום. נטען כנגד הנאשם 7 על חלקו בניסוח ת/12, כאשר עקרונות הסכם זה סוכמו עוד בטרם הכיר נאשם 7 את אנשי נאשמת 4. התביעה טענה, שהרישום של הוצאות המימון היה כוזב, למרות שלא מצאה לנכון להעיד עד מומחה מטעמה בנושא חשבוונאות, שיסביר מה הפגם ברישומים שבוצעו. יותר מכך, התובעת הצהירה לשאלת בית המשפט, כי אין לה טענה עצמאית ביחס לרישומים החשבונאים (עמ' 109-114 סיכומי נאשם 7).

פרקליטיו המלומדים של נאשם 7 התייחסו בסיכומיהם לטענות התביעה, אחת לאחת (עמ' 114-128 סיכומי נאשם 7).

פרקליטתו המלומדת של נאשם 8, עו"ד אמירה אדר, גורסת בסיכומיה, כי נאשם 8 לא ביצע מעשי עבירה, והמאשימה לא הוכיחה עובדות הקושרות את נאשם 8 למעשי העבירה. נאשם 8 הכיר את נאשמת 4 בחודש אוג' 95. נאשם 8 סיים את עבודתו בביקורת ביום 28.1.96, חדל לעבוד במשרד בבלי בחודש מרץ 97. הנאשם 8 לא ידע, ולא נמסר לו על הסכמים בין נאשמת 4 לנאשמת 3 עם בנק מזרחי בשנת 90 או על מחילת חוב של נאשמת 4 על ידי בנק המזרחי בשנת 90, אם היתה כזאת. נאשם 8 קיבל את כל המידע על פעילות נאשמת 8 מעובדי נאשמת 4, ממסמכי החברה, ממסמכי הביקורת, אשר נבדקו על ידו או על ידי האחרים והממונה עליו במשרד רואי החשבון, נאשם 7. הסניגורית המלומדת ציינה בסיכומיה, שנאשם 8 פעל על פי נוהלי ביקורת מקובלים. העובדה שלנאשמת 4 היה חוב לבנק מזרחי, וכי צפוי הסדר פשרה בנושא היתה ידועה לו ממסמכי החברה, וממסמכי הביקורת. נאשם 8 לא היה מעורב בהסכם למכירת החוב בין בנק מזרחי לנאשמת 3 עד שקיבל את ת/12, סמוך לאחר חתימתו. פרטים נוספים בנושא קיבל מנאשם 7, ומנאשמת 4. נאשם 8 לא ידע, לא חשד ולא היתה לו כל סיבה לחשוב שהיה פגם במידע שנמסר לו. לגישת פרקליטתו המלומדת של נאשם 8, עו"ד אדר, לא הובאו ראיות המוכיחות פגם בפעילותו של נאשם 8. לא הובאו ראיות המוכיחות, שהנאשם 8 היה מעורב בביצוע מעשי עבירה, או ידע על ביצועם.

נאשם 8 עבד כשכיר במשרד רואי החשבון בבלי, מילנר ושות'. בכל שנות עבודתו היה כפוף לעובדים בכירים ממנו, ובתפקיד מנהל ביקורת היה כפוף לשותפים במשרד. בכל שנות עבודתו לא הוענקה לו זכות לחתום על מסמכי המשרד. רואה החשבון של נאשמת 4 לשנת 94 היה שותפות בבלי על ידי רואי החשבון השותפים בה.

נוכח טענותיהם הנכבדות של הצדדים אבחן העדויות והראיות שהונחו בפני.

תחילה, חובה של נאשמת 4 לבנק מזרחי ובעקבותיו ההסכם, מוצג ת/12.

בפרק הדן ברכישת בעלות בחברה ע"י נאשם 1 דנתי בפרוטרוט בהזרמת 480,000 ₪ מרשות נאשם 1 (באמצעות נאשמת 3) לטובת נאשמת 4.

הזרמת 480,000 ₪ עוגנו בהסכמים משולבים ת/9 ו-ת/10 שמהם הזדקרה העובדה, כי חובה של נאשמת 4 לבנק עבר, למעשה, לאחריותם המלאה של הערבים, בני משפחת ירון ישעיהו.

הבנק לא יכול היה עוד לתבוע, למעשה, את חובו מנאשמת 4. בני משפחת ירון ישעיהו, הערבים, לא יכלו לחזור ולתבוע, למעשה, מנאשמת 4 סכומים בהם יחויבו בגין חובה לבנק.

עם זאת, חוב נאשמת 4 לבנק נותר בתוקפו.

המשמעות המשפטית לחוב נאשמת 4 לבנק נשקפה בהסכמים ת/9 ו-ת/10.

ברם, החוב נותר חוב.

אנשי בנק המזרחי, עדי התביעה, העידו בביהמ"ש. עדים אלה סיפרו על התגלגלות חוב נאשמת 4 לבנק בשנים הרלוונטיות. לא אחד מהם העיד שהבנק חרג ממנהגיו, או ביתר תוקף, פעל בניגוד לחוק. במשנה תוקף. מדובר בעדי תביעה, שאליבא דתביעה, הינם עדים נאמנים. בוודאי, לא עדים עבריינים, שהיו שותפים לקונספירציה פלילית מן המדרגה הראשונה. בטח, לא עדים שפעלו כעבריינים תחת כובע בנקאים. לא ניתן היה להניע את אלה כמריונטות בקונספירציה פלילית, מבלי שאלה יקראו נכונה את המציאות כהויתתה.

משאלה לא היו שותפים ואחראים, לגישת התביעה, למעשים פליליים, קשה לייחס אחריות פלילית לשותפיהם למו"מ, ולהסכמים.

עדי התביעה, מנהלים ובעלי תפקידים בכירים בבנק, ציינו בביהמ"ש, כי הבנק נענה לבקשת נאשם 1 להותיר את החוב על מקומו. החוב היה כלי ומנוף עבורו לשיקום החברה. נאשם 1, כמו נאשם 6, נזקקו לחוב נאשמת 4 על-מנת להסדיר חובות החברה עם נושים אחרים בצורה נוחה וכדאית.

התובעת השתיתה, במידה רבה, עתירתה על דברי הגב' יפה קול בחקירתה הראשית.

התובעת המלומדת, עו"ד איריס שמואלי, מתבססת על דברים אלה כדי לשלול תוקפו של ההסכם ת/12.

הצרה שבחקירתה הנגדית חוזרת בה העדה מדבריה הנחרצים בחקירתה הראשית.

הסניגור המלומד, עו"ד אדרת, עבר עם העדה על המסמכים שהובילו לחתימתה על ההסכם ת/12.

העדה אישרה, כי קודם חתימתה על ת/12 בחנה את מוצג ס/16 (טיוטת הסכם בין בנק מזרחי לנאשמת 3 מיום 19/12/95 בו מוצהר על חוב של נאשמת 4 לבנק על סך 3,253,572 ₪, ונאשמת 3 העבירה לבנק סך 480,000 ₪ בחודש יוני 91 וסך 670,000 ₪ מיום 10/6/94 על מנת לרכוש מהבנק את חובה של נאשמת 4 הוסכם בין הצדדים להסכם, שיתרת החוב של נאשמת 4 בסך 3,253,572 ₪ מועבר מהבנק לנאשמת 3).

העדה ציינה, כי בחנה את ס/16 וחרף ההבדלים בסכומים (3.2 מיליון במקום 947,000 ₪), הדברים הניחו את דעתה. העדה אישרה גם את טיפולה בטיטות הסכם ס/15. ברם: "...לא קראתי את התיק, אני הייתי כמעט מחוץ לתיק" ובהמשך: "...אני לא זוכרת. טיפלתי במאות תיקים, והיו לי אלפי מסמכים, הרבה מסמכים אז וגם היום אני מעבירה למי שמטפל" (עמ' 207 למטה). ועוד בהמשך: "...היו לי אלפי מסמכים, ממאות חברות. החברה הזו כבר שילמה את הכסף, החוב כמעט ולא עניין אותי. הטיפול שלי בנושא היה מינורי לחלוטין" (עמ' 208 ש' 6). העדה ציינה, שלא ידעה על מה היא חותמת, ואפילו לא שמה לב שמדובר בהסכם שנוגע לנאשמת 4 (עמ' 208-209).

העדה ציינה, כי סמכה על עו"ד סלפוי ובכלל המושג "הסכם פיקטיבי" בו השתמשה בחקירתה הראשית: "אני מסתייגת מהביטוי הזה" (עמ' 210 ש' 31). חוקר מס הכנסה הוא זה שבחר את הביטוי עברה.

עו"ד דרוקר המשיך בחקירתו הנגדית את הגב' קול. העדה הסכימה, כי מבחינתה ת/12 היה הסכם תקין. בכלל:

"אם ההסכם הוא בהתאם לחוק, אני לא מסתייגת ממנו. כשאמרו לי בחקירה שבניגוד לחוק, אז הסתייגתי ממנו. אף פעם לא הייתי חותמת על הסכם בניגוד לחוק. לא יעלה על הדעת" (עמ' 211 ש' 20-21).

ועוד:

"נכון. עדיין היה חוב, כל זמן שהחוב הוא חוב אני הרבה יותר אינתי. עו"ד שלמה כץ היה מבחינתי אמן על הצד המשפטי, הוא גם ניסח את ההסכמים למיטב ידיעתי, הוא גם חתום על ההסכמים לצד

חתימתו. בד"כ נציגי המחלקה העסקית חותמים על הסכמים כאלה. למיטב זיכרוני, הממונה עלי לא רצה לחתום. לכן חתם שלמה כץ. אולם לא אהב את ההסכם, לא אהב את הנאשם 1, חשש מהסכם חריג ולא רגיל עם הנאשם 1, ולא רצה לחתום. הוא העביר את הנתונים האלה לאישור הוועדה. ההסדר היה **בידעתו**."

(הדגשות שלי ד.ר. עמ' 203 שורות 15-21 – ישיבה מיום 7.6.01)

מנהלת מחלקת לוויים מסווגים ציינה בביהמ"ש חזור וציין, כי החוב של נאשמת 4 לבנק היה קיים: "אך היתה התחייבות לא לתבוע את החברה". (שם עמ' 204 שורה 1).

בניסיונה לכרסם במוצג ת/12 גרסה התובעת המלומדת, כי כל ההסכם על חוב נאשמת 4 לבנק, על הסכום הנקוב בו, הינו עורבא פרח.

הגב' יפה קול לא איששה בעדותה בביהמ"ש עמדה זו של התביעה. אדרבא. בחקירתה הנגדית ציינה הגב' יפה קול, כי חוב נאשמת 4 לבנק נותר בעינו.

כל שהבנק התחייב הוא לא לתבוע את החברה, אלא את הערבים. במגעים שקדמו להסכמים הכתובים דרש נאשם 1, שבכל מקרה החוב לא ימחק בתוך שנתיים ממועד חתימת ההסכם. לא עמדה על הפרק שאלת מחיקת החוב מבחינת הבנק (עמ' 204 שורות 23 – 26 ישיבה מיום 7.6.01) ובלשון העדה בחקירתה הנגדית: "**הבנק לא התכוון למחוק את החוב, מכיוון שנתרה חבות של הערבים, כל מה שהבנק הבטיח הוא לא לתבוע את החברה. לכן, הבקשה של עו"ד שוב מבחינת הייתי אדישה כלפיה כי לא היתה לי כוונה למחוק את החוב. ברור שאם לא היה חוב אי אפשר היה להמשיך בהלוואות הנוספות**".

(הדגשות שלי ד.ר. שם עמ' 204 שורות 29 – 31).

העדה אישרה את העדר הקורלציה בין גובה החוב בספרי הבנק לבין המצב האמיתי של החוב. מצב שאינו ייחודי לתיק זה. מצב הנובע מהסיכויים הנמוכים שנצפו לגבות את החוב (שם עמ' 205 שורות 5 – 9).

הלקוח לא קיבל עדכון על מצב חובו לבנק: "... זה נושא פנימי בנקאי שלא מגיע ללקוח" (שם עמ' 205 שורה 16).

הגב' יפה קול תיארה את המגעים בין הצדדים והסיכום לפיו ישולם לבנק סך של 670,000 ₪ על חשבון החוב של נאשמת 4. סך התשלום 670,000 ₪ הוביל למחיקת החוב (עמ' 206 שורה 4 ישיבה מיום 7.6.01).

הגב' יפה קול הטעימה בחקירתה הנגדית, כי הלבוש המשפטי לא היה מעניינה. היא סמכה על יועציה המשפטיים, ולאחר קבלת הכספים מנאשם 1 לטובת נאשם 4 - הלבוש המשפטי לא היה בראש מעייניה (שם עמ' 209 שורות 9 – 15):

"ש. מבחינת הבנק, בהתמלא התנאים של תשלום 670,000 ₪ פלוס פתרון נושא קופות הגמל, פלוס מחיקת הערעור והסכם הפשרה, המשמעות היא מחיקת החוב בספרי הבנק?
ת. נכון".

(עמ' 209 שורות 23 – 25 ישיבה מיום 7.6.01).

העדה אישרה לסניגור, שמחיקת החוב התעכבה עד מתן תוקף פסק דין להסכם, כמצוין במסמך שנרשם על ידה ביום 19.6.96 (ס' 19).

הממונה על גב' יפה קול, מי שהיה משנה למנכ"ל בנק מזרחי, (בתקופה מאוחרת לחתימת ת/10) מר אולמר דוד, סיפר בביהמ"ש, על התנגדותו שלו, ושל יפה קול, להסכם. העסקה נראתה חריגה מאוד, לא הגיונית (עמ' 155 למטה – ישיבה מיום 22.3.01). מר אולמר סבר, שניתן יהיה לגבות את מלוא החוב מנאשמת 4 ע"י פריסה של החוב. עם זאת, ההסכמים אושרו לאחר העברת סך 480,000 ₪ ע"י נאשם 1 בספרי הבנק:

"החוב בספרי הבנק היה עדיין על שם החברה, ולא על הערבים"

(הדגשה שלי ד.ר. – עמ' 158 שורה 8,9 – ישיבה מיום 22.3.01).

מר אולמר ציין בחקירתו הראשית לתובעת, כי החוב לא נמחק ברישומי הבנק. בכלל: **"...ברגע שהבנק מוחל על חוב, הוא צריך לבצע מחיקה בספרים שלו..."** (שם עמ' 159 שורה 18).
לשאלתי המפורשת ציין מר אולמר, שהבנק לא מחל ולא מחק את החוב. החוב נשאר תחת השם ירון ישעיהו חברה בע"מ (שם עמ' 163 למטה).

עו"ד שלמה כץ שימש יועץ משפטי באגף אשראי בתקופה הרלוונטית.

עו"ד שלמה כץ חתם יחד עם הגב' קול על ההסכם ת/9 ו-ת/10.

העד הסביר בביהמ"ש, כי התבקש ע"י יפה קול להעיר הערותיו להסכמים ת/9, ת/10. כך עשה. העד חתם על ההסכמים ולדעתו אין באלה: **"...משום וויתור כלשהו של חוב החברה לבנק"**. (עמ' 174 שורה 21 – ישיבה מיום 13.5.01).

עו"ד שמואל סלפוי, מייצג את בנק מזרחי מזה שנים רבות. מר סלפוי הופיע מטעם הבנק בתביעה של הבנק בחוב של נאשמת 4 (ת/14). מר סלפוי נטל חלק במגעים לסילוק החוב.
במהלך חקירתו הראשית נשאל ע"י התובעת למשמעות הסכמים ת/9, ו-ת/10 ובנשוא הדין, שאלתי:

"ש. בנק מזרחי מחל לחב' ישעיהו את החוב שהיה לה.

ת. לא. בנק מזרחי התחייב לא לתבוע את נאשמת 4 ויש הבדל משפטי בין מחילה של חוב לבין התחייבות לא לתבוע."
(הדגשות שלי ד.ר. עמ' 188 למטה – ישיבה מיום 13.5.01).

מר שמואל מסנברג הינו מנהל החטיבה העסקית בבנק המזרחי. בשנת 1993 שימש בתפקיד הממונה על האשראי.

בחקירתו הראשית אישר מר שמואל מסנברג לתובעת, כי על פי ת/12 א' הבנק וויתר על יתרת החוב, חוב שהומחה כולו לנאשמת 3.

בחקירתו הנגדית הסכים העד לאשר, שהמו"מ נמשך חודשים ארוכים אחר כך. בסופו של דבר נתגבש ההסכם המחייב בשנת 96.

העד לא יכול היה לקבוע מסמרות בנושא. הצעת הסניגור נראתה לעד סבירה, וזכורה לו במעורפל. (עמ' 187 שורות 20 – 24 ישיבה מיום 13.5.01).

אמור מעתה, לא ניתן לקבוע כי מוצג ת/12 הינו מסמך כוזב.

קביעה זו, כשלעצמה, משמיטה במידה רבה בסיס האישומים המפורטים בפרט אישום רביעי. במוצג ת/12 באה עלי כתב הצהרת בנק מזרחי על חוב נאשמת 4 לבנק. מוצג ת/12 מהווה בסיס איתן להגנת הנאשמים.

אבל לא רק. העובדות המפורטות להלן מערערות בברור הקונסטרוקציה המשפטית הנטענת על ידי התביעה.

עד התביעה, רואה החשבון משה ורטהיימר, שימש שותף אחראי ממשרד רואה החשבון מרון, סובל, שור ושות', משרד שעסק בדוחות הכספיים של נאשמת 3.

עד התביעה הנ"ל אישר לעו"ד שינמן, כי לו, כרואה חשבון, אין כל סיבה לפקפק בנכונות מסמכים כמו ת/12 ו/או ס/8 (עמ' 115 ישיבה מיום 11/1/01).

בדומה, עד התביעה, רואה החשבון חיים אורן, בסיום חקירתו הנגדית אישר לעו"ד דן שינמן, כי מסמך כמו ת/12 הינו מסמך שיש להתבסס עליו כבסיס לרישומים ודיווחים (עמ' 241 ישיבה מיום 20/6/01).

ביתר שאת.

מוצג ת/12 (כולל ת/12 א') ומוצג ס/7 מעידים בעד עצמם.

מוצג ס/7 הינו הסכם פשרה שהוגש לבית המשפט המחוזי בת"א בין בנק המזרחי לבין בני משפחת ירון ישעיהו. על פי ההסכם מצהירים הצדדים – בשם הבנק: הגב' יפה קול, מר שמואל מסנברג ועו"ד סלפוי – כי תשלום סך 670,000 ₪ לבנק בחודש יוני 94 מעביר את חוב נאשמת 4 לבנק לטובת נאשמת 3.

הסכם פשרה זה, שקיבל תוקף פסק דין בת.א. 36/93 בית משפט מחוזי ת"א (ס/7) משלים מוצג ת/12. שני ההסכמים שנחתמו על ידי ממלאי תפקידים בכירים – שאין חולק על הרשאתם ומלוא סמכותם לפעול בשם הבנק – מעגנים הקביעה: נאשמת 3 רכשה תמורת סך 670,000 ₪ חובה של נאשמת 4 מהבנק.

זאת ועוד, יש ממש בדברי הסניגורים המלומדים, עו"ד ד"ר משה דרוקר ועו"ד גיורא אדרת, (סיכומים בכתב עמ' 101-102) לפיהם סעיף 8 למוצג ת/9, כמו גם סעיף 5 למוצג ת/10 מצהירים, למעשה, על קיום החוב של נאשמת 4 לבנק.

לסעיפים אלה לא היתה תחולה ותוקף – לולא היו מכירים הצדדים בקיומו של חוב החברה לבנק.

לא זאת אלא, מוצג ס/40 הופק ביום 20/8/95. מוצג ס/40 נתפס בחומר העבודה של משרד בבלי.

עפ"י מוצג זה, שהינו פלט מחשב של רשם החברות, קיים שיעבוד לטובת בנק מזרחי.

מסמך זה מתיישב עם מודעות רואה החשבון לקיום החוב של נאשמת 4 לבנק מחודש אוגוסט 1995. (ראה עניין זה בדברי נאשם 7 על תיקון הפרוטוקול עמ' 474 למטה ישיבה מיום 21/2/02).

הנה נא, שעבוד צף לטובת הבנק רובץ על כל נכסי נאשמת 4.

מטבע העולם שעבוד צף זה הכביד ביותר על תפעולה העסקי של נאשמת 4. [ראה למשל, מכתבו של נאשם 1 מיום 27.12.1991 המבקש את גב' יפה קול להסדיר הסרת השעבוד, לאחר שמלא את כל חובותיו לבנק (ראה ת/102)]

שעבוד לטובת הבנק, בחודש אוגוסט '95, מעיד משהו על קיום חוב של החברה לבנק.

מדובר בשעבוד שוטף על כל נכסי החברה, שעבוד בדרגה גבוהה, שעבוד שבכוחו לשבש ולהקשות על ניהולה העסקי, ויכולתה של נאשמת 4 לקבל הלוואות ואשראים.

אם ישאל השואל מדוע על הבנק להטיל ולהתמיד בהחזקת שעבוד שכזה על נאשמת 4, כאשר חובה עבר למעשה לשכמם של הערבים (ראה פרוט לעיל) יושב, כי שעבוד כזה זה על כלל הקשיים שהינו מערים יש בכוחו להוביל את החברה, נאשמת 4, להחזיר את חובה לבנק במישרין או בעקיפין.

רוצה לומר, מוצג ס/40 משמש אבן יסוד נוספת במודעות הנאשמים לחוב נאשמת 4 לבנק.

ועוד, הסניגורים המלומדים הצביעו בסיכומיהם, כי לנאשמת 4 לא היתה כל הטבת מס מהעובדה שהסך של 670,000 ₪ שולם על ידי נאשמת 3 דווקא.

על פי חישוב שהוצג על ידי ההגנה (ראה ס/41) לו היתה נוטלת נאשמת 4 אשראי לתשלום הסכום הנ"ל לבנק, בתנאים דומים לאלה שסיכמה עם נאשמת 3 (כמצוין ב – ס/8), אזי היתה זכאית נאשמת 4 לנכות כהוצאה סכום דומה. אליבא דהגנה לסכום שנרשם כהוצאה אצל נאשמת 4 אין כל נפקות נוכח הפסדיה המצטברים באותן שנים.

בד בבד נאשמת 3 הצהירה בדוחותיה במס הכנסה על הכנסה מריבית, על פי החישובים העולים ממוצגים ס/10 ו – ס/41 (ראה עמ' 95-96 לסיכומי נאשמים 1-6 סעיפי משנה

18 – 21).

התובעת המלומדת אינה חולקת, למעשה, על נתונים אלה (היות ונאשמת 4 חברה מפסידה, שאינה צריכה בתשלום מס, כמו גם תשלום המס בפועל על ידי נאשמת 3). ברם, לדידה, מדובר ב" עשייה בדיעבד". לגישת התביעה הנאשמים ידעו לכלכל דיווחיהם ב"תבונה", לאחר פתיחת החקירה.

התובעת המלומדת סבורה, שהעבירה לפי סעיף 220 לפקודת מס הכנסה היא עבירה התנהגותית. אין היא עבירת תוצאתית. אין צורך בתוצאה של התחמקות ממס בפועל (עמ' 309 באמצע סיכומי תביעה). גם לאור עמדת התובעת, לא ניתן לאיין עמדת ההגנה הנשענת על נתונים התומכים בעמדה הנקטת על ידם.

הילכך, יש ממש בעמדת ההגנה, כי בעיסקה הכוללת לא הופק יתרון מס. נאשמת 3, חברה מרוויחה, שילמה מס בפועל. נאשמת 4, חברה מפסידה, לא נהנית מהגדלת הוצאותיה. הפועל היוצא מאלה: לא מדובר בהכרח בכוונה להתחמק ממס, בשל העיסקה שולם מס.

ראוי לציין את מחיקת חוב נאשמת 4 לבנק וחידושו בשנת 94 על ידי גב' יפה קול. גב' יפה קול ציינה בבית משפט, כי החליטה על חידוש הרישום של החוב, אחרי שמצאה שלא נתמלאו דרישות הבנק בנושא. לגישתה, מדובר היה בנושא טכני משפטי, שלא נסגר.

אין חולק, הנאשמים לא היו מודעים ומעורבים במחיקת החוב ברישומי הבנק. [ראה למשל, עדותה של הגב' יפה קול בתשובה לשאלת עורכת דין נגב עמ' 211 ש' 29 ישיבה מיום 7.6.2001],

על פי עדויות אנשי הבנק מדובר באקט רישומי פנימי של הבנק. אקט רישומי זה נעשה במחיקת חוב כמו גם במחילת חוב. הבנק, מוחק את החוב מספריו לאחר מכירתו לצד ג'. הבנק מוחק את החוב מספריו לאחר מחילתו (תמורת סכום מסוים ובלעדיו).

הגב' יפה קול ציינה זאת בשאלה מפורשת של הפרקליט המלומד, עו"ד גיורא אדרת (ראה עמ' 209 ש' 26, 28 ישיבה מיום 7.6.2001). ובהמשך לשאלתו של עורך דין ד"ר דרוקר השיבה העדה: **"מבחינתי וכך גם אמרתי בחקירה, שמבחינת הבנק אין הבדל בין ויתור, העברה או מחיקת החוב, שאני לא יודעת איך זה מתבצע, השורה הסופית היא מחיקה"** (עמ' 211 ש' 17, 18 ישיבה מיום 7.6.2001).

לא זו אף זו, התובעת המלומדת בסיכומיה מצביעה על מוצג **ת/13**, שהוגש מטעמה, כדי לתמוך בעמדתה. לגישתה, בעת רישום המסמך **ת/13**, ביום 13.11.1994 לא היו לנאשמת 4 חובות בסכומים משמעותיים לבנק המזרחי, שכן, אלה נמחקו כליל מספרי הבנק עוד מיום 19.6.1994 (ראה עמ' 276 סיכומי תביעה).

עיון במוצג ת/13 מלמד אחרת.

מוצג **ת/13** הינו מסמך פנימי שנשלח משרד רואי החשבון בבלי מילנר ושות' לנאשמת 4 בהמשך לשיחה מיום 16.10.1994. על פי המסמך:

"לחברה חובות לבנק מזרחי בסכומים משמעותיים אשר ככל הנראה אמורים להירכש על ידי חברה בבעלות עורך דין שוב אשר אמור להגיע להסדר עם הבנק, לגבי גובה הסכום אותו ישלם לבנק על מנת ל'קנות' את ההלוואה. במקרה כזה, כאשר תרצה החברה בבעלות עורך דין שוב להמיר את ההלוואה בהון עצמי קיימת סכנה לפיה תמוסה החברה בבעלות עורך דין שוב בכל הפרש בין סכום רכישת ההלוואה מהבנק לבין גובה ההתחייבות הרשום בספרי חברת ירון ישעיהו. על מנת למנוע חיוב מס כזה כדאי לפעול באחת מהחלופות הבאות..."

(הדגשות שלי ד.ר. ת/13 עמ' 2 סעיף 4)

חשוב להעיר, מוצג **ת/13** נרשם בעקבות פגישה שהתקיימה בין רואי החשבון למנהלי חברת ירון ישעיהו ביום 16.10.1994. כשבוע ימים טרם חידוש רישום החוב בספרי בנק מזרחי.

ממוצג תביעה זה מזדקרת העובדה שמנהלי נאשמת 4 הכירו והיו מודעים לחובות משמעותיים של נאשמת 4 לבנק מזרחי. מנהלי נאשמת 4 ציינו בפני רואי החשבון, כי חובות משמעותיים אלה אמורים להירכש על ידי חברה בבעלות נאשם 1.

על פי מוצג תביעה זה קשה לגרוס, כי לנאשמת 4 לא היה חוב לבנק מזרחי. בוודאי, קשה ביותר לגרוס, כי מנהלי נאשמת 4 לא היו משוכנעים בקיום החוב בבנק מזרחי.

מוצג ת/13 שנרשם בתכוף לאירוע מדבר בעד עצמו.

מוצג ת/13 תומך תמיכה רבתית בעדותו של נאשם 7 בבית המשפט.

בפגישה של רואי החשבון עם אנשי נאשמת 4 בנושא הנפקת החברה, עלה בין היתר החובות של נאשמת 4 לבנק מזרחי.

נאשם 7 הודע בצורה מפורשת כי לנאשמת 4 חוב לבנק מזרחי. חוב זה עומד להירכש. נאשם 1 עומד להגיע להסדר עם בנק מזרחי לרכישת חובה של נאשמת 4 לבנק.

על פי מוצג ת/13 (ת/28(3)) סעיף 4.3 נרשם הצורך: **"... לשערך את ההלוואות לבנק מזרחי בספרי חברת ירון ישעיהו על מנת לתבוע את מלוא הוצאות המימון לצורך מס"**.

לאמור, מוצג ת/13 מחזק גירסתו של נאשם 7. מוצג ת/13 משקף הכרתו ומודעותו של נאשם 7 לנתונים בעת הרלבנטית.

[לציין, גם עד התביעה, רואה החשבון מר חיים אורן, הסכים בעדותו בביהמ"ש (כמפורט להלן), כי יכול וראוי היה לשערך חובה של נאשמת 4 לבנק מזרחי]

במאמר מוסגר אציין, שבוודאי הבנק לא ויתר על הריבית הצריכה מן החוב נשוא דיונו. סכום התביעה בשנת 1992, בסך 2,004,150 ₪ כלל גם ריבית.

עו"ד שמואל סלפוי נשאל על כך בישיבה מיום 13/5/01, בתשובה לשאלת עו"ד נויט נגב (עמ' 192 שורות 20-17) (ראה גם תשובות הגב' יפה קול לשאלות עו"ד נויט נגב ועו"ד אמירה אדר ביום 7/6/01 עמ' 214 שורות 17-22).

ועוד, מוצג ת/28(4) הנו סיכום פגישה של נאשם 7 עם אנשי נאשמת 4 מיום 22.3.95. מוצג זה נרשם, ככל הנראה, על ידי קובי חשב נאשמת 4.

מוצג זה מלמד, שבחודש מרץ 1995 מודע נאשם 7 לעובדת רכישת החוב מבנק מזרחי על ידי נאשמת 3, שהנה בבעלותו של נאשם 1.

נאשם 7 העיד בבית המשפט באריכות לנסיבות אותו מפגש והסובב אותו. נאשם 7 ציין, כי הסביר לקובי, חשב נאשמת 4, שרק נאשמת 3 יכולה לחתום על ההסכם עם הבנק, מאחר שנאשמת 3 היא זו ששילמה את הכסף לבנק. נאשם 7 נדרש להסבר זה לאור ההצעה לפיה חתנו של נאשם 1, אלי רוזנבלום, יחתום על ההסכם לרכישת החוב של נאשמת 4 מבנק מזרחי, חתימה שתמנע מנאשם 1 להיות בעל מניות בנאשמת 4. (ראה דברי נאשם 7 בבית המשפט עמ' 470 ש' 8 – 23 ישיבה מיום 21.2.02).

על פי מוצג ת/28(4), מחודש מרץ '95, נודע לנאשם 7 על רכישת החוב בסכום של 670,000 ₪ על ידי נאשמת 3 (ראה גם דבריו של נאשם 7, עמ' 505 ש' 11 - 16, ישיבה מיום 12.3.02).

חשוב לציין, נאשם 7 פגש לראשונה את אנשי נאשמת 4 באוקטובר 94, כאשר המשרד בו היה שותף, משרד רואי החשבון בבלי – מילנר קיבל את נאשמת 4 כלקוחה מספר חודשים אחר כך. אין מחלוקת, שהדו"חות הכספיים הראשונים שבוקרו על ידי משרד רואי החשבון בבלי היו דו"חות כספיים של שנת 1994. דו"חות שהוכנו ונחתמו בשנים אחר כך.

הנה נא, כבר בתחילת עבודתו של נאשם 7 עם אנשי נאשמת 4 הוצג לנאשם 7 הנתון על פיו קיים חוב של נאשמת 4 לבנק מזרחי. חוב זה נרכש על ידי חברה מחברות נאשם 1.

ראוי להדגיש, בדו"חות הכספיים של נאשמת 4 לשנת 1994 (ת/42) ניתן ביטוי מפורש לחוב נאשמת 4 לבנק מזרחי, חוב שנרכש על ידי נאשמת 3. ביאור 8 לדו"ח הכספי (ת/42ג') נרשם: **" בשנת 1994 רכש צד**

קשור את התחייבויות החברה לבנק. היתרה לתאריך הדו"חות הכספיים הינה אגרת חוב לצד הקשור לפירעון בשנת 2002 ללא הצמדה וללא ריבית".

ביאור 8 הנ"ל מבטא במידה רבה את עיקרי הפרטים המוסכמים בס/8.

התובעת סבורה, כי ס/8 הינו מסמך כוזב ומכויב שנוצר לצורך החקירה, מסמך שנועד להשלים את ת/12. נאשם 7, כאמור, גרס, כי מסמך ס/8 העלה עלי כתב הסכם שגובש חודשים קודם לכן.

ביאור 8 (ת/42ג') נרשם ונחתם טרם פתיחת חקירת מס הכנסה.

ביאור 8 מתיישב ומשתזר בעדות נאשם 7.

פנקסי החשבונות של נאשמת 4 תאמו לדו"חות הכספיים. חובה של נאשמת 4 בבנק מזרחי אופס עם רכישת החוב על ידי נאשמת 3. בכרטיס החברה תחת הכותרת "מזרחי פתח תקוה" (ת/106) נרשמה ביום 30.6.94 פעולת העברת החוב בסך 2,619,299.00 ₪, אשר הביאה לאיפוס יתרת החוב לבנק המזרחי (כמצוין לעיל).

לא זו אף זו, הבאתי לעיל מדבריה הנחושים של התובעת המלומדת שעמדה על רישומי הנהלת החשבונות של נאשמת 4. על פי ספרי נאשמת 4 עמד חובה לבנק מזרחי פתח תקוה ביום 31.12.91 על סמך 1,482,469.00 (ת/104) כמו גם, ביום 31.12.93 (ת/106).

רואה החשבון של נאשמת 4 באותה תקופה, עד התביעה מר חיים אורן, העיד מטעם התביעה. מר אורן העיד על חוב נאשמת 4 לבנק מזרחי, חוב קבוע משנת 91 ועד סוף שנת 93 על סך 1,482,469 ₪.

בחקירתו הראשית לתובעת הסביר העד מדוע נותר חוב נאשמת 4 לבנק, בספרי החברה קבוע. העד ידע על הגשת תביעה כנגד החברה, אבל נמסר לו, שבמצב זה אנשי החברה לא יכולים: "...לבקש מהבנק אישורים. ביקשתי מכתב מעו"ד של החברה שמייצג אותה בתביעה, אם הוא יכול לתת במכתב מה הערכתו לגבי סיכויי התביעה, וגם לא קיבלתי את המכתב הזה בטענה שמכתב כזה עלול לפגוע בדיון בתביעה. אני שמעתי שיש תביעה. לא שמעתי מעבר לזה". (עמ' 224 שורות 30-23 ישיבה מיום 20/6/01).

רואה החשבון, חיים אורן, ידע על התביעה שהוגשה על ידי בנק המזרחי. רואה החשבון נתלה על עובדת אי ידיעתו תוצאות התביעה, החלטת ביהמ"ש, על מנת לנסות ולהסביר מדוע הותר את חוב החברה לבנק בערכה ההיסטורי, ולא הוסיף עליה, כנדרש, ריבית.

לאמור, מעדות עד תביעה זה, עולה בבירור כי חוב החברה לבנק היה קיים גם קיים. חוב שקיבל ביטוי בספרי החברה טרם תחילת מעורבותם של נאשמים 7 ו-8 בנושא.

דיווחים אלה עמדו לנגד עיני נאשמים 7 ו-8. הדוחות הכספיים של נאשמת 4 שימשו, ובצדק, בסיס לרואה החשבון במשרד בבלי שהכינו את הדוחות הכספיים של נאשמת 4 בשנת 94.

הדוחות הכספיים של נאשמת 4 לשנים 1991 – 1993 עמדו לנגד עיני רואי החשבון. לא מצאתי מדוע ולמה אלה היו צריכים להתעלם מהם.

יפים דבריו של נאשם 7 בנקודה זו: "...היו דוחות של רואה החשבון הקודם שבדוחות הללו הוא בעצם ביקר את הדוחות של ירון ישעיהו עד דצמבר 1993, ובדוחות האלה הופיע חוב לבנק המזרחי של חברת ירון ישעיהו, שלא צויין לגביו שום ביאור ושום דבר. מבחינתנו לא היה לנו שום ספק בעובדה שחברת ירון ישעיהו חייבת כסף לבנק המזרחי, ושהסכום הזה נמכר לחברה גאולת הכרד". (עמ' 475 שורות 2-6 ישיבה מיום 21/2/02).

ועוד, רואה החשבון של החברה, מר חיים אורן, הסביר בחקירה הראשית לתובעת, מדוע שאיר את החוב כפי שהוא, ולא זקף לו ריבית בשנת 93. (שם עמ' 225 למטה). בשאלות לעו"ד דרוקר, בחקירתו הנגדית, הסכים מר חיים אורן, כי יכול וראוי היה לעשות יותר בנושא זקיפת הריבית. אבל, אם היו אומרים לו שהחברה הולכת להנפקה: "לא הייתי מוותר". (שם, עמ' 234 שורה 4).

רואה החשבון הסכים עם עו"ד שינמן, פרקליטו הנאמן של נאשם 7:

"שחברה הולכת להנפקה לא רק על רואה החשבון חלות חבויות נוספות, וגם על מנהלי החברה חלות חבויות נוספות, ואני מניח כי אם הם היו חושבים ללכת להנפקה, לא היו מונעים ממני חו"ד מעוה"ד בקשר לתביעה או אישור מבנק מזרחי בקשר לתביעה.

ש. נניח בשנת '93 היית מחליף את התיקון וזוקף ריבית למשל. זה לא היה יוצר מצב של סימן שאלה מדוע זה לא הופיע בשנת '92?

ת. הייתי מציין כי בגלל חוסר וודאות לא צויין בשנת '92 זקיפת הריבית.

ש. זה לא לגמרי כל האמת כי בעצם הסיבה העיקרית שזה לא נעשה זה שהיה יותר טוב ככה?

ת. קיימת דילמה בין רואה חשבון לבין חברה פרטית, דילמה שלא קיימת לגבי רואה חשבון בחברה ציבורית..."

(עמ' 234 שורות 20-11 ישיבה מיום 20/6/01).

ניכר היה בעדות עד תביעה זה, כי מכיר הוא ב"כניעתו" לשיקולים עסקיים של אנשי נאשמת 4 גם בעניין זקיפת הריבית לחוב נאשמת 4 לבנק מזרחי. ניכר היה בעד תביעה זה שמכיר בדילמה אליה נקלע, דילמה שהשפיעה על שיקוליו המקצועיים.

לאמור, עד התביעה מאשש, למעשה, עמדת ההגנה, כי זקיפת הריבית על חוב החברה לבנק היה מעשה נכון.

לקראת סיום חקירתו הנגדית על ידי הסניגורים המלומדים, שאלתי את עד התביעה לגבי החוב ורישומי הריבית הצריכים בגינו. עד התביעה השיב כדלהלן:

"ש. אתה אמרת שרשמת את החוב של הבנק לחברה כחוב נומינלי בשנת 92 93 הואיל ולא ידעת מהו סכום התביעה וכיצד החוב נרשם בבנק באותה תקופה. מדוע לא זקפת את הוצאות הריבית בספרי החברה?

ת. לא יכולתי לחשב את תוצאות הריבית כי לא ידעתי בוודאות מה הסכום שהבנק תובע. לא יכולתי להשוות.

ש. היה והיית מקבל את פסק הדין, כיצד היית רושם את זה בספרי החברה?

ת. הייתי רושם את ההפרש שבין הסכום הנומינלי לסכום בפסק הדין, כהוצאת ריבית הנכונה על פי פסק הדין.

ש. היית מתייחס לסכום שנקבע בפסק הדין, או היית בודק מה הרישום בבנק, כלומר השאלה שלי, האם יש משמעות עבורך כרואה חשבון של החברה, לרישום של הבנק אצלו?

ת. לאחר מתן פסק הדין הייתי רושם בספרי החברה את הסכום שנקבע בפסק הדין הייתי מחשב מהם הוצאות הריבית.

ש. כדי לרשום אצלך מעניין אותך מה הבנק רושם אצלו?

ת. לא. ביום פסק הדין אני כותב את מה שבית המשפט קבע."

(עמ' 238 שורות 16-31 ישיבה מיום 20.6.01).

ועוד, עד התביעה, רואה החשבון אלון קסטנבאום, עבד כמתמחה במשרד רואה חשבון בבלי מילנר בשנים 94 – 96. העד רשם את מוצג ת / 110 בכתב ידו ביום 22.8.95. אביא קטע ממוצג זה:

" (5) 352901 – בנק מזרחי

יתרה מוגשת (1482,469).

על החוב הנ"ל לבנק ישנה תביעה (ראה תביעות משפטיות)

וישנו דיון בין הצדדים על פשרה כלשהי.

יש להעמ□ את היתרה על פי ההסכם בין הצדדים."

עד תביעה זה תיעד את השקפתו וראייתו של נאשם 8 ביום 22.8.95.

על פי מוצג זה לנאשמת 4 חוב לבנק מזרחי בסך 1,482,469 ₪. יתר על כן, על החוב הנ"ל הוגשה תביעה, ישנו דיון בין הצדדים על פשרה. (עמ' 246 ש' 3). על-פי הסימון של ריבוע - הנושא נשאר פתוח (עמוד 245 שורה 19 ישיבה מיום 28.6.0). משהדיון בין הצדדים היה אמור להסתיים היה לדעת העד להעמיד את היתרה בדו"ח הכספי על פי ההסכם. (עמ' 246 ש' 5 ישיבה מיום 28.7.01).

בנייר העבודה ת/110 מצוינת העובדה, שנגד נאשמת 4 הוגשה תביעה משפטית. קיים משא ומתן בין הצדדים להשגת פשרה. משיוסכם דבר בין הצדדים, תועמד היתרה על פי המוסכם.

יתר על כן, עד התביעה, אלון קסטנבאום, אישר בחקירתו הנגדית לפרקליטתו המלומדת של נאשם 8, עו"ד אמירה אדר, שיכול והיה זה נאשם 8 שהורה לו לרשום את המצויין במוצג הנ"ל. (עמ' 248 ש' 25 – עמ' 249 ש' 5, ישיבה מיום 28.6.01).

הווי אומר, מוצג ת/110 משקף במידה רבה מודעותו של נאשם 8 לחוב נאשמת 4 לבנק, ומשמעותו בעת הרלבנטית.

בדומה, מוצג ס/44 מתיישב עם עדות נאשם 8.

מוצג זה הינו תרשומת שערך נאשם 8 ביום 28.1.96.

נאשם 8 מפרט בטופס מעקב זה את העניינים שלדידו יש לבררם. עניינים בלתי סגורים. בין השאר: "הסכם בין גאולת הכרך בע"מ ובין ירון ישעיהו בע"מ" "הסכם בין בנק המזרחי גאולת הכרך בע"מ וירון ישעיהו בע"מ".

מוצג זה, טופס מעקב גמר ביקורת והדפסת הדוחות הכספיים, הועבר על ידי נאשם 8 לשותף האחראי, נאשם 7.

לאמור, נאשם 8 עובד בצורה פתוחה וגלויה. נאשם 8 רושם בצורה ברורה את הדרוש השלמה. יש ממש בטענת פרקליטתו המלומדת של נאשם 8, שמוצג זה מצביע, גם כן, על שקיפותו ותום התנהלותו של נאשם 8 בנושא.

מוצג ת/115 הינו נייר עבודה המנחה של פקודות נוספות לביצוע על ידי מנהלת החשבונות של נאשמת 4 עדת התביעה, הגב' שלי לוי.

מסמך זה, התגלה רק בחודש מאי 2000, במהלך ראיון של התובעת את עדת התביעה הנ"ל במשרדי פקיד השומה.

פקודות אלו משקפות, גם כן, את ראיית הנאשמים 7 ו-8 (במיוחד 8), בעת הרלבנטית את חוב נאשמת 4 לבנק והשלכותיו (ראה עמ' 18-20 סיכומי פרקליטת נאשם 8).

כאמור, הדו"ח המוצג למס הכנסה הינו דו"ח ההתאמה המתבסס על דו"ח רווח והפסד.

התובעת בהגיונותה הצהירה על העדר מחלוקת, כי: "בדו"ח רווח והפסד של שנת 94 של נאשמת 4, לא מופיע הוצאות מימון שנים קודמות בסך 913,394 ₪. כן מופיע בדו"ח רווח והפסד של שנת 94, סך 223,436 ₪ שזה הוצאות מימון של שנת 94" (עמ' 285 שורות 18-20 ישיבה מיום 5.7.01).

רוצה לומר, דו"ח רווח והפסד – המשמש בסיס לדו"ח ההתאמה המוגש לרשויות מס הכנסה – לשנת 1994 של נאשמת 4 לא כלל הוצאות מימון בגין שנים קודמות, אלא רק את הוצאות המימון בגין שנת 1994, כמצוין לעיל.

על פי עדויות עדי התביעה, שצוטטו לעיל השיערוך שביצעו רואי החשבון ממשד בבלי לא היה פגום. ביתר הדגשה, הוצאות המימון בגין השנים הקודמות לא נכללו בדו"ח רווח והפסד, שממנו נבנה דו"ח ההתאמה למס הכנסה.

רואי החשבון של נאשמת 3 שמשו עדי תביעה. עדים נאמנים גם אליבא דתביעה.

רואי החשבון של נאשמת 3 פעלו, למעשה, באופן דומה לרואי החשבון של נאשמת 4.

הלך אציג בתמצית את פועלם של אלה בנשוא ענייננו ואביא את עמדתם כפי שבוטאה בבית המשפט. למותר לציין, שהתביעה לא האשימה ולא טענה נגד פועלם של רואי החשבון משה ורטהיימר וברזאני.

השותף הבכיר במשרד רואי החשבון משרד מרון, סובל, שור, ושות' מר משה ורטהיימר. רואה חשבון זה יחד עם מנהל הביקורת ממשרדו, מר יוסף ברזאני, ערך את הדו"ח הכספי של נאשמת 3 ליום 31.12.1994 (4/ס).

בביאור 7 [מוצג 4/ס (עמ' 10)] נרשם: "הלוואה לזמן ארוך כנגד איגרת חוב - סכום מקורי - 670,000 ₪".

על פי הביאור איגרת חוב נתקבלה מנאשמת 4 לאחר שנאשמת 3 רכשה הלוואה שקיבלה נאשמת 4 מבנק המזרחי המאוחד. הבנק העביר זכויותיו בהלוואה לנאשמת 3 תמורת סך 670,000 ₪ ששולמו לבנק על ידי החברה בחודש יוני 1994. איגרת החוב תפרע לא לפני יום 31.12.2002 בסכום נומינלי של 2,619,299 ₪. הסכום העומד לפרעון מחודש על בסיס ריבית שנתית בשיעור 17.4 אחוז.

לאמור, ביאור 7 שנערך על ידי רואי חשבון, עדי תביעה נאמנים, מציג תמונה חשבונאית דומה לזו שהוצגה על ידי נאשמי 7 ו-8 בדו"חות הכספיים של נאשמת 4.

רואה החשבון משה ורטהיימר ציין לשאלות עורך דין דן שינמן, כי רואה החשבון ברזאני ריכז את הביקורת בעניין נאשמת 3, והוא עצמו פיקח מלמעלה.

העד אישר, כי בעת עריכת הביקורת על הדו"חות הכספיים של נאשמת 3 היה מודע היטב לחקירה המתנהלת במס הכנסה. רואי החשבון היו ערים לחקירת מס הכנסה (עמ' 115 ש' 6, ישיבה מיום 11.1.01).

לרואה החשבון ורטהיימר לא היתה כל סיבה לפקפק בנכונות מוצגים 12/ת ו-8/ס (כמצוטט לעיל עמ' 115 ש' 10-15). ביתר תוקף, שני המסמכים שימשו גם אותם בעבודתם בעריכת הדו"חות הכספיים של נאשמת 3 (ראה גם שם עמ' 116 ש' 12).

רואה החשבון ורטהיימר אישר, שערך את הדו"חות הכספיים בתיאום עם עורכי הדו"חות הכספיים של נאשמת 4.

רואה החשבון, יוסף ברזאני, עובד גם כיום במשרד רואי החשבון שלמה זיו את מרון, סובל, שור ושות'. עד התביעה הסכים עם עו"ד דן שינמן, כי על פי באור 7 במוצג 4/ס נאשמת 3 רכשה חוב של נאשמת 4 מבנק מזרחי תמורת 670,000 ₪. נאשמת 3 קיבלה מנאשמת 4 איגרת חוב על סך 2,619,000 ₪ האמורה להיפרע בשנת 2002. הסכום מחושב על בסיס ריבית של 17.4%.

רואה החשבון, יוסף ברזאני, אישר לסניגור המלומד, כי מוצג 12/ת עמד לנגד עיניו בעת עריכת ביאור 7 הנ"ל (עמ' 83 שורה 24 ישיבה מיום 10.1.01).

מוצג זה (סומן גם כ-6/ס) נלקח מתוך ניירות העבודה שהיו מופקדים בידו בעת עריכת הדו"ח ולאחריו (שם עמ' 83 שורה 29,30).

העד, יוסף ברזאני, צין בעדותו בביהמ"ש, כי נאשמת 3 דיווחה על הכנסה מריבית, בגין איגרת החוב, בשנת 1994. על הכנסה זו כמו ההכנסות העתידיות עד שנת 2002 נאשמת 3 משלמת מס הכנסה מלא (שם עמ' 84 למטה).

אמור מעתה, על פי עדויות רואי החשבון, משה ורטהיימר ויוסף ברזאני הדו"חות הכספיים של נאשמת 3 לשנת 1994 נערכו באופן דומה (אם לא יותר מכך) לאלו של נאשמת 4. רואי החשבון עבדו בתיאום. רואי החשבון שערכו את הדו"חות הכספיים בשתי החברות, נאשמת 3 ונאשמת 4, התבססו על המוצגים 12/ת ו-8/ס.

הכל בכל, שרואי החשבון משווים לנגד עיניהם קיום חקירה נגד החברות בחקירות מס הכנסה. חקירה, שמטבע העניינים מחייבת זהירות כפולה ומכופלת (יוסף ברזאני עמ' 85 שורה 16 ישיבה מיום 10.1.01).

עד התביעה, רואה החשבון אבי רישפן, הינו רואה חשבון המועסק ע"י שותפות משרד רואי החשבון ברוידא משנת 79. משרד רואי חשבון זה מוזג עם משרד רואי החשבון בבלי בשנים 95-98. רואה החשבון רישפן החליף את נאשם 8 בטיפול בנאשמת 4 החל מסוף שנת 1996. העד נתבקש להשלים את דו"ח ההתאמה למס הכנסה לשנת 1994, שעוכב בגין חקירת מס הכנסה ותפיסת ניירות העבודה, ודו"חות כספיים לשנת 95 (ראה עדות העד בחקירה ראשית עמ' 249 ישיבה מיום 28.6.01).

רואה החשבון רישפן חתום על דו"ח מס הכנסה לשנת 94 של נאשמת 4 מיום 8.7.97 (ת/42 ב') (שם עמ' 250 שורה 21).

רואה החשבון אבי רישפן חתם בשם הפירמה על דו"ח המבקרים של נאשמת 4 לשנת 1995 מיום 23.7.97 (ת/111) (שם עמ' 251 שורה 11). כמו גם על הדו"ח במס הכנסה מאותו יום (שם שורה 14). לא למותר לציין, העד מצא לציין בביהמ"ש בחקירתו הראשית לתובעת, כי חתם על הדו"חות נוכח לחץ שלחץ עליו נאשם 7 (עמ' 251 שורה 30).

עם זאת, בחקירתו הנגדית אישר, כי ערך את דו"ח ההתאמה למס הכנסה.

רואה החשבון, אברהם רישפן, אישר, שהיה זה הוא שהחליט להוסיף את הוצאות הריבית בגין שנים קודמות בסך 915,000 ₪, מאחר שסכום זה לא הופיע בדו"ח רווח והפסד לשנת 1994 (עמ' 264 שורות 8-17 ישיבה מיום 2.7.01).

פרקליטו המלומד של נאשם 7, עו"ד דן שינמן, עבר עם העד על ניר עבודתו, בכתב ידו (ס/25) והעד אישר את עבודתו בתיאום עם חשב נאשמת 4. כמו גם, הסכים שבעת ביצוע עבודתו, התייעץ עם רואי החשבון מר אילן עזרא, האחראי על מחלקת המיסים במשרד רואי החשבון (עמ' 266 שורה 8,9 ישיבה מיום 2.7.01). עד התביעה אישר דיווח על הוצאות מימון בגין שנים קודמות בדו"ח ההתאמה המוגש למס הכנסה.

בשלב מסוים בחקירתו החל רואה החשבון רישפן להעיד על דרך פעולתו העצמאית בנושא.

עד התביעה, רואה חשבון רישפן, ציין, כי הטיפול החשבונאי, טרם כניסת משרד בבלי לתיק נאשמת 4 – היה לא נכון (שם עמ' 266 שורה 31). הוצאות מימון שנים קודמות לא נתבעו בשום שנה. העד החליט: "אמרת **לעצמי**", שאם לא יקבעו הוצאות מימון אלה, הן: "**הלכנו לאיבוד**" (שם עמ' 267 שורה 18). זו הסיבה שמצא להכניס את אותן הוצאות מימון בדו"ח ההתאמה ת/42 ב' (עמ' 268 שורה 3 ישיבה מיום 2.7.01).

הנה נא, עד התביעה מעיד, כי פעל עפ"י שיקול דעתו המקצועי. עד התביעה מעיד, כי פעל באופן עצמאי תוך התייעצות עם גורמים מתאימים במשרדו.

רוצה לומר, רואה החשבון, אבי רישפן – כמו רואי החשבון, עדי התביעה האחרים – מעיד עדות המאששת גירסת ההגנה.

פעולת דיווח הוצאות מימון שנים קודמות הינה פעולה תקינה ונדרשת. רואי החשבון, עדי התביעה, התבססו בעבודתם החשבונאית על ניירות עבודה ומסמכים בדומה לנאשמים 7 ו-8.

שמעתי וראיתי את הנאשמים 7 ו-8 בבית משפט.

גירסתם בבית המשפט נשמעה סבירה. בטח לא מופרכת.

נאשם 7 בחקירתו הנגדית לתובעת:

"כשאני מקבל מסמך כמו ת/12 אני נותן לו משקל מכריע..."

(עמ' 489 ש' 15 ישיבה מיום 12.3.02).

נאשם 7 פרש בביהמ"ש גירסתו, ותיאר השתלשלות העניינים מנקודת מבטו:

"לקראת סוף שנת 1995, אמרו לי שעומד להחתם הסכם עם הבנק שבו גאולת הכרך תרכוש את החוב של ירון ישעיה מבנק המזרחי.

אני עצמי לא הייתי מעורב כל עיקר בגיבוש ההסכם בין בנק מזרחי לבין גאולת הכרך (ת/12).

בהקשר להסכם זה, ההסכם הזה קובע בעצם שגאולת הכרך נכנסת לנעליו של בנק המזרחי מבחינת החוב של ירון ישעיה, זאת אומרת שהחוב של ירון ישעיה עובר לגאולת הכרך.

בעקבות ההסכם היה צורך להסדיר את מערכת היחסים בין ירון ישעיה לבין גאולת הכרך, זאת אומרת לקבוע בעצם מתי ירון ישעיה תשלם את הכסף לגאולת הכרך ובאילו תנאים.

בעניין הזה הייתי מעורב בתור רואה חשבון של ירון ישעיה.

התנאים האלה סוכמו בתחילת שנת 1996, ובאו לידי ביטוי בס' 8.

כרקע, באותו זמן היה כבר ידוע שלגאולת הכרך יש בעיות עם מס הכנסה, טרם נפתחה החקירה, אבל משה שוב ידע שמש הכנסה בודק אותו ועלול כל יום לפתוח כנגדו בחקירה.

השתתפתי בפגישה, באותה תקופה, לפני שנקבעו התנאים ב - ס' 8, בהשתתפות משה שוב ושלמה עצמון רואה החשבון האישי של משה שוב, ודב הלפרין, (משנה נציב מס הכנסה לשעבר, והיה היועץ של משה שוב), ומטרת הפגישה נועדה להסדיר את עקרונות ס' 8.

משה שוב ביקש באותה פגישה שהפתרון יהיה השמרני ביותר, ואכן כך היה.

מאחר שמדובר בצדדים קשורים, לכאורה, למרות שזה חוקי ומותר לעשות את הדברים, למשל לקבוע את פרעון החוב על פי רצון הצדדים.

כאשר עושים הסכם בין צדדים קשורים, יכולים להיווצר יתרונות מס. לדוגמא אם היו קובעים שהחוב הזה יוחזר לא בשנת 2002, אלא ב - 2010 או 2050, אזי ההפרש בין 670,000 ₪ ל שני מיליון 619,000 ₪ היה בעצם נפרש מבחינת ההכנסה בגאולת הכרך, שכן גאולת הכרך היא זו שצריכה לרשום את ההפרש בין 670,000 ₪ לבין אותם שני מיליון שקל.

על מנת שלא יהיה פתחון פה לאף אחד, קבענו שנה זו ואמרו: "בוא נקח ריבית שוק", אני לא עסקתי בניירת, והעקרון היה שאם עסקה כזו היתה נערכת בין צדדים שלא קשורים, על אחת כמה וכמה שעסקה כזו נעשית בין צדדים קשורים.

משה שוב רצה שהריבית תהיה ריבית שוק, ועל פי ריבית השוק נקבעה שנת 2002. כדי להגיע לסכום של 2,619,000 ₪ - אני בפועל לא עשיתי את החישובים, אני השתתפתי באותה פגישה שהתקיימה, השיטה והעקרונות היו מקובלים עלי - לקחו את ההסכם ת/12.

עוד בפגישה הראשונה אמרו לי שהחוב הזה לא שוער. ידעתי שיש שיעבודים לבנק מזרחי כנגד החברה, יש תביעה, ושנערך הסכם שמסדיר את רכישת החוב על ידי גאולת הכרך.

אני מחזיק דף עזר שיסומן ס' 39, שמסביר את התפתחות החוב של ירון ישעיה לבנק המזרחי. באותו הסכם היה חוב היסטורי בספרים של ירון ישעיה של 1,482,000 ₪, לקחו סכום מתוקן, רואים בהסכם (ת/12) מופיע בהואיל הראשון: 2,004,000 ₪ ל- 16.12.92, ההסכם ת/12 נחתם ביום 17/01/96.

על פי דפי הבנק של גאולת הכרך, אין מחלוקת שהסכום של 670,000 ₪ שולם בחודש יוני 1994. אני מסביר את החשבון המביע על החוב הנכון של ירון ישעיה לבנק מזרחי בחודש יוני 94, המסתכם ל - 2,619,000 ₪. (הגיעו לסכום זה מהסכום הנקוב בת/12 3,263,961 ₪ לחודש ינואר 1996).

על פי אותם עקרונות היה צריך לקבוע את מועד הפירעון ורצינו לעשות זאת לפי ריבית השוק, וניסו לחשב אותה לפי 17% או 18%. ואנחנו רואים בתחתית ס' 39 שהחשבון יצא לשמונה וחצי תשע שנים, וכך הגיעו לשנת 2002. הכתב בתחתית ס' 39 הוא של קובי והכתב בחלק העליון של הירשמן.

ש-אני מפנה אותך לת/42 (א) לדוחות הכספיים של ירון ישעיה לשנת 94.

שבו ניגלו הדברים שאותם הסברת.

אבקש שתתייחס לתפקיד רואה החשבון כמבקר דוחות כספיים.

ת- רואה חשבון צריך לבדוק שהדוח הכספי נערך על פי עקרונות חשבונאות מקובלים ומסמכים מבססים כלומר שיש אסמכתא לרישום. הרו"ח לא חותם על הדוח הוא נותן חוות דעת הוא חותם על העמוד הראשון שזהו דוח המבקרים ובו מובעת דעתו האם הדוח משקף את מצב החברה.

אני חתמתי בתחתית ת/42 א.

בעמוד 2 של ת/42 א כתוב הלוואות לזמן ארוך 2619000 ויש הפניה לביאור 8 וזה סומן ת/42 ג.

המשמעות של צד קשור שכתוב במסמך נועדה לכך שכל אדם לרבות מס הכנסה שרואה את המילים צד קשור באופן אוטומטי הוא מבקש הסברים כך זה לגבי כל עסקה עם צד קשור.

אני רוצה לציין שהיה תיאום גם עם גאולת הכרך והרו"ח שלה. הביאור הזה ואישור היתרה נרשמו באופן זהה אצל גאולת הכרך.

הפער בין 1,482,000 לבין 2,619,000 נרשם כהוצאות מימון אצל חב' ירון ישעיהו. הסכום הזה נרשם, הפער של 1,100,000 ₪ חולק לשני סכומים, סכום של 913,000 ₪ עד דצמבר 93, וכ – 223,000 ₪ הוצאות מימון לשנת 94 (ת/106), ויש שני סוגי דו"ח כספיים, בדו"ח רווח והפסד ב – ת/42 א' (עמ' 11), הסכום של 2,326,000 ₪ כולל בתוכו את הוצאות המימון של 223,000 ₪ לשנת 1994, והוא אינו כולל 913,000 ₪ שזו ריבית שנצברה עד סוף שנת 1993.

מה ששימש את המשרד כבסיס לרישום בביאור 8 (בת/42 א') זהו הסכם בין בנק מזרחי לבין גאולת הכרך. (ת/12). וכן הסכם בין גאולת הכרך לירון ישעיהו ס/8, ודף העזר ס/39.

ש: איך אתה מסביר ש – ס/8, נחתם לאחר הצגת הדוחות הכספיים, ואתה אומר שבכל זאת הוא שימש את המשרד כבסיס?

ת: כל העקרונות של ס/8 סוכמו עוד קודם לעריכה וחתימה על הסכם בפועל. יכול להיות שהיתה טיטה גם לפני כן, כל תוכנו סוכם גם קודם, והוא בא לידי ביטוי עוד בדו"ח הכספי (מפנה את ביהמ"ש לביאור 8).

לשאלת ביהמ"ש:

איך אתה מסתמך מהדו"ח הכספי על מסמך שעדיין לא נחתם, אם הטיטה לא נחתם?

תשובה:

כשיש הסכם בין צדדים קשורים עניין החתימה על המסמך הוא עניין טכני וביום שחתמנו על המאזן טופס שאומר למעקב, בכל מקרה הדו"ח למס הכנסה הוגש במאי 97.

הסיבה החתימה למאזן היתה דרישה של הבנקים לקבל דו"ח כספי, באותו שלב לא הוכן דו"ח ההתאמה למס."

(עמ' 471 שורה 1 עד עמ' 474 שורה 19 ישיבה מיום 21.02.02)

ועוד:

"ש. נכון שסעיפים 1 ו – 2 הם בדיוק מה שנעשה בסופו של דבר בת/12 ובס/8.

ת. העובדות שאמרו לי גם עלו על הכתב.

אני לא הייתי בתקופה הזו ולא הכרתי אותם במאי 95.

ת/12 שיקף את כל העובדות שנאמרו לי ושכולן קרו לפני שהכרתי את משה שוב ואת נאשמת 4.

לגבי ס/8 - הוא סוכם רק בשנת 96 בישיבה שערכנו.

העובדות שלפיהן נערך ס/8 סוכמו רק בשנת 96, העובדות האלה סוכמו בישיבה ואז היו צריכים לקבוע את תקופת הפרעון, את אחוז הריבית והדברים האלה לא כתובים בפגישה בשנת 95. לא הייתי רואה החשבון ולא ראיתי כל מסמך."

(הדגשות שלי ד.ר. עמ' 505 ש' 9-1 ישיבה מיום 12.3.02)

ועוד:

"אני נכנסתי לתמונה רק בסוף 1994. אני ידעתי שיש לחברה חוב. היו לי כל האינדיקציות שיש לחברה חוב. לא ראיתי את הנייר הזה. גם לא היה לי צורך. מדובר פה על דברים שאירעו בשנת 90. את ת/14 לא ראיתי בשום שלב.

ש: מהן אותן אינדיקציות שאתה אומר שהיו לחברה חוב.

ת: א. נאמר לי בפגישה הראשונה שהיתה בשנת 1994. ב. בספרי החברה לסוף 1993 שנחתמו במאי 1995 הופיע חוב לבנק מזרחי. ולא ניתן שום גילוי שמפנה איזה בעיה לגבי חוב זה. ג. היו שיעבודים לטובת בנק מזרחי שהוסרו רק במהלך 1996. היו שיעבודים על נכסי נאשמת 4 וההסכם ת/12 אומר במפורש שלחברה יש חוב לבנק מזרחי ויתרת החוב הזו עוברת לנאשמת 3. וזה המסמך האוטנטי.

ש: ראשית אמרת שהיה צורך לשערך את חוב החברה בספרי החברה. משום שהיתה תביעה. על איזה תביעה אתה מדבר.

ת: אני לא ראיתי את התביעה. אני הבנתי שהתביעה כנגד נאשמת 3. בהסכם כתוב במפורש בת/12 הבנק במהלך השנים העניק לנאשמת 4 כספים הלוואות וערבויות אשר בגינן הוגשה תביעה. מי שקורא מסמך זה – לא יכול להבין אחרת.

ש: בשום שלב במהלך הביקורת שלך עד חתימתך על הדוח הכספי לא בדקת את התביעה.

ת: לא בדקתי ולא ראיתי את התביעה. לא עלה על דעתי שכחברה רושמת בספרים שלה חוב, בדוחות הכספיים שלה שאני לא ביקרתי, שיש שיעבודים לטובת בנק על נכסי החברה. שיש הסכם עם בנק. איך אני יכול להעלות כזו השערה שיש איזו שהיא בעיה?

ש: בחר. הצגת את שערך החוב בספרי החברה. בין השאר הצגת את ס/39 כדרך הפעולה לשערך החוב בספרי החברה. ונקודת המוצא שלך שהיתה הן בחר. היתה שיש לשערך את החוב בספרי החוב ע"ס התביעה.

ת: אני אמרתי גם פה היום – שהיה צריך לשערך את החוב מאחר והוצג בספרים חוב לבנק, שהוא לא היה על פי הסכום הנכון, וזה היה בגלל שרצו לייפות את המאזן. אמרתי שההסכם הזה, שכל רו"ח שיקבל כזה הסכם היה רושם את הפעולה אותו דבר בדיוק. לא ניתן לרשום אחרת.

מעבר לזה, לא נגרם נזק למס הכנסה ולא קשור למס הכנסה זה בא לשקף את האמת, את מה שקרה."

(הדגשות שלי ד.ר. עמ' 508 ש' 12 – עמ' 509 ש' 14 ישיבה מיום 12.3.02).

ועוד:

"המעורבות שלי בהכנת הדו"ח – לא הייתי מעורב בהכנת הדו"ח, בפעם הראשונה זו היתה עדות, אבל אני לא רציתי להתעסק עם הדו"ח הזה, באותו שלב הירשמן עזב את המשרד, ורישפן מונה כאחראי על הדו"ח, הוא גם ערך את הדו"ח הכספי לשנת 1995, באותו מועד והוא גם חתם גם על דו"ח ההתאמה למס וגם על דוחות לשנת 1995."

(עמ' 476 ש' 1-5, ישיבה מיום 21.2.02)

נאשם 8 ראה את הדברים עין בעין עם נאשם 7. נאשם 8 תיאר את הנסיבות שהביאו אותו לרשום את ביאור 8 בדו"ח הכספי ת/42. לנאשמת 4 הודע בחודש אוגוסט 95. בחודש ינואר 96 מסר לו נאשם 7 את ההסכם בין בנק מזרחי לנאשמת 3 (ת/12) ואמר לו: "על בסיס הסכם זה אפשר לסיים את הרכבת הדו"חות הכספיים" (עמ' 519 ש' 14).

נאשם 8 ציין, כי לא היה מעורב עד אז בהשתלשלות העניינים והסכם זה לא הניח את דעתו על כן חזר לנאשם 7, וזה ציין בפניו, כי ת/12:

"...מסכם סיכומים או דברים שקרו ב-1994 במעמד העברת הכספים בין נאשמת 3 לבנק המזרחי, זה מסכם את כל ההסכמות שהיו אז, לכן על נאשמת 4 להעמיד את ההתחייבויות כלפי בנק המזרחי במלוא ערכה לתאריך העיסקה, ולאחר מכן, לאחר שהחוב ימכר, ההתחייבות תהווה איגרת חוב לטובת נאשמת 3, שלא תישא ריבית והפרשי הצמדה עד לפרעונה הסופי. מכיוון שלא הייתי בקי ואף פעם לא פגשתי, בשנים שעבדתי במשרד בבלי, ברכישת חוב, לא הכרתי את הטכניקה העסקית, וגם לא את החשבונאית, ונורא בלבב אותי ולא הבנתי את ההקבלה בין הסכום של ה-670 אלף ₪ ששולם בגין החוב, לבין ה-2.6 מיליון ₪ התחייבות שהיתה אמורה להשאר בספרי נאשמת 4..."

לאחר קבלת המידע הזה מנאשם 7, פניתי לשותף, אהרון מנדלבאום, שהיה אחראי עלי במרבית העבודות האחרות שלי, הראיתי לו את ההסכם עם בנק המזרחי לרכישת החוב, ושאלתי אותו אם הרישום נכון כפי שתואר לי. הוא ענה לי – שאכן כן. ואם אני רוצה, הוא מוכן לבוא איתי ביחד לנאשם 7 כדי ללבן שוב את הנושא. ואכן הלכנו לנאשם 7. נאשם 7 תיאר שוב את העיסקה ואיך צריך להעמיד את ההתחייבות. הוא הסביר לי שבמקרה שלנו, אין קשר בין הסכום ששולם להתחייבות. וזאת מכיוון שהחייב נשאר חייב את כל הסכום, שהיה חייב לבנק, גם לגוף השני שקנה את החוב. זאת אומרת – אין קשר בין הסכומים. לאחר מכן יכולתי להמשיך ולהרכיב את הדו"חות הכספיים. במסגרת השיחות עם נאשם 7 ביקשתי גם לראות את איגרת החוב, הוא אמר לי שכל הנושאים סוכמו בין הצדדים והמסמכים יבואו בהמשך, ועל בסיס הסכם הרכישה של החוב על ידי נאשמת 3 מבנק מזרחי והמידע הנוסף שמסר לי, עלי לסיים את הרכבת הדו"חות הכספיים בנושא השיערוך עצמו של החוב.

אינני זוכר היטב אם המידע התקבל מהחברה ואנו בדקנו או שאני על בסיס פרמטרים מסויימים הישבתי אותו לבד. אבל לדעתי זה לא משנה לצורך העניין. ברצוני להגיד, שכל ההתלבטות שלי בנושא הזה היה בנושא החשבונאי בלבד, ולא פקפקתי לרגע במסמך או בהסכם שהיה חתום על ידי בנק מזרחי..."

(הדגשות שלי ד.ר., עמ' 519 ש' 20 עד עמ' 520 ש' 25 ישיבה מיום 26.3.02).

התובעת המלומדת, הקשתה על נאשם 8 בעניין מוצג ת/12. לגישתה, לא היה אמור הנאשם להסתמך עליו, שכן מסמך לא נעשה על ידי החברה שאת דוחותיה ביקר. הנאשם השיב, כי מוצג ת/12: "אני קיבלתי את המידע מהממונה עליי ואמרתי את זה כבר פעמיים או שלוש... אם הממונה עליי נותן לי מידע שהוא יודע שקיים הסכם שנערך בין שני צדדים בשבילי זה מידע בדוק" (עמ' 532 שורות 6-9 ישיבה מיום 26.3.02).

נאשם 8 הטעים בעדותו את נייר העבודה ס/44 דוח מעקב, שהועבר על ידו לנאשם 7 ומסב את תשומת ליבו, שלא ראה הסכם בין בנק מזרחי, נאשמת 3 ונאשמת 4. נייר עבודה זה עבר תחת ידו של נאשם 7 שרשם את שרשם עליו. (ראה בעניין זה עדותו של נאשם 8 בבית משפט עמ' 528 שורות 8-28 ישיבה מיום 26.3.02).

נאשם 8 ציין, כי את ביאור 8 (ת/42) רשם על סמך החומר שהועבר לו על ידי נאשם 7, שהשתתף בכל הישיבות: "...ערכתי את הדוח הכספי בהתבסס על ההסכם וכן על בסיס המידע שנמסר לי על ידי דורון, וזהו" (עמ' 535 שורות 9-11 ישיבה מיום 26.3.02).

הנה כי כן, לא ניתן לקבוע, בוודאי לא במידת הוודאות הצריכה במשפט פלילי, כי בנק מזרחי מחל לנאשמת 4 על חובה, חוב ששימש בסיס להסכם ת/12. לא הוכח בפני, כי ההסכם הנ"ל היה הסכם פיקטיבי. לא הוכח בפני כי התרשומות ודיווחי הנאשמים בנושא פרט אישום רביעי - היו כוזבים.

משאמרתי כל שאמרתי המסקנה המשפטית ברורה: הנאשמים זכאים מהעבירות שיוחסו להם בפרט אישום רביעי.

פרק ה – סוף דבר:

נאשם 1: מורשע אפוא בעבירות הבאות: לפי [סעיף 1\)220](#) לפקודה (שלוש עבירות), לפי [סעיף 2\)220](#) לפקודה (שתי עבירות), לפי [סעיף 4\)220](#) לפקודה, לפי [סעיף 5\)220](#) לפקודה (שלוש עבירות).

נאשמת 2: מורשעת אפוא בעבירות הבאות: לפי [סעיף 1\)220](#) לפקודה (שתי עבירות), לפי [סעיף 2\)220](#) לפקודה, לפי [סעיף 4\)220](#) לפקודה, לפי [סעיף 5\)220](#) לפקודה (שתי עבירות).

נאשמת 3: מורשעת אפוא בעבירות הבאות: לפי [סעיף 1\)220](#) לפקודה (שתי עבירות), לפי [סעיף 2\)220](#) לפקודה, לפי [סעיף 4\)220](#) לפקודה, לפי [סעיף 5\)220](#) לפקודה (שתי עבירות).

נאשמת 4: זכאית מכל אשמה.

נאשם 5: זכאי מכל אשמה.

נאשם 6: זכאי מכל אשמה.

נאשם 7: זכאי מכל אשמה.

ניתן היום (10 בנובמבר 2002), בפומבי ובמעמד הצדדים

דוד רוזן 54678313-8783/99

דוד רוזן – שופט

נוסח זה כפוף לשינויי עריכה וניסוח
נוסח מסמך זה כפוף לשינויי ניסוח ועריכה

הודעה למנויים על עריכה ושינויים במסמכי פסיקה, חקיקה ועוד באתר נבו - הקש כאן